

MAAILMA DOPINGUVASTANE KOODEKS

Maailma Dopinguvastane Agentuur
mäangi ausalt

2009

Maailma Dopinguvastane Koodeks

Maailma Dopinguvastane Koodeks võeti esmakordselt vastu 2003. aastal, see jõustus aastal 2004. Alltoodud tekst hõlmab Maailma Dopinguvastase Koodeksi muudatusi, mis kiideti Maailma Dopinguvastase Agentuuri Asutava Kogu poolt heaks 17. novembril 2007. Muudetud Maailma Dopinguvastane Koodeks kehtib alates 1. jaanuarist 2009.

Avaldaja:

World Anti-Doping Agency
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Canada H4Z 1B7

URL: www.wada-ama.org
Tel.: +1 514 904 9232
Faks: +1 514 904 8650
E-post: code@wada-ama.org

SISUKORD

MAAILMA DOPINGUVASTASE PROGRAMMI JA KOODEKSI EESMÄRK, ULATUS NING KORRALDUS

KOODEKS
MAAILMA DOPINGUVASTANE PROGRAMM
RAHVUSVAHELISED STANDARDID
PARIMATE LAHENDUSTE MUDELID JA SUUNISED

MAAILMA DOPINGUVASTASE *KOODEKSI* ALUSPÕHIMÕTTED

OSA I: *DOPINGUKONTROLL* SISSEJUHATUS

ARTIKKEL 1: DOPINGU MÄÄRATLUS

ARTIKKEL 2: DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISED

- 2.1 *KEELATUD AINE* VÕI SELLE *METABOLIIDIDE* VÕI *MARKERITE* SISALDUMINE *SPORTLASE* PROOVIS
- 2.2 *KEELATUD AINE* VÕI *KEELATUD VÕTTE KASUTAMINE* VÕI *KASUTAMISE KATSE* *SPORTLASE* POOLT
- 2.3 *PROOVIVÕTMISES* OSALEMISEST KEELDUMINE VÕI SELLES MITTEOSALEMINE ILMA MÕJUVA PÕHJUSETA
- 2.4 ASJAOMASTE NÕUETE RIKKUMINE *SPORTLASE* KÄTTESAADAVUSE OSAS *VÕISTLUSVÄLISEKS TESTIMISEKS*
- 2.5 *DOPINGUKONTROLLI* ÜKSKÕIK MILLISE OSAGA MANIPULEERIMINE VÕI MANIPULEERIMISE KATSE
- 2.6 *KEELATUD AINETE* JA *KEELATUD VÕTETE* VALDAMINE
- 2.7 ÜKSKÕIK MILLISE *KEELATUD AINE* VÕI *KEELATUD VÕTTEGA KAUBITSEMINE* VÕI *KAUBITSEMISE KATSE*
- 2.8 ÜKSKÕIK MILLISELE *SPORTLASELE* *VÕISTLUSESISESELT* ÜKSKÕIK MILLISE *KEELATUD VÕTTE* VÕI *KEELATUD AINE* MANUSTAMINE VÕI MANUSTAMISE KATSE

ARTIKKEL 3: DOPINGURIKKUMISE TÕENDAMINE

- 3.1 KOHUSTUSED JA TÕENDAMISE MÄÄR
- 3.2 FAKTIDE JA ASJAOLUDE TUVASTAMISMEETODID

ARTIKKEL 4: *KEELATUD NIMEKIRI*

- 4.1 *KEELATUD NIMEKIRJA AVALDAMINE JA ÜLEVAATAMINE*
- 4.2 *KEELATUD NIMEKIRJAS TUVASTATUD KEELATUD AINED JA KEELATUD VÕTTED*
- 4.3 *AINETE JA VÕTETE KEELATUD NIMEKIRJA KAASAMISE KRITEREIUMID*
- 4.4 *RAVIOTSTARBELINE KASUTAMINE*
- 4.5 *SEIREPROGRAMM*

ARTIKKEL 5: *TESTIMINE*

- 5.1 *TESTIDE ULATUSE PLANEERIMINE*
- 5.2 *TESTIMISE STANDARDID*
- 5.3 *SPORTLASKARJÄÄRI LÕPETANUD SPORTLASTE TAGASIPÖÖRDUMINE VÕISTLUSTELE*

ARTIKKEL 6: *PROOVID ANALÜÜS*

- 6.1 *TUNNUSTATUD LABORITE KASUTAMINE*
- 6.2 *PROOVIDE VÕTMISE JA ANALÜÜSI EESMÄRK*
- 6.3 *PROOVIDE UURIMINE*
- 6.4 *PROOVIDE ANALÜÜSIMISE JA TULEMUSTEST TEAVITAMISE STANDARDID*
- 6.5 *PROOVIDE KORDUSTESTIMINE*

ARTIKKEL 7: *TULEMUSTE HALDAMINE*

- 7.1 *HALBADE ANALÜÜTILISTE LEIDUDE ALGNE LÄBIVAATUS*
- 7.2 *ALGSELE LÄBIVAATUSELE JÄRGNEV TEAVITAMINE HALBADEST ANALÜÜTILISTEST LEIDUDEST*
- 7.3 *ATÜÜPILISTE LEIDUDE LÄBIVAATUS*
- 7.4 *ARTIKLITE 7.1-7.3 ALLA MITTEKUULUVATE MUUDE DOPINGUVASTASTE RIKKUMISTE LÄBIVAATAMINE*
- 7.5 *ESIALGSETE VÕISTLUSKEELDUDE SUHTES RAKENDATAVAD PÕHIMÕTTED*
- 7.6 *SPORTLASKARJÄÄRI LÕPETAMINE*

ARTIKKEL 8: ÕIGUS ÕIGLASELE ÄRAKUULAMISELE

- 8.1 ÕIGLASED ÄRAKUULAMISED
- 8.2 ÄRAKUULAMISED ÜRITUSTEL
- 8.3 ÄRAKUULAMISES LOOBUMINE

ARTIKKEL 9: ÜKSIKISIKU TULEMUSTE AUTOMAATNE *DISKVALIFITSEERIMINE*

ARTIKKEL 10: ÜKSIKISIKUTE SANKTSIOONID

- 10.1 TULEMUSTE *DISKVALIFITSEERIMINE* ÜRITUSTEL, MILLE KÄIGUS DOPINGUVASTASE REEGLI RIKKUMINE ASET LEIAB
- 10.2 *VÕISTLUSKEELD KEELATUD AINETE JA KEELATUD VÕTETE SISALDUMISE, KASUTAMISE VÕI KASUTAMISE KATSE VÕI VALDAMISE EEST*
- 10.3 *VÕISTLUSKEELD MUUDE DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISTE EEST*
- 10.4 *VÕISTLUSKEELU TÜHISTAMINE VÕI SELLE KESTUSE LÜHENDAMINE MÄÄRATLETUD AINETE JA TEATUD ASJAOLUDE KORRAL*
- 10.5 *VÕISTLUSKEELU TÜHISTAMINE VÕI SELLE KESTUSE LÜHENDAMINE ERANDLIKE ASJAOLUDE PÕHJAL*
- 10.6 RASKENDAVAD ASJAOLUD, MIS VÕIVAD *VÕISTLUSKEELU* KESTUST PIKENDADA
- 10.7 MITMEKORDSED RIKKUMISED
- 10.8 TULEMUSTE *DISKVALIFITSEERIMINE* *VÕISTLUSTEL PROOVIDE VÕTMISE VÕI DOPINGUVASTASE REEGLI RIKKUMISE TOIMEPANEKU JÄREL*
- 10.9 *VÕISTLUSKEELU JÕUSTUMINE*
- 10.10 STAATUS *VÕISTLUSKEELU* VÄLTEL
- 10.11 ENNISTAMISTESTIMINE
- 10.12 RAHALISTE KARISTUSTE KOHALDAMINE

ARTIKKEL 11: TAGAJÄRJED VÕISTKONDADE JAOKS

- 11.1 TESTIMINE VÕISTKONDLIKE SPORDIALADE KORRAL
- 11.2 TAGAJÄRJED VÕISTKONDLIKE SPORDIALADE KORRAL
- 11.3 ÜRITUSE JUHTIVORGAN VÕIB KEHTESTADA RANGEMAD TAGAJÄRJED VÕISTKONDLIKE SPORDIALADE KORRAL

ARTIKKEL 12: SPORDIÜHENDUSTE SUHTES KOHALDATAVAD SANKTSIOONID

ARTIKKEL 13: APELLATSIOONKAEBUSED

- 13.1 OTSUSED, MILLE SUHTES SAAB ESITADA APELLATSIOONKAEBUSI
- 13.2 APELLATSIOONKAEBUSED OTSUSTE SUHTES, MIS SEONDUVAD DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISTE, TAGAJÄRGEDE JA ESIALGSETE VÕISTLUSKEELDUDEGA
- 13.3 DOPINGUVASTASE ORGANISATSIiooni SUUTMATUS ÕIGEAEGSELT OTSUSELE JÕUDA
- 13.4 APELLATSIOONKAEBUSED RAVIOTSTARBELISE ERANDI VÕIMALDAMISE VÕI VÕIMALDAMISEST KEELDUMISE OTSUSTE SUHTES
- 13.5 APELLATSIOONKAEBUSED OTSUSTELE KOODEKSI KOLMANDA JA NELJANDA OSA PÕHJAL
- 13.6 APELLATSIOONKAEBUSED LABORI AKREDITEERINGU PEATAMISE VÕI TÜHISTAMISE OTSUSTE OSAS

ARTIKKEL 14: KONFIDENTSIAALSUS JA ARUANDLUS

- 14.1 TEAVE HALBADE ANALÜÜTILISTE LEIDUDE JA MUUDE POTENTSIAALSETE DOPINGUVASTASE REEGLI RIKKUMISTE KOHTA
- 14.2 AVALIKUSTAMINE
- 14.3 SPORTLASE ASUKOHATEAVE
- 14.4 STATISTILINE ARUANDLUS
- 14.5 DOPINGUKONTROLLI TEABE ARVELDUSKODA
- 14.6 ISIKUANDMETE KAITSE

ARTIKKEL 15: DOPINGUKONTROLLIALASTE KOHUSTUSTE MÄÄRATLEMINE

- 15.1. TESTIMINE ÜRITUSTEL
- 15.2 VÕISTLUSVÄLINE TESTIMINE
- 15.3 TULEMUSTE HALDUS, ÄRAKUULAMISED JA KARISTUSED
- 15.4 VASTASTIKUNE TUNNUSTUS

ARTIKKEL 16: SPORDIVÕISTLUSTEL OSALEVATE LOOMADE DOPINGUKONTROLL

ARTIKKEL 17: AEGUMINE

OSA II: HARIDUS JA TEADUS

ARTIKKEL 18: HARIDUS

- 18.1 PÕHIMÕTE JA ESMANE EESMÄRK
- 18.2 PROGRAMMID JA TEGEVUSED
- 18.3 TEGEVUSJUHENDID
- 18.4 KOOSKÕLASTAMINE JA KOOSTÖÖ

ARTIKKEL 19: TEADUSTÖÖ

- 19.1 DOPINGUVASTASE TEADUSTÖÖ EESMÄRGID
- 19.2 TEADUSTÖÖ LIIGID
- 19.3 TEADUSTÖÖ KOOSKÕLASTAMINE JA TULEMUSTE JAGAMINE
- 19.4 TEADUSTÖÖ PRAKTIKAD
- 19.5 *KEELATUD AINETE JA KEELATUD VÕTETE KASUTAMIST HÕLMAV TEADUSTÖÖ*
- 19.6 TULEMUSTE VÄÄRKASUTUS

OSA III: ROLLID JA KOHUSTUSED

ARTIKKEL 20: *ALLAKIRJUTAJATE TÄIENDAVAD ROLLID JA KOHUSTUSED*

- 20.1 RAHVUSVAHELISE OLÜMPIAKOMITEE ROLLID JA KOHUSTUSED
- 20.2 RAHVUSVAHELISE PARAOLÜMPIAKOMITEE ROLLID JA KOHUSTUSED
- 20.3 RAHVUSVAHELISTE ALALIITUDE ROLLID JA KOHUSTUSED
- 20.4 *RIIKLIKE OLÜMPIAKOMITEEDE JA RIIKLIKE PARAOLÜMPIAKOMITEEDE ROLLID NING KOHUSTUSED*
- 20.5 *RIIKLIKE DOPINGUVASTASTE ORGANISATSIOONIDE ROLLID JA KOHUSTUSED*
- 20.6 *SUURÜRITUSTE KORRALDAJATE ROLLID JA KOHUSTUSED*
- 20.7 WADA ROLLID JA KOHUSTUSED

ARTIKKEL 21: *SPORTLASTE JA MUUDE ISIKUTE TÄIENDAVALD ROLLID NING KOHUSTUSED*

21.1 *SPORTLASTE ROLLID JA KOHUSTUSED*

21.2 *SPORTLASE TUGIPERSONALI ROLLID JA KOHUSTUSED*

ARTIKKEL 22: *VALITSUSTE OSALUS*

22.1 IGA VALITSUS RAKENDAB KÕIK ABINÕUD JA MEETMED, MIS ON TARVILIKUD VASTAVUSE TAGAMISEKS *UNESCO KONVENTSIOONIGA*

22.2 IGA VALITSUS INNUSTAB KÕIKI OMA AVALIKKE TEENISTUSI VÕI ASUTUSI JAGAMA *DOPINGUVASTASTE ORGANISATSIOONIDEGA* TEAVET

22.3 IGA VALITSUS TUNNUSTAB VAHEKOHTUMENETLUST EELISTATUD VIISINA DOPINGUGA SEONDUVATE VAIDLUSTE LAHENDAMISEKS

22.4 KÕIKVÕIMALIKUD RIIGIPOOLSED SEKKUMISED DOPINGUVASTASE VÕITLUSEGA SEoses VIIAKSE KOOSKÕLLA *KOODEKSIGA*

22.5 VALITSUSED PEAKSID TÄITMA SELLES ARTIKLIS MÄÄRATLETUD OOTUSED 1. JAANUARIKS 2010

22.6 VALITSUSE SUUTMATUS *UNESCO KONVENTSIOONI* 1. JAANUARIKS 2010 RATIFITSEERIDA, HEAKS KIITA, KINNITADA VÕI SELLEGA ÜHINEDA

OSA IV: HEAKSKIITMINE, VASTAVUS, MUUDATUSED JA TÕLGENDAMINE

ARTIKKEL 23: NÕUSTUMINE, VASTAVUS JA MUUDATUSED

23.1 *KOODEKSIGA NÕUSTUMINE*

23.2 *KOODEKSI ELLURAKENDAMINE*

23.3 *VASTAVUS KOODEKSILE*

23.4 *JÄRELEVALVE TEOSTAMINE VASTAVUSE ÜLE KOODEKSI JA UNESCO KONVENTSIOONIGA*

23.5 *ALLAKIRJUTAJA KOODEKSILE MITTEVASTAVUSE TÄIENDAVAD TAGAJÄRJED*

23.6 *KOODEKSI MUUTMINE*

23.7 *KOODEKSIGA NÕUSTUMISE TÜHISTAMINE*

ARTIKKEL 24: *KOODEKSI TÕLGENDAMINE*

ARTIKKEL 25: ÜLEMINEKUSÄTTED

25.1 2009. AASTA *KOODEKSI ÜLDINE RAKENDAMINE*

25.2 *TAGASIULATUVUSE PUUDUMINE, KUI EI KEHTI SOODSAMA SEADUSE PÕHIMÕTE*

25.3 *RAKENDAMINE ENNE 2009. AASTA KOODEKSIT VASTUVÕETUD OTSUSTE SUHTES*

25.4 *RAKENDAMINE TEATUD KOODEKSIEELSETE RIKKUMISTE SUHTES*

25.5 *KOODEKSI TÄIENDAVAD MUUDATUSED*

LISA I

MÄÄRATLUSED

MAAILMA DOPINGUVASTASE PROGRAMMI JA *KOODEKSI* EESMÄRK, ULATUS NING KORRALDUS

Maailma Dopinguvastase *Koodeksi* ja seda toetava Maailma Dopinguvastase Programmi eesmärkideks on:

- Sportlaste põhiõiguse – võtta osa puhtast spordist – kaitsmine, edendades seeläbi sportlaste tervist, ausust ja võrdsust üle kogu maailma, ning
- Ühtlustatud, kooskõlastatud ja tõhusate dopinguvastaste programmide tagamine rahvusvahelisel ning riiklikul tasandil dopinguvastastamise, tõkestamise ja ärahoidmiseks.

Koodeks

Koodeks kujutab endast põhjapanevat ning kõikehõlmavat dokumenti, millel põhineb Maailma Dopinguvastane Programm spordis. *Koodeksi* eesmärgiks on dopinguvastaste jõupingutuste edendamine dopinguvastaste tuumikelementide üleüldise ühtlustamise kaudu. See on mõeldud olema piisavalt konkreetne selleks, et saavutada täielikku kooskõla ühtsust eeldavate küsimuste korral, kuid samas piisavalt üldine muudes valdkondades, võimaldamaks paindlikkust kokkulepitud dopinguvastaste põhimõtete elluviimisel.

[Kommentaar: 7. juulil 2007 jõustunud Olümpiaharta ja 19 oktoobril 2005 Pariisis vastuvõetud UNESCO konventsioon tunnustavad dopinguvastastamise ja dopinguvastast võitlust spordis Rahvusvahelise Olümpiakomitee ja UNESCO missiooni kriitilise tähtsusega osana, tunnustades samas ka koodeksi olulist rolli.]

Maailma dopinguvastane programm

Maailma dopinguvastane programm hõlmab kõiki elemente, mis on vajalikud rahvusvaheliste ja riiklike dopinguvastaste programmide optimaalse ühtlustamise ning parimate lahenduste rakendamise tagamiseks. Põhielementideks on:

Tasand 1: *Koodeks*

Tasand 2: *Rahvusvahelised standardid*

Tasand 3: Parimate lahenduste mudelid ja suunised

Rahvusvahelised standardid

Rahvusvahelised standardid erinevate tehniliste ja talitluslike valdkondade jaoks dopinguvastase programmi raames töötatakse välja kooskõlastatult *allakirjutajate* ning valitsustega ja kiidetakse heaks WADA poolt. *Rahvusvaheliste standardite* eesmärgiks on dopinguvastaste programmide konkreetsete tehniliste ja talitluslike osade eest vastutavate *dopinguvastaste organisatsioonide* tegevuse ühtlustamine. *Rahvusvahelistest standarditest* kinnipidamine on *koodeksi* järgimise kohustuslikuks eelduseks. WADA täitevkomitee võib *rahvusvahelised standardid* aeg-ajalt üle vaadata, pärast mõistlikku nõupidamist *allakirjutajate* ning valitsustega. Välja arvatud juhul, kui *koodeks* näeb ette teisiti, jõustuvad *rahvusvahelised standardid* ja nende kõik parandatud versioonid *rahvusvahelises standardis* või parandatud versioonis osutatud kuupäeval.

[Kommentaar: Rahvusvahelised standardid sisaldavad olulisel määral koodeksi ellurakendamiseks tarvilikku üksikasjalikku tehnilist teavet. Rahvusvahelised standardid, mis kaasatakse koodeksisse selgesõnalise viitena, töötatakse ekspertide poolt välja allakirjutajate ning valitsustega kooskõlastatult ja sätestatakse eraldi tehnilistes dokumentides. On tähtis, et WADA täitevkomitee saaks teha rahvusvahelistes standardites õigeaegseid muudatusi ilma, et sellega kaasneks koodeksi või eraldi huvirühmade määruste ja eeskirjade muutmise vajadus.]

Parimate lahenduste mudelid ja suunised

Koodeksil põhinevate parimate lahenduste mudelid ja suuniseid on arendatud ning arendatakse ka edaspidi lahenduste võimaldamiseks dopinguvastase võitluse erinevates valdkondades. Neid mudelid soovitab WADA ja need antakse vastava taotluse esitamisel *allakirjutajate* käsutusse, kuid need ei ole kohustuslikud. Lisaks dopinguvastase dokumentatsiooni näidiste esitamisele võimaldab WADA *allakirjutajatele* ka teatud koolitustuge.

[Kommentaari: 2009. aasta koodeksi vastuvõtmise järel valmistab WADA ette dopinguvastaste eeskirjade ja määruste muudetud näidised, mis on kohandatud allakirjutajate kõigi suuremate rühmade vajadustega (nt. rahvusvahelised alaliidud ning riiklikud dopinguvastased organisatsioonid jne.). Need näidiseeskirjad ja -reeglid on koodeksiga kooskõlas ning põhinevad sellel, kujutavad endast parimate lahenduste üliluslike näiteid ja sisaldavad kõikvõimalikku üksikasjalikku teavet (sh. viited rahvusvahelistele standarditele), mis on vajalik tõhusa dopinguvastase programmi ellurakendamiseks.

Kõnealused näidiseeskirjad ja -reeglid pakuvad välja valikuvõimalused, mille seast huvirühmad valida saavad. Mõningad huvirühmad võivad otsustada näidiseeskirjade ja -reeglite ning muude parimate lahenduste mudelite üks-ühele ülevõtmise kasuks. Teised võivad otsustada mudelite rakendamise kasuks koos teatud muudatustega. Kolmandad huvirühmad võivad eelistada oma eeskirjade ja määruste väljatöötamist koodeksis sätestatud üldpõhimõtteid ning erinõudeid järgides.

Võimalik on muude näidisdokumentide või -suuniste väljatöötamine dopinguvastase töö teatud osade jaoks huvirühmade üldtunnustatud vajaduste ja ootuste alusel. Eeltoodu võib hõlmata mudelid või suuniseid riiklike dopinguvastaste programmide, tulemuste halduse, testimise (väljaspool rahvusvahelises testimisstandardis sätestatud erinõudeid), koolitusprogrammide jms. osas. Kõik parimate lahenduste mudelid kuuluvad ülevaatamisele ja heakskiitmisele WADA poolt enne nende kaasamist Maailma Dopinguvastasesse Programmi.]

MAAILMA DOPINGUVASTASE KOODEKSI ALUSPÕHIMÕTTED

Dopinguvastaste programmide eesmärgiks on spordile omaste väärtuste säilitamine. Neist väärtustest rääkides kasutatakse sageli sõnu „spordi vaim“ – tegu on olümpialiikumise tuumaga, austusega ausa mängu vastu. Spordi vaim seisneb inimese hinge, keha ja mõistuse pühitsemises, millele on iseloomulikud järgnevad väärtused:

- Eetika, aus mäng ja õiglus
- Tervis
- Püüdlus parimate saavutuste poole
- Iseloom ja haridus
- Rõõm ja lõbu
- Võistkonnatöö
- Pühendumine
- Austus reeglite ja seaduste vastu
- Austus enese ja muude *osalejate* vastu
- Julgus
- Ühtsus ja solidaarsus

Doping on spordi vaimuga põhimõttelises vastuolus.

Dopinguga võitlemiseks spordi vaimu edendamise kaudu nõuab *koodeks* kõigilt *dopinguvastastelt organisatsioonidelt* koolitusprogrammide väljatöötamist ja ellurakendamist *sportlaste*, sealhulgas noorte, ning *sportlase tugipersonali* jaoks.

OSA I: *DOPINGKONTROLL*

SISSEJUHATUS

Koodeksi esimene osa sätestab konkreetsed dopinguvastased reeglid ja põhimõtted, mida on oma volituste piires kohustatud järgima dopinguvastaste reeglite kehtestamise, ellurakendamise või jõustamise eest vastutavad organisatsioonid, näiteks Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, rahvusvahelised alaliidud, suurürituste korraldajad ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid. Kõigi vastavate organisatsioonide suhtes kasutatakse üldnimetust dopinguvastased organisatsioonid.

Koodeksi kõik sätted on oma olemuselt kohustuslikud ja kuuluvad võimalikult täpsele järgimisele iga dopinguvastase organisatsiooni ja sportlase või muu isiku poolt. Samas ei asenda koodeks iga dopinguvastase organisatsiooni poolt vastuvõetavaid laiaulatuslikke dopinguvastaseid reegleid ega kõrvalda vajadust nende järele. Ehkki mõningad koodeksi sätetest kuuluvad kaasamisele iga dopinguvastase organisatsiooni dopinguvastastesse reeglitesse ilma oluliste muudatusteta, kehtestavad koodeksi muud sätted kohustuslikud suunispõhimõtted, mis lubavad paindlikkust vastavate reeglite sõnastamisel iga dopinguvastase organisatsiooni poolt, või nõuded, mida iga dopinguvastane organisatsioon peab järgima, kuid mille kordamine vastava organisatsiooni dopinguvastastes reeglites pole vajalik.

[Kommentaari: Koodeksi artiklid, mis kuuluvad kaasamisele iga dopinguvastase organisatsiooni reeglitesse ilma oluliste muudatustega, on sätestatud artiklis 23.2.2. Näiteks on ühtlustamise seisukohast kriitilise tähtsusega see, et kõik allkirjutajad võtaksid vastu otsuseid sama dopinguvastaste rikkumiste nimekirja põhjal, kehtiksid samad tõendamiskohustused ja samade dopinguvastaste reeglite rikkumiste suhtes kohaldataks samasid meetmeid. Antud reeglid peavad jääma samaks vaatamata sellele, kas ärakuulamine leiab aset rahvusvahelise alaliidu ees, riiklikul tasandil või Rahvusvahelise Spordiarbitraaži Kohtus.

Koodeksi artiklis 23.2.2 loetlemata sätted on põhimõtteliselt samuti kohustuslikud, ehkki dopinguvastane organisatsioon ei ole kohustatud neid sõna-sõnalt üle võtma. Need sätted jagunevad üldjuhul kahe kategooria vahel: esiteks suunavad mõningad sätted dopinguvastaseid organisatsioone teatud meetmete rakendamisele, kuid vastava sätte kordamine dopinguvastase organisatsiooni dopinguvastastes reeglites ei ole kohustuslik.

jätakub

Dopinguvastased reeglid, näiteks võistlusreeglid, on spordireeglid, mis määravad ära spordiga tegelemise tingimused. *Sportlased* või muud *isikud* nõustuvad nende reeglite kui osavõtu eeltingimusega ja kohustuvad neist kinni pidama. Iga *allakirjutaja* kehtestab eeskirjad ja menetlused selle tagamiseks, et kõiki *sportlasi* või muid *isikuid*, kes kuuluvad *allakirjutaja* ning tema liikmesorganisatsioonide volialasse, teavitatakse vastavate *dopinguvastaste organisatsioonide* kehtivatest dopinguvastastest reeglitest ja kohustatakse neid järgima.

Iga *allakirjutaja* kehtestab eeskirjad ja menetlused selle tagamiseks, et kõik *sportlased* või muud *isikud*, kes kuuluvad *allakirjutaja* ning tema liikmesorganisatsioonide volialasse, nõustuksid oma isiklike andmete levitamisega *koodeksiga* nõutaval või volitatud viisil ja kohustuksid kinni pidama *koodeksi* dopinguvastastest reeglitest, ning kohaste meetmete rakendamise tagamiseks nende *sportlaste* või muude *isikute* suhtes, kes mainitud reeglitest kinni ei pea.

Näiteks peab iga dopinguvastane organisatsioon kavandama ja läbi viima artiklis 5 nõutava testimise, kuid vastavad suunised dopinguvastase organisatsiooni jaoks ei vaja kordamist selle dopinguvastase organisatsiooni reeglites. Teiseks on mõningad sätted põhimõtteliselt kohustuslikud, kuid jätavad igale dopinguvastasele organisatsioonile teatud mänguruumi neis määratletud põhimõtete juurutamisel. Näiteks pole tõhusa ühtlustamise seisukohast tähtis sundida kõiki allakirjutajaid kasutama ühtset tulemuste haldus- ja ärakuulamismenetlust. Tänapäeval on erinevate rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike organite käsutuses rohkesti erinevaid, kuid võrdväärselt tõhusaid menetlusi tulemuste haldamiseks ning ärakuulamise korraldamiseks. Koodeks ei nõua täielikku ühtsust tulemuste haldamis- ja ärakuulamismenetluste osas – küll aga seda, et allakirjutajate erinevad lähenemised oleksid kooskõlas koodeksis sätestatud põhimõtetega.]

[Kommentaari: Spordis osalemise kaudu on sportlased kohustatud järgima oma spordialal kehtivaid võistlusreegleid. Samal moel peaksid sportlased ja sportlase tugipersonal olema kohustatud järgima dopinguvastaseid reegleid koodeksi artikli 2 põhjal, tulenevalt nende nõusolekust liikmelisuse, akrediteerimise või osalemisega koodeksi alla kuuluvate spordiorganisatsioonide tegevuses või spordiüritustel. Samas kohustub iga allakirjutaja rakendama nõutavaid abinõusid selle tagamiseks, et kõik tema volialasse kuuluvad sportlased ja sportlase tugipersonal kohustuvad järgima vastava dopinguvastase organisatsiooni dopinguvastaseid reegleid.]

Käesolevad spordialakohased reeglid ja menetlused, mille sihiks on dopinguvastaste reeglite jõustamine globaalsel ning ühtlustatud viisil, on oma olemuselt eristuvad ega kuulu seetõttu käsitlemisele kriminaalmenetluse või tööhõivega seonduvate küsimuste korral kohaldatavate riiklike nõuete või seaduslike standardite objektina ega kitsendamisele nende poolt. Konkreetsete juhtumitega seonduvate asjaolude ja seadusesätete ülevaatamisel peaksid kõik kohtud, ärakuulamiskolleegiumid ning muud õiguskaitseorganid arvesse võtma *koodeksis* sätestatud dopinguvastaste reeglite eristuvat olemust ja asjaolu, et kõnealused reeglid esindavad laia ausast spordist huvitatud rühmade spektri konsensust ülemaailmsel tasandil.

ARTIKKEL 1 DOPINGU MÄÄRATLUS

Dopinguna käsitletakse ühe või enama *koodeksi* artiklites 2.1 kuni 2.8 sätestatud dopinguvastase reegli rikkumist.

ARTIKKEL 2 DOPINGUVASTASTE REEGLITE RIKKUMISED

Sportlased või muud *isikud* on kohustatud teadma dopinguvastase reegli rikkumise koosseisu ja *keelatud nimekirjas* sisalduvaid aineid ning võtteid.

Dopinguvastaste reeglite rikkumisteks on:

[Kommentaari 'a' artikli 2 juurde: Artikli 2 eesmärgiks on dopinguvastase reegli rikkumisena käsitletavate asjaolude ja käitumise kindlaksmääramine. Dopingujuhtumite ärakuulamised lähtuvad eeldusest, et üht või mitut neist konkreetsetest reeglitest on rikutud.]

2.1 Keelatud aine või selle metaboliidide või markerite sisaldumine sportlase proovis

- 2.1.1 Iga sportlase isiklikuks kohustuseks on selle tagamine, et tema kehasse ei satuks ükskõik milline keelatud aine. Sportlased vastutavad ükskõik millise keelatud aine või selle metaboliidide või markerite eest, mis leitakse nende proovides. Eeltoodust lähtuvalt ei eelda artiklis 2.1 sätestatud dopinguvastase rikkumise tuvastamine sportlasepoolse tahtliku, süülise, hooletusest tuleneva või teadliku kasutamise tõendamist.

[Kommentaari artikli 2.1.1 juurde: Keelatud aine (või selle metaboliidide või markerite) olemasolu hõlmavate dopinguvastaste reeglite rikkumistega seoses kohaldab koodeksi objektiivse vastutuse reeglit, mis sisaldus Olümpialiikumise Dopinguvastases Koodeksis („OMADC“) ja valdavas enamikus koodeksile eelnenud dopinguvastastest reeglitest. Objektiivse vastutuse põhimõtte kohaselt on sportlane vastutav ja dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud alati, kui sportlase proovis avastatakse keelatud aine. Rikkumine leiab aset vaatamata sellele, kas sportlane kasutas keelatud ainet tahtlikult või tahtmatult, hooletusest või muul viisil süüliselt. Kui positiivne proov avastati võistlusesisesest testimise kaudu, tähendab see antud võistluse käigus saavutatud tulemuste automaatset tühistamist (Artikkel 9 (Üksikisiku tulemuste automaatne diskvalifitseerimine)). Samas antakse sportlasele võimalus karistuse vältimiseks või selle kestuse lühendamiseks juhul, kui sportlane suudab tõestada eksimuse või olulise eksimuse puudumist (Artikkel 10.5 (Võistluskeelu tühistamine või lühendamine erandlike asjaolude põhjal)) või, teatud asjaolude korral, spordisaavutuste parandamise kavatsuse puudumist (Artikkel 10.4 (Võistluskeelu tühistamine või lühendamine teatud kindlate asjaolude põhjal)).

Objektiivse vastutuse reegel keelatud aine leidmise osas sportlase proovis, koos karistuste kohandamise võimalusega teatud kindlate kriteeriumide alusel, loob mõistliku tasakaalu kõigi „puhaste“ sportlaste huvides oleva tõhusa dopinguvastase järelevalve ja õigluse vahel erandlikes olukordades, kus keelatud aine sattus sportlase organismi ilma sportlase eksimuse või hooletusest või ilma sportlase olulise eksimuse või hooletusest. Tähtis on rõhutada, et ehkki dopinguvastase reegli rikkumise asetleidmise hindamine põhineb objektiivsel vastutusel, ei ole fikseeritud kestusega võistluskeelu kohaldamine automaatne. CAS on oma otsustes järjepidavalt toetanud koodeksis sätestatud objektiivse vastutuse põhimõtet.]

- 2.1.2 Piisava tõendusmaterjali olemasolu dopinguvastase reegli rikkumise kohta artikli 2.1 kohaselt tuvastatakse ühel järgnevatest viisidest: *keelatud aine* või selle *metaboliidide* või *markerite* sisaldumine *sportlase proovis A*, mille korral *sportlane* loobub taotlemast *proovi B* analüüsi ja *proovi B* ei analüüsita; või *sportlase proovi B* analüüsitakse ja sportlase *proovi B* analüüs kinnitab *keelatud aine* või selle *metaboliidide* või *markerite* sisaldumist *sportlase proovis A*.
- 2.1.3 Jättes välja ained, mille suhtes on *keelatud nimekirjas* määratletud kindel kvantitatiivne lävi, kujutab ükskõik millise *keelatud aine*, selle *metaboliidide* või *markerite* sisaldumine *sportlase proovis* endast dopinguvastaste reeglite rikkumist.
- 2.1.4 Artiklis 2.1 sätestatud üldreegli erandina võib *keelatud nimekiri* või *rahvusvaheline standard* määratleda erikriteeriumid niisuguste *keelatud ainete* hindamiseks, mille tootmine on võimalik ka endogeenselt.

[Kommentaar artikli 2.1.2 juurde: Tulemuste halduse eest vastutav dopinguvastane organisatsioon võib omal äranägemisel otsustada proovi B analüüsimise kasuks isegi juhul, kui sportlane oma proovi B analüüsimist ei taotle.]

2.2 Keelatud aine või keelatud võtte kasutamine või kasutamise katse sportlase poolt

- 2.2.1 Iga sportlase isiklikuks kohustuseks on selle tagamine, et tema kehasse ei satuks ükskõik milline keelatud aine. Eeltoodust lähtuvalt ei eelda keelatud aine või keelatud võtte kasutamisega seonduva dopinguvastaste reeglite rikkumise tuvastamine sportlasepoolse tahtliku, süüalise, hooletusest tuleneva või teadliku kasutamise tõendamist.

[Kommentaari artikli 2.2 juurde: Keelatud aine või keelatud võtte kasutamist või kasutamise katset on alati võinud tuvastada mis tahes usaldusväärsete vahendite abil. Nagu märgitud kommentaaris artikli 3.2 juurde (Faktide ja väidete tuvastusmeetodid), erinevalt tõendusmaterjalist, mis on nõutav dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamiseks artikli 2.1 kohaselt, võib kasutamist või kasutamise katset tuvastada ka muude usaldusväärsete vahendite abil, näiteks sportlase omaksvõtt, tunnistajate tunnistused, dokumentaalsed tõendid, pikiprofileerimise põhjal tehtud järeldused või muu analüütiline teave, millest muidu ei piisa kõigi keelatud aine 'sisaldumise' tuvastamiseks artikli 2.1 kohaselt kehtestatud nõuete rahuldamiseks. Näiteks võib kasutamise tuvastada proovi A analüüsi kaudu saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete põhjal (mida proovi B analüüs ei kinnita), või üksnes proovi B analüüsi kaudu saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete põhjal, kui dopinguvastane organisatsioon esitab rahuldava selgituse kinnituse puudumise kohta teises proovis.]

2.2.2 *Keelatud aine või keelatud võtte kasutamise või kasutamise katse õnnestumine või ebaõnnestumine olulist tähtsust ei oma. Piisab sellest, et keelatud ainet või keelatud võtet kasutati või üritati kasutada dopinguvastaste reeglite rikkumise eesmärgil.*

2.3 *Proovivõtmises osalemisest keeldumine või selles mitteosalemine ilma mõjuva põhjuseta pärast asjaomastes dopinguvastastes reeglites sätestatud korras teavitamist või proovivõtmisest muul viisil kõrvalehoidmine*

[Kommentaari artikli 2.2.2 juurde: Keelatud aine 'kasutamise katse' tõendamine eeldab tõendusmaterjali olemasolu sportlase vastavast kavatsusest. Asjaolu, et selle konkreetse dopinguvastase reegli rikkumise tõendamine võib eeldada kavatsuse tõendamist, ei kahjusta objektiivse vastutuse põhimõtet, mis kehtib artikli 2.1 rikkumiste ja artikli 2.2 rikkumiste suhtes seoses keelatud aine või keelatud võtte kasutamisega.

Keelatud aine kasutamine sportlase poolt kujutab endast dopinguvastase reegli rikkumist, välja arvatud juhul, kui vastav aine pole võistlusväliselt keelatud ja sportlasepoolne kasutamine leiab aset võistlusväliselt. (Samas on keelatud aine või selle metaboliidide või markerite sisaldumise korral võistlusesiseselt võetud proovis tegemist artikli 2.1 (Keelatud aine või selle metaboliidide või markerite sisaldumine) rikkumisega, olenemata sellest, millal aine manustamine võis aset leida.)]

[Kommentaari artikli 2.3 juurde: Proovivõtmises mitteosalemine või osalemisest keeldumine pärast teavitamist oli keelatud praktiliselt kõigis koodeksile eelnenud dopinguvastastes reeglites. Käesolev artikkel täiendab tüüpilist koodeksiellset reeglit, kaasates 'proovivõtmisest muul viisil kõrvalehoidmise' keelatud tegevusena. Nõnda oleks dopinguvastase reegli rikkumisega tegemist näiteks juhul, kui õnnestub tuvastada, et sportlane peitis end dopingukontrolliametniku eest teavitamisest või testimisest kõrvalehoidmiseks. 'Proovivõtmises osalemisest keeldumine või selles mitteosalemine' võib põhineda sportlase tahtlikul või hooletul käitumisel, samas kui proovivõtmisest 'kõrvalehoidmine' kujutab endast sportlase tahtlikku käitumist.]

2.4 Asjaomaste nõuete rikkumine *sportlase kättesaadavuse osas võistlusväliseks testimiseks*, sealhulgas nõutava asukohateabe mitteeesitamine ja mitteosalemine testidel, mis tuvastatakse *rahvusvahelise testimisstandardiga* kooskõlas olevatel alustel. Kolmekordne testimisel mitteosalemine ja/või mitteeesitamine (ükskõik millises kombinatsioonis) kaheksateistkümne kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mille on kindlaks määratud *dopinguvastane organisatsioon*, mille alluvusse *sportlane* kuulub, kujutab endast dopinguvastase reegli rikkumist.

2.5 *Dopingukontrolli ükskõik millise osaga manipuleerimine või manipuleerimise katse*

[Kommentaar artikli 2.4 juurde: Käesoleva artikli kohaldamisel liidetakse kokku eraldi asukohateabe mitteeesitamised ja mitteosalemised testimistel, mis tuvastatakse kooskõlas sportlase rahvusvahelise alaliidu või ükskõik millise muu dopinguvastase organisatsiooni, mis on volitatud tuvastama asukohateabe mitteeesitamisi ja testimisel mitteosalemisi kooskõlas rahvusvahelise testimisstandardiga, reeglitega. Teatud asjaoludel võivad testimisel mitteosalemised või mitteeesitamised kujutada endast ka dopinguvastase reegli rikkumisi artikli 2.3 või artikli 2.5 põhjal.]

[Kommentaar artikli 2.5 juurde: See artikkel keelab ära käitumise, mis dopingukontrollimenetluse läbi kukutab, kuid ei mahuks vastasel juhul keelatud võtete määratluse alla. Näiteks tuvastusnumbrite muutmine dopingukontrollivormil testimise ajal, pudeli B purustamine proovi B analüüsimisel või väärteabe esitamine dopinguvastasele organisatsioonile.]

2.6 *Keelatud ainete ja keelatud võtete valdamine*

- 2.6.1 Ükskõik millise *keelatud võtte* või *keelatud aine võistlusesisene valdamine sportlase* poolt või ükskõik millise *võistlusväliselt keelatud aine* või *keelatud võtte võistlusväline valdamine sportlase* poolt, välja arvatud juhul, kui *sportlane* tõendab, et *valdamise* aluseks on raviotstarbelise kasutamise erand, mis on võimaldatud *sportlasele* kooskõlas artikliga 4.4 (Raviotstarbeline kasutus), või muu vastuvõetav põhjendus.
- 2.6.2 Ükskõik millise *keelatud võtte* või *keelatud aine võistlusesisene valdamine sportlase tugipersonali* poolt või ükskõik millise *võistlusväliselt keelatud aine* või *keelatud võtte võistlusväline valdamine sportlase tugipersonali* poolt seoses *sportlase, võistluse* või treeninguga, välja arvatud juhul, kui *sportlase tugipersonal* tõendab, et *valdamise* aluseks on raviotstarbelise kasutamise erand, mis on võimaldatud *sportlasele* kooskõlas artikliga 4.4 (Raviotstarbeline kasutus), või muu vastuvõetav põhjendus.

[Kommentaar artiklite 2.6.1 ja 2.6.2 juurde: Vastuvõetav põhjendus ei hõlma näiteks keelatud aine ostmist või valdamist selle sõbrale või sugulasele edasiandmiseks, välja arvatud põhjendatud meditsiiniliste asjaolude olemasolu korral, kui arst on väljastanud vastavale isikule retsepti, nt. insuliini ostmiseks diabeetikust lapsele.]

[Kommentaar artikli 2.6.2 juurde: Vastuvõetav põhjendus võib hõlmata näiteks keelatud ainete omamist meeskonna arsti poolt ägedate terviseprobleemide ja hädaolukordadega toimetulekuks.]

- 2.7. Ükskõik millise *keelatud aine* või *keelatud võttega kaubitsemine* või *kaubitsemise katse*
- 2.8. Ükskõik millisele *sportlasele võistlusesiseselt* ükskõik millise *keelatud võtte* või *keelatud aine* manustamine või manustamise *katse*, ükskõik millisele *sportlasele võistlusväliselt* ükskõik millise *võistlusvälise testimise* korral *keelatud võtte* või *keelatud aine* manustamine või manustamise *katse* või selleks abi osutamine, sellele kihutamine, kaasaaitamine, kallutamine, selle varjamine või selles muul viisil osalemine, mis sisaldab dopinguvastase reegli rikkumist või ükskõik millist dopinguvastase reegli rikkumise *katset*.

[Kommentaar 'b' artikli 2 juurde: Koodeksi kohaselt ei ole dopinguvastase reegli rikkumisega tegemist juhul, kui sportlane või mis tahes muu isik teeb koostööd või suhtleb sportlase tugipersonaliga, kes kannab võistluskeeldu. Samas võib spordiorganisatsioon kehtestada oma reeglid, mis niisuguse käitumise ära keelavad.]

ARTIKKEL 3 DOPINGURIKKUMISE TÕENDAMINE

3.1 Kohustused ja tõendamise määr

Dopinguvastane organisatsioon on kohustatud tõendama dopinguvastase reegli rikkumise juhtu. Tõendamisel lähtutakse sellest, kas *dopinguvastasel organisatsioonil* on õnnestunud dopinguvastase reegli rikkumist asja arutavale organile rahuldavalt tõendada, võttes arvesse esitatava süüdistuse raskust. See tõendamise määr on kõigil juhtudel kõrgem kui rikkumise toimumise suurem tõenäolisus, kuid madalam määrast, mille puhul rikkumine loetakse toimunuks väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust. Juhul, kui käesolevad dopinguvastased reeglid seavad tõendamiskohustuse *sportlasele* või muule *isikule*, kes on väidetavalt toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, ning kellelt eeldatakse väite ümberlukkamist või teatud kindlate faktide või asjaolude tuvastamist, on tõendamise määraks toimumise suurem tõenäolisus, välja arvatud artiklites 10.4 ja 10.6 sätestatud juhtudel, mille korral *sportlasele* on kanda suurem tõendamiskohustus.

3.2 Faktide ja asjaolude tuvastamismeetodid

Dopinguvastaste reeglite rikkumisega seonduvaid asjaolusid võib tuvastada ükskõik milliste usaldusväärsete vahendite, sh. omaksvõtu abil. Dopingujuhtumite korral kohaldatakse järgnevat reegleid:

[Kommentaari artikli 3.1 juurde: See tõendamise määr, mille täitmist dopinguvastasel organisatsioonilt oodatakse, on võrreldav standardiga, mida rakendatakse enamikus riikides juhtumite korral, mis hõlmavad eksimist ametialaste käitumisreeglite vastu. Kohtud ja ärakuulamiskolleegiumid on seda dopingujuhtumite menetlemisel laialdaselt rakendanud. Vt. näiteks CAS otsus asjas N., J., Y., W. FINA vastu, CAS 98/2008, 22. detsember 1998.]

[Kommentaari artikli 3.2 juurde: Dopinguvastane organisatsioon võib dopinguvastase reegli rikkumise artikli 2.2 (Keelatud aine või keelatud võtte kasutamine või kasutamise katse) kohaselt tuvastada näiteks sportlase omaksvõttude, kolmandate isikute usaldusväärsete tunnistuste, usaldusväärse dokumentaalse tõendusmaterjali, prooviga A või B seoses saadud usaldusväärsete analüütiliste andmete (vt. kommentaari artiklile 2.2), või sportlase vere- või uriiniproovide sarja profiili alusel tehtud järelduste põhjal.]

3.2.1 WADA poolt akrediteeritud laborite korral eeldatakse, et *proovide* analüüsi- ja säilitusmenetlused on läbi viidud kooskõlas *rahvusvahelise standardiga* laborite jaoks. *Sportlane* või muu *isik* võib antud eelduse ümber lükata selle tõendamise teel, et aset on leidnud kõrvalekaldumine laboratoorse analüüsi *rahvusvahelisest standardist*, mis võis mõistlikkuse piires põhjustada *halva analüütilise leiu*.

Kui *sportlase* või muul *isikul* õnnestub antud eeldus ümber lükata selle tõendamise teel, et aset on leidnud kõrvalekaldumine *rahvusvahelisest standardist* laborite jaoks, mis võis mõistlikkuse piires põhjustada *halva analüütilise leiu*, on *dopinguvastase organisatsiooni* kohustuseks tõendada, et vastav kõrvalekaldumine ei põhjustanud *halba analüütilist leidu*.

3.2.2 Kõrvalekalded mis tahes muust *rahvusvahelisest standardist* või muust dopinguvastasest reeglist või eeskirjast, mis ei kutsunud esile *halba analüütilist leidu* või muu dopinguvastase reegli rikkumist, ei muuda saadud tulemusi tühiseks.

[Kommentaari artikli 3.2.1 juurde: Laborite rahvusvahelisest standardist kõrvalekaldumise, mis võis mõistlikkuse piires põhjustada halva analüütilise leiu, tõenäosuse tasakaalu kaudu tõendamise kohustus seatakse sportlasele või muule isikule. Kui sportlane või muu isik seda teeb, läheb tõendamiskohustus üle dopinguvastasele organisatsioonile, kes peab ärakuulamiskolleegiumi piisavaks veenmiseks tõendama seda, et kõrvalekalle ei põhjustanud halba analüütilist leidu.]

Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab, et aset on leidnud kõrvalekalle muust *rahvusvahelisest standardist* või muust dopinguvastasest reeglist või poliitikast, mis oleks mõistlikkuse piires võinud põhjustada *halva analüütilise leiu* või muu dopinguvastase reegli rikkumise, jääb *dopinguvastase organisatsiooni* kohustuseks selle tõendamine, et vastav kõrvalekalle ei põhjutanud *halba analüütilist leidu* ega olnud dopinguvastase reegli rikkumise faktiliseks aluseks.

- 3.2.3 Faktid, mis on tuvastatud kohtu või pädeva kutselise distsiplinaarkohtu otsusega, mille suhtes pole käimas apellatsioonimenetlust, kuuluvad käsitlemisele ümberlõkkamatu tõendusmaterjalina *sportlase* või muu *isiku* vastu, kellega otsus kõnealused faktid seostas, välja arvatud juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tõendab, et otsus oli vastuolus loomuliku õigluse põhimõtetega.
- 3.2.4 Dopinguvastase reegli rikkumise ärakuulamiskolleegium võib teha negatiivse järelduse *sportlase* või muu *isiku* suhtes, kes on väidetavalt toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, *sportlase* või muu *isiku* keeldumise korral, pärast vastava taotluse esitamist mõistliku aja vältel enne ärakuulamist, osalemisest ärakuulamisel (kas isiklikult või telefoni teel, vastavalt kohtu juhistele) ja vastamisest kas kohtu või *dopinguvastase organisatsiooni* küsimustele dopinguvastase reegli väidetava rikkumise kohta.

[Kommentaari artikli 3.2.4 juurde: Negatiivse järelduse tegemist kirjeldatud asjaoludel on tunnustatud arvukates CAS otsustes.]

ARTIKKEL 4 KEELATUD NIMEKIRI

4.1 Keelatud nimekirja avaldamine ja ülevaatamine

WADA avaldab *keelatud nimekirja rahvusvahelise standardina* nii sageli kui vajalik ja vähemalt kord aastas. *Keelatud nimekirja* väljapakutud sisu ja selle kõik ülevaadatud versioonid edastatakse esimesel võimalusel kõigile *allakirjutajatele* ning valitsustele kommenteerimiseks ja nõupidamiseks. *Keelatud nimekirja* iga-aastased väljaanded ja selle kõik ülevaadatud versioonid edastatakse WADA poolt esimesel võimalusel igale *allakirjutajale* ning valitsusele ja avaldatakse WADA koduleheküljel, ning iga *allakirjutaja* rakendab kohased meetmed *keelatud nimekirja* levitamiseks oma liikmete ja osalejate seas. Iga *dopinguvastase organisatsiooni* reeglites peab olema sätestatud, et välja arvatud juhul, kui *keelatud nimekirjas* või selle mõnes ülevaadatud versioonis on sätestatud teisiti, jõustuvad *keelatud nimekiri* ning ülevaadatud versioonid *dopinguvastase organisatsiooni* reeglite raames kolme (3) kuu möödumisel *keelatud nimekirja* avaldamisest WADA poolt, ilma et *dopinguvastane organisatsioon* selleks mingeid täiendavaid toiminguid sooritama peaks.

[Kommentaari artikli 4.1 juurde: Keelatud nimekiri vaadatakse aeg-ajalt üle ja avaldatakse kiirendatud korras alati, kui selleks tekib vajadus. Samas avaldatakse uus keelatud nimekiri ennustatavuse huvides igal aastal, olenemata sellest, kas nimekirjas on muudatusi tehtud või mitte. Uusim keelatud nimekiri on alati kättesaadav WADA koduleheküljel. Keelatud nimekiri kujutab endast Spordis dopingu kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni lahutamatu osa. WADA teavitab UNESCO peasekretäri kõigist muudatustest keelatud nimekirjas.]

4.2 Keelatud nimekirjas tuvastatud keelatud ained ja keelatud võtted

4.2.1 Keelatud ained ja keelatud võtted

Keelatud nimekiri tuvastab need keelatud ained ja keelatud võtted, mis on alaliselt keelatud kui doping (nii võistlusesiseselt kui ka võistlusväliselt), nende potentsiaalse sooritusvõimet tõstva mõju tõttu edasistel võistlustel või nende maskeeriva mõju tõttu, ning need ained ja võtted, mis on keelatud üksnes võistlusesiseselt. WADA võib keelatud nimekirja teatud spordialade korral laiendada. Võimalik on keelatud ainete ja keelatud võtete kaasamine keelatud nimekirja üldkategorია põhjal (nt. anaboolse toimega ained) või konkreetse viitena teatud ainele või meetodile.

[Kommentaari artikli 4.2.1 juurde: Olemas on üks keelatud nimekiri. Ained, mis on alaliselt keelatud, hõlmavad maskeerivaid aineid ja aineid, mis treenimise käigus kasutamise korral võivad omada pikaajalist sooritusvõimet tõstvat mõju, näiteks anaboolse toimega ained. Kõik keelatud nimekirjas sisalduvad ained ja võtted on keelatud võistlusesiseselt. Ainult võistlusesiseselt keelatud aine võistlusväline kasutamine (artikkel 2.2) ei kujuta endast dopinguvastase reegli rikkumist, välja arvatud juhul, kui vastava aine või selle metaboliidide halb analüütiline leid leiab aset võistlusesiseselt võetud proovis (artikkel 2.1).

Olemas on vaid üks dokument, mille nimeks on „Keelatud nimekiri“. WADA võib lisada keelatud nimekirjale täiendavaid aineid või võtteid (nt. beetablokaatorite kaasamine laskmise korral), kuid see märgitakse ära ka ühtses keelatud nimekirjas. Eraldi spordialadel pole lubatud taotleda erandeid keelatud ainete baasnimekirja osas (nt. anaboolse toimega ainete väljajätmist 'mõtetmängude' korral). Antud otsus põhineb eeldusel, et olemas on teatud kindlad dopinguained, mida ei tohiks kasutada keegi, kes soovib end sportlaseks pidada.]

4.2.2 Määratletud ained

Artikli 10 (Üksikisikute sanktsioonid) kohaldamise tähenduses kuuluvad kõik *keelatud ained* käsitlemisele 'määratletud ainetena', välja arvatud anaboolse toimega ainete ja hormoonide klassidesse kuuluvad ained ning need stimuleeriva toimega ained ja hormooni antagonistid ning modulaatorid, mis *keelatud nimekirjas* vastavalt tuvastatud on. *Keelatud meetodid* ei kuulu käsitlemisele määratletud ainetena.

4.2.3 Keelatud ainete uued klassid

Juhul, kui WADA täiendab *keelatud nimekirja keelatud ainete* uue klassi lisamise teel kooskõlas artikliga 4.1, määrab WADA täitevkomitee kindlaks selle, kas mõni *keelatud ainete* uude klassi kuuluvatest *keelatud ainetest* või kõik niisugused *keelatud ained* kuuluvad käsitlemisele määratletud ainetena vastavalt artiklile 4.2.2.

[Kommentaari artikli 4.2.2 juurde: Koodeksi koostamisel leidis huvirühmade vahel aset aktiivne arutelu kohase tasakaalu osas paindumatute karistuste vahel, mis edendavad ühtsust reeglite ellurakendamisel, ning paindlikumate karistuste vahel, mis võtavad paremini arvesse iga konkreetse juhtumi asjaolusid. Kõnealuse tasakaalu arutelu jätkus CAS erinevates koodeksit tõlgendavates otsustes. Kolme aasta jooksul koodeksiga seoses omandatud kogemustele tuginedes on huvirühmad jõudnud kindlale üksmeelele selles, et ehkki dopinguvastaste reeglite rikkumisi artiklite 2.1 (Keelatud aine või selle metaboliidide või markerite sisaldumine) ja 2.2 (Keelatud aine või keelatud võtte kasutamine või kasutamise katse) põhjal tuleks edaspidigi käsitleda objektiivse vastutuse põhimõtte alusel, tuleks koodeksis ettenähtud karistusi paindlikumaks muuta juhtudel, mil sportlane või muu isik suudab selgelt tõendada spordisaavutuste parandamise kavatsuse puudumist. Artikli 4.2. muudatus ja seonduvad muudatused artiklis 10 võimaldavad niisugust täiendavat paindlikkust mitut keelatud ainet hõlmavate rikkumiste korral. Artiklis 10.5 (Võistluskeelu tühistamine või lühendamine erandlike asjaolude korral) sätestatud reeglid jääksid ainsaks aluseks, mille põhjal saab tühistada või lühendada anaboolse toimega steroidide ja hormoonide ning nende stimuleeriva toimega ainete ja hormooni antagonistide ning modulaatorite, mis keelatud nimekirjas vastavalt tuvastatud on, või keelatud võtetega seonduvaid karistusi.]

4.3 Ainete ja võtete *keelatud nimekirja* kaasamise kriteeriumid

Otsuste tegemisel aine või võtte *keelatud nimekirja* kaasamise kohta võtab WADA arvesse järgnevaid kriteeriume.

4.3.1 Aine või võtte *keelatud nimekirja* kaasamist käsitletakse juhul, kui WADA jõuab otsusele, et vastav aine või võtte vastab suvalisele kahele alltoodud kolmest kriteeriumist:

4.3.1.1 Meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt on vastavale ainele või võttele eraldi või koos muude ainete või võtetega omane võimalik või teadaolev sportlikku sooritusvõimet parandav mõju;

4.3.1.2 Meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt on vastava aine või võtte kasutamine *sportlase* tervisele teadaolevalt või potentsiaalselt ohtlik;

[Kommentaari artikli 4.3.1.1 juurde: Käesolev artikkel eeldab, et olemas võivad olla niisugused ained, mille kasutamine eraldi pole keelatud, kuid mida kasutatakse koos teatud muude ainetelega. Aine, mis lisatakse keelatud nimekirja seoses selle potentsiaalse sooritusvõimet parandava mõjuga üksnes kasutamisel koos mõne muu ainega, tähistatakse vastavalt ja keelatakse vaid juhul, kui olemas on mõlema mainitud aine koos kasutamist kinnitav tõendusmaterjal.]

4.3.1.3 WADA on veendunud, et vastava aine või võtte *kasutamine* on vastuolus *koodeksi* sissejuhatuses kirjeldatud spordi vaimuga.

4.3.2 Aine või võtte kaasatakse *keelatud nimekirja* ka juhul, kui WADA jõuab otsusele, et olemas on meditsiiniline või muu teaduslik tõendusmaterjal, farmakoloogiline toime või kogemus, mille kohaselt vastav aine või võtte võib maskeerida muude *keelatud ainete* või *keelatud võtete kasutamist*.

[Kommentaari artikli 4.3.2 juurde: Aine keelatud nimekirja kaasamist käsitletakse juhul, kui vastav aine kujutab endast maskeerivat ainet või vastab kahele alltoodud kolmest kriteeriumist: (1) sellele on omane võimalik või teadaolev sportlikku sooritusvõimet parandav mõju; (2) selle kasutamine on potentsiaalselt või teadaolevalt tervisele ohtlik; või (3) see on vastuolus spordi vaimuga. Ühestki neist kriteeriumidest üksi ei piisa aine keelatud nimekirja lisamiseks. Kui sportliku sooritusvõime parandamist rakendatakse ainsa kriteeriumina, hõlmaks see näiteks füüsilist ja vaimset treeningut, toore liha söömist, süsivesikute laadimist ning kõrgmäestikutreeninguid. Tervisekahjustuste oht hõlmaks suitsetamist. Kõigi kolme kriteeriumi täitmise nõudmine poleks samuti otstarbekas. Näiteks peaks geenitulekandetehnoloogia kasutamine sportliku sooritusvõime järsuks parandamiseks spordi vaimuga vastuolus olevana keelatud olema isegi juhul, kui see ei ole tervisele kahjulik. Samaselt on teatud ainete potentsiaalselt tervistkahjustav kuritarvitamine ilma meditsiinilise põhjenduseeta ekslikkus usus, et need sooritusvõimet parandavad, kindlasti vastuolus spordi vaimuga, olenemata sellest, kas lootused sooritusvõime paranemise osas on realistlikud või mitte. Iga-aastase protsessi ühe osana kutsutakse kõiki allkirjutajaid, valitsusi ja muid huvitatud isikuid esitama WADA-le kommentaare keelatud nimekirja sisu osas.]

4.3.3 WADA määratlus *keelatud ainete* ja *keelatud võtete* osas, mis kaasatakse *keelatud nimekirja*, ning ainete liigitus *keelatud nimekirja* kategooriatesse on lõplik ja ükski *sportlane* või muu *isik* ei saa seda vaidlustada tuginedes väitele, et vastav aine või võte ei kujuta endast maskeerivat ainet, ei võimalda parandada sooritusvõimet, ei ole tervisele ohtlik või ei ole vastuolus spordi vaimuga.

4.4 Raviotstarbeline kasutamine

WADA on kehtestanud *rahvusvahelise standardi* raviotstarbelise kasutamise erandite protsessi jaoks. Iga rahvusvaheline alaliit kohustub tagama *rahvusvahelise tasandi sportlastele* või mis tahes muule *sportlasele*, kes osaleb *rahvusvahelisel üritusel*, menetluse olemasolu, mille abil *sportlased*, kelle dokumenteeritud tervislik seisund nõuab *keelatud aine* või *keelatud võtte kasutamist*, võivad taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit. *Sportlased*, kes kuuluvad oma rahvusvahelise alaliidu *registreeritud testimiskogumisse*, võivad taotleda raviotstarbelise kasutamise erandeid ainult kooskõlas vastava rahvusvahelise alaliidu eeskirjadega. Iga rahvusvaheline alaliit avaldab nende *rahvusvaheliste ürituste* nimekirja, mille korral on nõutav raviotstarbelise kasutamise erandi taotlemine rahvusvaheliselt alaliidult.

[Kommentaari artikli 4.3.3 juurde: Küsimust selle kohta, kas aine vastab artiklis 4.3 (Ainete ja võtete keelatud nimekirja kaasamise kriteeriumid) sätestatud kriteeriumidele, ei saa antud juhul tõstatada dopinguvastase reegli rikkumise kaitseks. Näiteks ei saa väita, et avastatud keelatud aine poleks parandanud sooritusvõimet asjaomase spordiala korral. Pigem on dopinguga tegu alati, kui sportlase proovist leitakse keelatud nimekirja kuuluv aine. Samuti pole võimalik väita, et anaboolse toimega ainete klassis sisalduv aine ei kuulu sellesse klassi.]

Iga riiklik dopinguvastane organisatsioon kohustub tagama kõigile tema volialasse kuuluvatele sportlastele, kes ei ole kaasatud rahvusvahelise alaliidu registreeritud testimiskogumisse, niisuguse menetluse olemasolu, mille abil sportlased, kelle dokumenteeritud tervislik seisund nõuab keelatud aine või keelatud võtte kasutamist, võivad taotleda raviotstarbelise kasutamise erandit. Vastavaid taotlusi hinnatakse kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga. Rahvusvahelised alaliidud ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid teavitavad WADA-d esimesel võimalusel ADAMS'i kaudu ükskõik millise raviotstarbelise kasutamise erandi võimaldamisest, välja arvatud riikliku tasandi sportlaste korral, kes ei ole kaasatud riiklike dopinguvastaste organisatsioonide registreeritud testimiskogumisse.

WADA võib omal algatusel suvalisel ajal üle vaadata raviotstarbelise kasutamise erandi võimaldamise ükskõik millisele rahvusvahelise tasandi sportlasele või riikliku tasandi sportlasele, kes on kaasatud tema riiklike dopinguvastaste organisatsioonide registreeritud testimiskogumisse. Lisaks võib WADA vastava taotluse saamisel sportlaselt, kellele ei ole võimaldatud raviotstarbelise kasutamise erandit, erandi mittevõimaldamise üle vaadata. Kui WADA tuvastab, et raviotstarbelise kasutamise erandi võimaldamine või võimaldamisest keeldumine ei olnud kooskõlas Raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga, võib WADA vastava otsuse tühistada.

Kui rahvusvahelisel alaliidul puudub käesolevas artiklis kehtestatud nõudele vaatamata menetlus, mille kaudu sportlased saaksid taotleda raviotstarbelise kasutamise erandeid, võib rahvusvahelise tasandi sportlane taotleda WADA-lt oma taotluse läbivaatamist nõnda, nagu oleks see tagasi lükatud.

Keelatud aine, selle metaboliidide või markerite sisaldumist (artikkel 2.1), keelatud aine või keelatud võtte kasutamist või kasutamise katset (artikkel 2.2), keelatud ainete või keelatud võtete valdamist (artikkel 2.6) või keelatud aine või keelatud võtte manustamist või manustamise katset (artikkel 2.8) kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardi põhjal võimaldatud asjaomase raviotstarbelise kasutamise erandi ettekirjutustega ei saa käsitleda dopinguvastase reegli rikkumisena.

4.5 Seireprogramm

WADA seab *allakirjutajate* ja valitsustega nõu pidades sisse seireprogrammi ainete osas, mis ei kuulu *keelatud nimekirja*, kuid mille üle WADA soovib teostada järelevalvet väärkasutuskeemide tuvastamiseks spordis. WADA avaldab seire objektiks olevad ained enne ükskõik millist *testimist*. Laborid teavitavad WADA-d spordialakohaste koondaruannete esitamise kaudu regulaarselt avastatud *kasutamise* või vastavate ainete sisaldumise juhtudest ja sellest, kas *proovid* võeti *võistlusesiseselt* või *võistlusväliselt*. Niisugused aruanded ei sisalda lisateavet konkreetsete *proovide* kohta. WADA esitab rahvusvahelistele alaliitudele ja *riiklikele dopinguvastastele organisatsioonidele* vähemalt kord aastas spordialakohase statistilise koondteabe asjaomaste täiendavate ainete kohta. WADA rakendab meetmed selle tagamiseks, et vastavate aruannete korral oleks kindlustatud üksikute *sportlaste* range anonüümsus. Seire objektiks oleva aine *kasutamine* või selle sisalduse avastamine ei kujuta endast dopinguvastase reegli rikkumist.

ARTIKKEL 5 TESTIMINE

5.1 Testide ulatuse planeerimine

Võttes arvesse artiklis 15.1 sätestatud volialapiiranguid *võistlusesisese testimise* korral, on iga riiklik *dopinguvastane organisatsioon* volitatud *testima* kõiki *sportlasi*, kes viibivad vastava riikliku *dopinguvastase organisatsiooni* riigis või on selle riigi kodanikud, elanikud, loaomanikud või spordiorganisatsioonide liikmed. Igal rahvusvaheline alaliit on volitatud *testima* kõiki *sportlasi*, kes kuuluvad nende liikmeks olevate *rahvuslike spordialaliitude* liikmeskonda või osalevad nende *üritustel*. Kõik *sportlased* on kohustatud alluma *testimises* osalemise kutsetele, mille esitajaks on ükskõik milline *testima* volitatud *dopinguvastane organisatsioon*. Kooskõlastatult muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*, mis viivad läbi samade *sportlaste testimist*, ja vastavalt *rahvusvahelisele testimisstandardile* kohustub iga *dopinguvastane organisatsioon*:

- 5.1.1 Välja töötama ja juurutama tõhusa *võistlusesiseste* ning *võistlusväliste* testide valiku nende volialasse kuuluvate *sportlaste* jaoks, sealhulgas, kuid mitte üksnes, nende vastavatesse *registreeritud testimiskogumitesse* kuuluvate *sportlaste* jaoks. Iga rahvusvaheline alaliit asutab *registreeritud testimiskogumi* vastava spordiala *rahvusvahelise tasandi sportlaste* jaoks, ning iga riiklik *dopinguvastane organisatsioon* asutab riikliku *registreeritud testimiskogumi* nende *sportlaste* jaoks, kes viibivad vastava riikliku *dopinguvastase organisatsiooni* riigis või on selle riigi kodanikud, elanikud, loaomanikud või spordiorganisatsioonide liikmed. Kooskõlas artikliga 14.3 kehtivad kõigi *registreeritud testimiskogumisse* kuuluvate *sportlaste* suhtes *rahvusvahelises testimisstandardis* sätestatud asukohateabe nõuded.

5.1.2 Välja arvatud erandlike asjaolude korral, viima kogu võistlusvälise testimise läbi etteteatamiseta.

5.1.3 Andma eelistuse sihttestimisele.

5.1.4 Kohaldama testimist võistluskeeldu või esialgset võistluskeeldu kandvate sportlaste suhtes.

5.2 Testimise standardid

Testima volitatud dopinguvastased organisatsioonid viivad vastavat testimist läbi kooskõlas rahvusvahelise testimisstandardiga.

5.3 Sportlaskarjääri lõpetanud sportlaste tagasipöördumine võistlustele

Iga dopinguvastane organisatsioon kehtestab reegli, mis määratleb nõuded võistlemisõiguse ennistamisele sportlaste jaoks, kes ei kanna võistluskeeldu ja lõpetavad sportlaskarjääri registreeritud testimiskogumisse kuuludes, kuid otsustavad hiljem taasalustada aktiivset osalemist spordis.

[Kommentaari artikli 5.1.3 juurde: Sihttestimine tuuakse välja seoses sellega, et pisteline testimine või koguni kaalutud pisteline testimine ei taga kõigi asjaomaste sportlaste testimist (nt. maailmaklassi sportlased, sportlased, kelle tulemused on lühikese ajaga järsult paranenud, sportlased, kelle treenerite muude õpilaste testid on positiivseks osutunud jne.). Enesestmõistetavalt ei tohi sihttestimist kasutada muudel eesmärkidel peale õiguspärase dopingukontrolli. Koodeksis on selgelt väljendatud, et sportlastel pole õigust eeldada, et neid testitakse üksnes pistelisuse põhimõtte. Samuti ei kehtesta koodeks sihttestimisele mingit mõistliku kahtluse või tõenäolise põhjuse nõuet.]

ARTIKKEL 6 PROOVIDE ANALÜÜS

Proove analüüsitakse kooskõlas järgnevate põhimõtetega:

6.1 Tunnustatud laborite kasutamine

Artikliga 3.1 (*Keelatud ainete* või selle *metaboliidide* või *markerite* sisaldumine) seoses analüüsitakse *proove* vaid WADA poolt akrediteeritud või muul viisil WADA poolt heakskiidetud laborites. *Proovi* analüüsimiseks kasutatava, WADA poolt akrediteeritud labori (või muu WADA poolt heakskiidetud labori või meetodi) valimine kuulub tulemuste halduse eest vastutava *dopinguvastase organisatsiooni* ainupädevusse.

6.2 *Proovide* võtmise ja analüüsi eesmärk

Proove analüüsitakse *keelatud nimekirjas* määratletud *keelatud ainete* ja *keelatud võtete* ning muude võimalike WADA poolt osutatud ainete avastamiseks kooskõlas *koodeksi* artikliga 4.5 (Seireprogramm), või *dopinguvastase organisatsiooni* abistamiseks asjaomaste parameetrite profileerimisel *sportlase* uriinis, veres või muus maatriksis, sh. DNA või genoomiprofileerimine, dopinguvastase võitluse eesmärkidel.

[Kommentaari artikli 6.1 juurde: Artikli 2.1 (Keelatud aine või selle metaboliidide või markerite sisaldumine) rikkumisi saab kindlaks teha vaid proovi analüüsimise teel WADA poolt akrediteeritud või muul viisil WADA poolt konkreetselt volitatud laboris. Muude artiklite rikkumisi võib kindlaks määrata muudelt laboritelt saadud analüütiliste tulemuste põhjal, tingimusel, et need on usaldusväärsed.]

[Kommentaari artikli 6.2 juurde: Vastavat profiiliteavet võib kasutada näiteks sihttestimise suunamiseks, dopinguvastase reegli rikkumise menetlemise toetamiseks artikli 2.2 (Keelatud aine kasutamine või kasutamise katse) alusel, või mõlemal nimetatud eesmärgil.]

6.3 *Proovide uurimine*

Ühtki *proovi* ei tohi kasutada muudel eesmärkidel lisaks artiklis 6.2 kirjeldatule ilma *sportlase* kirjaliku nõusolekuta. *Proovidelt*, mida kasutatakse muudel eesmärkidel peale artiklis 6.2 sätestatute, tuleb eemaldada kõik tuvastusvahendid, välistamaks nende seostamise konkreetse *sportlasega*.

6.4 *Proovide analüüsimise ja tulemustest teavitamise standardid*

Laborid analüüsivad *dopingukontrolliproove* ja annavad tulemustest teada kooskõlas *rahvusvahelise standardiga* laborite jaoks.

6.5 *Proovide kordustestimine*

Proovi kordusanalüüs artiklis 6.2 kirjeldatud eesmärgil on lubatud igal ajal, ainuõiguslikult proovi võtnud *dopinguvastase organisatsiooni* või WADA korraldusel. Proovide kordustestimise asjaolud ja tingimused peavad vastama laborite *rahvusvahelise standardi* nõuetele.

[Kommentaari artikli 6.5 juurde: Ehkki see artikkel on uus, on dopinguvastastel organisatsioonidel alati olnud õigus proovide kordusanalüüsi läbiviimiseks. Rahvusvaheline standard laborite jaoks või uus tehniline dokument, mis kaasatakse rahvusvahelise standardi koosseisu, ühtlustab taolise kordustestimise läbiviimise korda.]

ARTIKKEL 7 TULEMUSTE HALDAMINE

Iga *dopinguvastane organisatsioon*, mis tegeleb tulemuste haldamisega, kohustub seadma sisse menetluse potentsiaalsete dopinguvastase reegli rikkumiste ärakuulamiseelseks käsitlemiseks, mis järgib alltoodud põhimõtteid:

7.1 *Halbade analüütiliste leidude algne läbivaatus*

Halba analüütilist leidu sisaldava proovi A kättesaamisel viib tulemuste haldamise eest vastutav dopinguvastane organisatsioon läbi algse läbivaatuse, tuvastamaks seda, kas: (a) kohaldatav raviotstarbelise kasutamise erand on võimaldatud või võimaldatakse kooskõlas raviotstarbelise kasutamise erandite rahvusvahelise standardiga, või (b) aset on leidnud ilmne kõrvalekalle rahvusvahelisest testimisstandardist või rahvusvahelisest standardist laborite jaoks, mis kutsus esile halva analüütilise leiu.

7.2 *Algsele läbivaatusele järgnev teavitamine halbade analüütilistest leidudest*

[Kommentaari artikli 7 juurde: Erinevad allakirjutajad on välja töötanud omaenese lähenemised tulemuste haldamisele. Ehkki need erinevad lähenemised pole olnud täiesti ühtsed, on paljud neist osutunud õiglasteks ja tõhusateks tulemuste haldamise süsteemideks. Koodeks ei nõua kõigi allakirjutajate tulemuste haldamise süsteemide väljavahetamist. Samas aga kehtestab artikkel põhimõtteid tulemuste haldusmenetluse põhimõttelise õigluse tagamiseks, millest iga allakirjutaja kinni peab pidama. Iga allakirjutaja konkreetsed dopinguvastased reeglid peavad nende põhimõtetega kooskõlas olema.]

Kui *halva analüütilise leiu* algne läbivaatus artikli 7.1 kohaselt ei tuvasta kohaldatavat raviotstarbelise kasutamise erandit või õigust raviotstarbelise kasutamise erandile, mida võimaldab raviotstarbelise kasutamise erandite *rahvusvaheline standard*, või *halva analüütilise leiu* põhjustanud kõrvalekallet, teavitab *dopinguvastane organisatsioon* oma reeglites sätestatud viisil *sportlast* viivitamatult: (a) *halvast analüütilisest leiust*; (b) rikitud *dopinguvastase* reeglist; (c) *sportlase* õigusest taotleda *proovi B* kohest analüüsi ning sellest, et taotluse esitamatajätmist võidakse käsitleda loobumisena *proovi B* analüüsist; (d) kui *sportlane* või *dopinguvastane organisatsioon* otsustab taotleda *proovi B* analüüsi, *proovi B* analüüsi määratud kuupäevast, kellaajast ning kohast; (e) *sportlase* ja/või *sportlase* esindaja võimalusest viibida *proovi B* avamise ja analüüsimise juures *rahvusvahelises standardis* laborite jaoks määratletud ajavahemiku jooksul, kui vastavat analüüsi taotletakse; ning (f) *sportlase* õigusest nõuda *proovide A* ja *B* laboridokumentide komplektide koopiaid, mis hõlmavad *rahvusvahelises standardis* laborite jaoks nõutud teavet. Samuti teavitab *dopinguvastane organisatsioon* teisi artiklis 14.1.2 kirjeldatud *dopinguvastaseid organisatsioone*. Juhul, kui *dopinguvastane organisatsioon* otsustab loobuda *halva analüütilise leiu* esiletoomisest *dopinguvastase* reegli rikkumisena, teavitab ta sellest *sportlast* ja *dopinguvastaseid organisatsioone* artiklis 14.1.2 kirjeldatud viisil.

7.3 Atüüpiliste leidude läbivaatus

Nagu sätestatud *rahvusvahelistes standardites*, nõutakse laboritelt mõningatel juhtudel teavitamist niisuguste *keelatud ainete* avastamisest, mille korral on võimalik ka endogeenne teke, edasist juurdlust nõudvate *atüüpiliste leidudena*. *Atüüpilist leidu* sisaldava *proovi A* kättesaamisel viib tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* läbi läbivaatuse, tuvastamaks seda, kas:

(a) võimaldatud on kohaldatav raviotstarbelise kasutamise erand, või (b) aset on leidnud ilmne kõrvalekalle rahvusvahelisest testimisstandardist või rahvusvahelisest standardist laborite jaoks, mis kutsus esile atüüpilise leiu. Kui läbivaatus ei tuvasta kohaldatava raviotstarbelise kasutamise erandi või atüüpilise leiu põhjustanud kõrvalekalde olemasolu, viib dopinguvastane organisatsioon läbi nõutava juurduse. Kui juurdlus on lõpule viidud, teavitatakse sportlast ja artiklis 14.1.2 tuvastatud muid dopinguvastaseid organisatsioone sellest, kas atüüpiline leid tuuakse esile halva analüütilise leiuna. Asjaomast sportlast teavitatakse kooskõlas artikliga 7.2.

7.3.1 Dopinguvastane organisatsioon ei anna atüüpilisest leiust teada enne juurduse läbiviimist ja otsuse vastuvõtmist selle kohta, kas atüüpiline leid kuulub esiletoomisele halva analüütilise leiuna, välja arvatud juhul, kui ilmneb mõni järgnevatest asjaoludest:

(a) Kui dopinguvastane organisatsioon otsustab, et nõutav on proovi B analüüs enne juurduse lõpuleviimist artikli 7.3 kohaselt, võib dopinguvastane organisatsioon sooritada proovi B analüüsi pärast sportlase teavitamist sellest, kusjuures vastav teavitus peab hõlmama atüüpilise leiu kirjeldust ja artiklis 7.2(b)-(f) kirjeldatud teavet.

(b) Kui *dopinguvastane organisatsioon* saab kas *suurürituse korraldajalt*, veidi aega enne *korraldaja mõnd rahvusvahelist üritust*, või spordiorganisatsioonilt, mille vastutusele kuulub *rahvusvahelisel üritusel* osalevate võistkonnaliikmete valimine peatselt saabuvaks tähtjaks, taotluse selle avalikustamiseks, kas mõne *suurürituse korraldaja* või spordiorganisatsiooni esitatud nimekirjas osutatud *sportlase* suhtes on käimas *atüüpilise leiu* menetlus, tuvastab *dopinguvastane organisatsioon* võimalikud niisugused *sportlased* pärast nende eelnevat teavitamist *atüüpilisest leiust*.

7.4 Artiklite 7.1-7.3 alla mittekuuluvate muude dopinguvastaste rikkumiste läbivaatamine

Dopinguvastane organisatsioon või taolise organisatsiooni poolt asutatud muu läbivaatusorgan viib läbi võimaliku dopinguvastase reegli rikkumise ükskõik millise järeljuurdluse, kui see on nõutav kohaldatavate dopinguvastaste poliitikate ja reeglite raames, mis on kehtestatud kooskõlas *koodeksiga*, või kui *dopinguvastane organisatsioon* seda muul põhjusel kohaseks peab. Kui *dopinguvastane organisatsioon* on veendunud selles, et dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud, esitab ta *sportlasele* või muule karistuse objektiks olevale *isikule* oma reeglites sätestatud viisil teate rikitud dopinguvastase reegli ja rikkumise aluse kohta. Muid *dopinguvastaseid organisatsioone* teavitatakse vastavalt artiklis 14.1.2 sätestatule.

[Kommentaar artikli 7.3.1(b) juurde: Artiklis 7.3.1(b) kirjeldatud asjaolude juures jäetakse otsuse vastuvõtmine meetmete rakendamise osas suurürituse korraldajale või spordiorganisatsioonile, kooskõlas tema reeglitega.]

[Kommentaar artikli 7.4 juurde: Näide: rahvusvaheline alaliit teavitaks sportlast üldjuhul sportlase rahvusliku spordialaliidu kaudu.]

7.5 Esialgsete võistluskeeldude suhtes rakendatavad põhimõtted

7.5.1 Kohustuslik esialgne võistluskeeld halva analüütilise leiu järel proovis

Allakirjutajad kehtestavad reeglid, mis on kohaldatavad ükskõik millise ürituse suhtes, mille juhtivorganiks allakirjutaja on, või ükskõik millise võistkonna valimismenetluse suhtes, mille eest allakirjutaja vastutab, või kui allakirjutaja on asjaomane rahvusvaheline alaliit või on volitatud teostama tulemuste haldust väidetava dopinguvastase reegli rikkumisega seoses, ja mis näevad ette, et kui proovi A halb analüütiline leid seondub keelatud ainega, mis ei ole määratletud aine, kehtestatakse esimesel võimalusel pärast artiklites 7.1 ja 7.2 kirjeldatud läbivaatust ning teavitamist esialgne võistluskeeld.

Samas on eeltingimuseks, et esialgse võistluskeelu kehtestamine on lubatud vaid juhul, kui sportlasele võimaldatakse kas: (a) võimalus esialgseks ärakuulamiseks enne esialgse võistluskeelu kehtestamist või õigeaegsuse alusel esialgse võistluskeelu kehtestamise järel, või (b) võimalus kiirendatud korras ärakuulamiseks kooskõlas artikliga 8 (Õigus õiglasele ärakuulamisele) õigeaegsuse alusel esialgse võistluskeelu kehtestamise järel.

[Kommentaari artikli 7.5 juurde: Enne esialgse võistluskeelu ühepoolset kehtestamist dopinguvastase organisatsiooni poolt tuleb lõpule viia koodeksis määratud siseläbivaatus. Lisaks nõutakse esialgset võistluskeeldu kehtestavalt allakirjutajalt võimaluse andmist sportlasele esialgseks ärakuulamiseks, esialgse võistluskeelu kehtestamise eel või esimesel võimalusel pärast seda, või kiirendatud korras lõplikult ärakuulamiseks kooskõlas artikliga 8 esimesel võimalusel pärast esialgse võistluskeelu kehtestamist. Sportlasele on õigus apellatsioonkaebuse esitamiseks artikli 13.2 kohaselt.]

Harvadel juhtudel, mil proovi B analüüs ei kinnita proovi A leidu, lubatakse esialgse võistluskeelu alla pandud sportlasele juhul, kui asjaolud seda võimaldavad, võtta osa järgnevatest võistlustest ürituse vältel. Samaselt, olenevalt vastava võistkondliku spordiala rahvusvahelise alaliidu reeglitest, võib sportlane eelseisvatest võistlustest osa võtta juhul, kui tema võistkond neis endiselt osaleb.

Sportlase esialgne võistluskeeld arvatakse maha ükskõik millises lõpptulemusena rakendatavast võistluskeelust, nagu seda näeb ette artikkel 10.9.3.]

7.5.2 Valikuline *esialgne võistluskeeld halva analüütilise leiu* põhjal *proovis A*, mis seondub määratletud ainete või muude dopinguvastaste reeglite rikkumistega

Allakirjutaja võib kehtestada reeglid, mis on kohaldatavad ükskõik millise *ürituse* suhtes, mille juhtivorganiks *allakirjutaja* on, või ükskõik millise võistkonna valimismenetluse suhtes, mille eest *allakirjutaja* vastutab, või kui *allakirjutaja* on asjaomane rahvusvaheline alaliit või on volitatud teostama tulemuste haldust väidetava dopinguvastase reegli rikkumisega seoses, mis lubavad *esialgsete võistluskeeldude* kehtestamist dopinguvastaste rikkumiste eest, mis ei seonu *halva analüütilise leiuga*, või pärast artiklites 7.1 ja 7.2 kirjeldatud läbivaatust ning teavitamist määratletud ainete osas, kuid enne *sportlase proovi B* analüüsi või lõplikku ärakuulamist, nagu seda on kirjeldatud artiklis 8 (Õigus õiglasele ärakuulamisele).

Samas on eeltingimuseks, et *esialgse võistluskeelu* kehtestamine on lubatud vaid juhul, kui *sportlasele* või *muule isikule* võimaldatakse kas: (a) võimalus *esialgseks ärakuulamiseks* kas enne *esialgse võistluskeelu* kehtestamist või õigeaegsuse alusel pärast *esialgse võistluskeelu* kehtestamist; või (b) võimalus kiirendatud korras ärakuulamiseks kooskõlas artikliga 8 (Õigus õiglasele ärakuulamisele) õigeaegsuse alusel pärast *esialgse võistluskeelu* kehtestamist.

Kui *proovi A halva analüütilise leiu* alusel kehtestatakse *esialgne võistluskeeld* ja *proovi B* järgnev analüüs (kui seda taotleb *sportlane* või *dopinguvastane organisatsioon*) ei kinnita *proovi A* analüüsi tulemusi, ei kohaldata *sportlase* suhtes mingit edasist *esialgset võistluskeeldu* artikli 2.1 (*Keelatud aine* või selle *metaboliidide* või *markerite* sisaldus) rikkumise põhjal. Kui *sportlane* (või *sportlase* võistkond, kui seda näevad ette vastava rahvusvahelise alaliidu reeglid) on artikli 2.1 rikkumise alusel *võistluselt* eemaldatud ja *proovi B* järgnev analüüs ei kinnita *proovi A* leidu ning *sportlase* või võistkonna osalemisõiguse ennistamine on endiselt võimalik *võistlust* muus osas mõjutamata, võib *sportlane* või võistkond jätkata *võistlusel* osalemist.

7.6 Sportlaskarjääri lõpetamine

Kui *sportlane* või muu *isik* lõpetab sportlaskarjääri ajal, mil tulemuste haldusprotsess on pooleli, jääb tulemuste haldusprotsessiga tegelevale *dopinguvastasele organisatsioonile* õigus oma tulemuste haldusprotsess lõpule viia. Kui *sportlane* või muu *isik* lõpetab sportlaskarjääri enne, kui tulemuste haldusprotsess on alanud, jääb *dopinguvastasele organisatsioonile*, millel oleks vastasel juhul olnud õigus tulemuste haldamiseks *sportlase* või muu *isiku* osas dopinguvastase rikkumise toimepaneku ajal *sportlase* või muu *isiku* poolt, õigus tulemuste haldamine läbi viia.

[Kommentaari artikli 7.6 juurde: Sportlase või muu isiku käitumist ajal, mil ta ei kuulunud ühegi dopinguvastase organisatsiooni volialasse, ei saa käsitleda dopinguvastase reegli rikkumisena, küll aga võib see olla õigustuseks vastava sportlase või muu isiku spordiorganisatsiooni liikmeks võtmisest keeldumisele.]

ARTIKKEL 8 ÕIGUS ÕIGLASELE ÄRAKUULAMISELE

8.1 Õiglased ärakuulamised

Iga *dopinguvastane organisatsioon*, mille vastutusele kuulub tulemuste haldamine, kohustub võimaldama ärakuulamismenetluse igale *isikule*, kes on väidetavalt pannud toime dopinguvastase reegli rikkumise. Vastav ärakuulamismenetlus peab käsitlema seda, kas dopinguvastase reegli rikkumine on toime pandud, ja kui see on nõnda, käsitlema kohaseid *tagajärgi*. Ära kuulamismenetlus peab järgima alltoodud põhimõtteid:

- õigeaegne ärakuulamine;
- õiglane ja erapooletu ärakuulamiskolleegium;
- õigus esindamisele kaitsja poolt *isiku* omal kulul;
- õigus saada õiglaselt ja õigeaegselt teavet väidetava dopinguvastase reegli rikkumise kohta;
- õigus vastuväidete esitamiseks väidetava dopinguvastase reegli rikkumise ja sellest tulenevate *tagajärgede* suhtes;
- igal osapoolel on õigus tõendusmaterjali esitamiseks, sh. õigus kutsuda ja küsitleda tunnistajaid (ära kuulamiskolleegium võib omal äranägemisel nõustuda telefoni teel või kirjalikult esitatud ütlustega);
- *isiku* õigus tõlgile ärakuulamisel, kusjuures ärakuulamiskolleegium määrab tõlgi isiku ja vastutuse tema teenuste maksumuse eest; ning
- õigeaegne, kirjalik, argumenteeritud otsus, milles on eraldi välja toodud ükskõik millise *võistluskeelu* kehtestamise põhjus(t)e selgitused.

[Kommentaari artikli 8.1 juurde: Käesolev artikkel sisaldab põhimõtteid, mis seonduvad õiglase ärakuulamise tagamisega isikutele, kes on väidetavalt toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise. Artikkel ei nõua iga allakirjutaja poolt ärakuulamiste suhtes kehtestatud reeglite väljavahetamist, olles pigem mõeldud selle tagamiseks, et iga allakirjutaja kehtestab esitatud põhimõtete koostöös oleva ärakuulamismenetluse.]

8.2 Ära kuulamised üritustel

Üritustega seoses läbiviidavad ära kuulamised võidakse läbi viia kiirendatud korras, kui seda lubavad vastava dopinguvastase organisatsiooni reeglid ja ära kuulamiskolleegium.

8.3 Ära kuulamisest loobumine

Õigusest ära kuulamisele saab loobuda, kas selgesõnaliselt või sportlase või muu isiku suutmatuse kaudu vaidlustada dopinguvastase organisatsiooni väide dopinguvastase reegli rikkumise toimumise kohta dopinguvastase organisatsiooni reeglitega sätestatud kindla ajavahemiku jooksul. Kui ära kuulamist ei toimu, kohustub dopinguvastane organisatsioon, mille vastutusele kuulub tulemuste haldamine, esitama artiklis 13.2.3 kirjeldatud isikutele kohaldatavaid meetmeid selgitava argumenteeritud otsuse.

[Kommentaari artikli 8.2 juurde: Näiteks võib ära kuulamine kiirendatud korras aset leida vahetult suure ürituse eel, kui otsuse vastuvõtmine dopinguvastase reegli rikkumise kohta on vajalik selle kindlaksmääramiseks, kas sportlase osalemine üritusel on lubatud või mitte, või ürituse kestel, kui juhtumi lahend avaldab mõju sportlase tulemuste kehtivusele või üritusel osalemise jätkamisele.]

ARTIKKEL 9 ÜKSIKISIKU TULEMUSTE AUTOMAATNE DISKVALIFITSEERIMINE

Üksikspordialal võistlusesisese testiga seoses avastatud dopinguvastase reegli rikkumine toob automaatselt kaasa sellel võistlusel saavutatud tulemuse diskvalifitseerimise koos kõigi sellest tulenevate tagajärgedega, sealhulgas võimalikest medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajäämise.

[Kommentaari artikli 9 juurde: Kui kuldmedali võitnud sportlase organismis sisaldub keelatud ainet, on see teiste samas võistluses osalenud sportlaste suhtes ebaõiglane, olenemata sellest, kas kuldmedali võitjal selles mingit süüd oli. Võistlustulemustest kasusaamine peaks olema lubatud ainult 'puhastele' sportlastele.

Võistkondlikud spordialad – vt. artikkel 11 (Tagajärjed võistkondliku spordi korral). Spordialade korral, mille näol pole tegu võistkondlike spordialadega, kuid kus auhinda antakse võistkondadele, rakendatakse võistkonna, mille üks või mitu liiget on toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, diskvalifitseerimist või muid distsiplinaarseid meetmeid kooskõlas rahvusvahelise alaliidu kohaldatavate reeglitega.]

ARTIKKEL 10 ÜKSIKISIKUTE SANKTSIOONID

10.1 Tulemuste *diskvalifitseerimine* üritusel, mille käigus dopinguvastase reegli rikkumine aset leiab

Ürituse ajal või sellega seoses asetleidev dopinguvastase reegli rikkumine võib *ürituse* juhtivorgani otsusel kaasa tuua kõigi *sportlase* poolt sellel *üritusel* saavutatud tulemuste *diskvalifitseerimise* koos kõigi sellest tulenevate *tagajärgedega*, sealhulgas võimalikest medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajäämise, välja arvatud artiklis 10.1.1 sätestatud juhtudel.

10.1.1 Kui *sportlane* tõendab, et rikkumine pole põhjustatud temapoolsest *eksimusest* või *hooletusest*, ei diskvalifitseerita *sportlase* üksiktulemusi muudel *võistlustel*, välja arvatud juhul, kui *sportlase* tulemused muudel *võistlustel* peale *võistluse*, kus leidis aset dopinguvastase reegli rikkumine, olid tõenäoliselt mõjutatud dopinguvastase reegli rikkumisest *sportlase* poolt.

[Kommentaari artikli 10.1 juurde: Samas kui artikkel 9 (Üksikisiku tulemuste automaatne diskvalifitseerimine) diskvalifitseerib üksnes selle võistluse tulemuse, mille raames sportlane andis positiivse proovi (nt. 100 m seliliujumine), võib see artikkel kaasa tuua kõigi võistlusvoorude tulemuste diskvalifitseerimise ürituse (nt. FINA maailmameistrivõistlused) vältel. Tegurid, mida tuleks arvestada seisukoha võtmisel ürituse muude tulemuste diskvalifitseerimise osas, võiksid hõlmata näiteks sportlase poolt toimepandud dopinguvastase reegli rikkumise tõsidust ja seda, kas sportlase proovid muude võistlusvoorude käigus olid negatiivsed.]

10.2 Võistluskeeld keelatud ainete ja keelatud võtete sisaldumise, kasutamise või kasutamise katse või valdamise eest

Artikli 2.1 (Keelatud aine või selle metaboliidide või markerite sisaldumine), artikli 2.2 (Keelatud aine või keelatud võtte kasutamine või kasutamise katse) või artikli 2.6 (Keelatud ainete ja keelatud võtete valdamine) rikkumiste korral kohaldatava võistluskeelu kestus vastab alltoodule, välja arvatud juhul, kui täidetud on võistluskeelu tühistamise või selle kestuse lühendamise tingimused vastavalt artiklitele 10.4 ja 10.5 või võistluskeelu kestuse pikendamise tingimused vastavalt artiklile 10.6:

Esmakordne rikkumine: kahe (2) aasta pikkune võistluskeeld.

[Kommentaari artikli 10.2 juurde: Karistuste ühtlustamine on olnud dopinguvastase võitluse üheks kõige enam arutletud ja diskuteeritud teemaks. Ühtlustamine tähendab seda, et iga juhtumi ainulaadsete asjaolude suhtes rakendatakse samasid reegleid ja kriteeriume. Vastuväited karistuste ühtlustamisele põhinevad spordialade erinevustel, näiteks: mõningate spordialadega tegelejad on elukutselised sportlased, kes teenivad spordiga suuri summasid, teiste spordialadega tegelejad aga pesueht harrastajad; spordialadel, kus sportlase karjäär on lühike (näiteks iluvõimlemine), avaldab kaheks aastaks diskvalifitseerimine sportlasele oluliselt suuremat mõju võrreldes spordialadega, millega tegelevate sportlaste karjäärid reeglina märksa pikemad on (nt. ratsutamine ja laskmine); üksikspordialade korral suudab sportlane üksi treenides oma võistlusoskusi alal hoida tunduvalt paremini kui muude spordialade korral, kus võistkonna koosseisus treenimine suuremat tähtsust omab. Põhiargumendiks ühtlustamise kasuks on asjaolu, et kaks samast riigist pärit sportlast, kes annavad samadel asjaoludel sama keelatud aine suhtes positiivse proovi, ei tohiks elementaarsest õiglusest lähtuvalt saada erinevaid karistusi ainult erinevate spordialadega tegelemise tõttu. Lisaks käsitletakse paindlikkust karistuste rakendamisel sageli vastuvõetamatu võimalusena mõningate spordiorganisatsioonide jaoks olla dopingutarvitajate suhtes sallivam. Samuti on karistuste ühtlustamatus sageli olnud volialakonfliktide allikaks rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike dopinguvastaste organisatsioonide vahel.]

10.3 *Võistluskeeld* muude dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest

Võistluskeelu kestus muude kui artiklis 10.2 sätestatud dopinguvastaste reeglite rikkumiste korral:

- 10.3.1 Artikli 2.3 (*Proovivõtmises osalemisest keeldumine või mitteosalemine*) või artikli 2.5 (*Dopingukontrolliga manipuleerimine*) rikkumiste korral kohaldatava *võistluskeelu* kestuseks on kaks (2) aastat, välja arvatud juhul, kui täidetud on artiklis 10.5 kehtestatud tingimused või artiklis 10.6 kehtestatud tingimused.
- 10.3.2 Artikli 2.7 (*Kaubitsemine või kaubitsemise katse*) või artikli 2.8 (*Keelatud aine või keelatud võtte manustamine või manustamise katse*) rikkumiste korral kohaldatava *võistluskeelu* kestuseks on minimaalselt neli (4) aastat ja maksimaalselt eluaegne *võistluskeeld*, välja arvatud juhul, kui täidetud on artiklis 10.5 kehtestatud tingimused. Ükskõik millise dopinguvastase reegli rikkumist, kuhu on kaasatud *alaealine*, loetakse eriti tõsiseks rikkumiseks; kui taolise rikkumise toimepanijaks on *sportlase tugipersonal* ja rikkumine seondub muude kui artiklis 4.2.2 viidatud määratletud ainetega, toob see *sportlase tugipersonalile* kaasa eluaegse *võistluskeelu*. Lisaks kuuluvad artiklite 2.7 või 2.8 olulised rikkumised, mis võivad olla vastuolus ka spordiga mitteseonduvate seaduste ja määrustega, ettekandmisele pädevatele haldus-, ameti- või kohtuorganitele.

[Kommentaari artikli 10.3.2 juurde: Isikute, kes osalevad sportlaste dopingukasutuses või selle varjamises, suhtes tuleks rakendada karistusi, mis on rangemad positiivse proovi andnud sportlaste suhtes rakendatavatest karistustest. Kuivõrd spordiorganisatsioonide volitused piirduvad üldjuhul tunnistuste, liikmestaatuste ja muude spordiga seonduvate hüvede tühistamisega, kujutab sportlase tugipersonali pädevatele ametivõimudele ülesandmine endast olulist sammu võitluses dopinguga.]

10.3.3 Artikli 2.4 (Asukohateabe mitteesitamine ja/või testimisel mitteosalemine) rikkumiste korral kohaldatava *võistluskeelu* pikkuseks on minimaalselt üks (1) aasta ning maksimaalselt kaks (2) aastat, sõltuvalt *sportlase* süülisuse astmest.

10.4 *Võistluskeelu* tühistamine või selle kestuse lühendamine määratletud ainete ja teatud asjaolude korral

Kui *sportlase*l või muul *isikul* õnnestub tõendada, kuidas määratletud aine tema organismi või tema *valdusse* sattus, ning seda, et vastava määratletud aine kasutamine ei olnud mõeldud *sportlase* spordisaavutuste parandamiseks või sooritusvõimet tõstva aine *kasutamise* maskeerimiseks, asendatakse artiklis 10.2 sätestatud *võistluskeeld* järgnevalt:

[Kommentaar artikli 10.3.3 juurde: Artikli 10.3.3 põhjal rakendatava karistuse kestuseks on kaks aastat juhul, kui kõik kolm mitteesitamist või testimisel mitteosalemist on vabandamatud. Vastasel juhul määratakse võistluskeeld vahemikus kahest aastast ühe aastani, sõltuvalt juhtumi asjaoludest.]

[Kommentaar artikli 10.4 juurde: Määratletud ained ei pruugi spordidopingu seisukohast olla vähemtõsised võrdluses muude keelatud ainetega (näiteks võib määratletud ainena registreeritud stimulant võistluses osalevale sportlasele väga tõhusat mõju avaldada); antud põhjusel kohaldatakse sportlase suhtes, kes antud artikli kriteeriume ei täida, kahe aasta pikkust võistluskeeldu, ning võimalik on ka kuni nelja aasta pikkuse võistluskeelu kohaldamine artikli 10.6 alusel. Samas võib määratletud ainete kasutamisele muude keelatud ainetega võrreldes suurema tõenäosusega leiduda usutav, dopingutarvitamisega mitteseonduv selgitus. Artikkel kehtib vaid juhtudel, kui ärakuulamiskolleegium on juhtumi objektiivsetele asjaoludele tuginedes veendunud, et sportlane ei kavatsenud keelatud aine tarvitamise või valdamise kaudu parandada oma spordisaavutusi.

jätakub

Esmakordne rikkumine: Minimaalselt noomitus eelseisvatel *üritustel* kehtiva *võistluskeeluta* ja maksimaalselt kahe (2) aasta pikkune *võistluskeeld*.

Ükskõik millise tühistamise või kestuse lühendamise õigustamiseks peab *sportlane* või muu *isik* esitama lisaks oma sõnale tõendusmaterjali, mis kinnitab ärakuulamiskolleegiumi jaoks vastuvõetavalt spordisaavutuste parandamise või sooritusvõimet tõstva aine *kasutamise* maskeerimise kavatsuse puudumist. *Võistluskeelu* võimaliku lühendamise kaalumise kriteeriumiks on *sportlase* või muu *isiku* süülisuse aste.

Objektiivsete asjaolude, mis koosõetult võivad viia ärakuulamiskolleegiumi veendumusele sooritusvõime tõstmise kavatsuse puudumise kohta, võimalikeks näideteks on muuhulgas: asjaolu, et määratletud aine poleks oma olemuse või manustamise ajastuse tõttu sportlasele kasuks tulnud; määratletud aine avalik kasutamine või kasutamise avaldamine; kehtiv tervisekontrolli kaart, mis põhjendab määratletud aine spordiga mitteseonduvat väljakirjutamist. Üldjuhul on spordisaavutuste parandamise kavatsuse puudumise tõendamiskohustus sportlase jaoks seda suurem, mida suurem on aine potentsiaalne sooritusvõimet tõstev mõju.

Samas kui nõutav on spordisaavutuste parandamise kavatsuse puudumise vastuvõetav tõendamine ärakuulamiskolleegiumi ees, võib sportlane põhjendada määratletud aine sattumise tema organismi tõenäosuse tasakaalu põhjal.

Sportlase või muu isiku süülisuse astme hindamisel peavad vaadeldavad asjaolud olema konkreetsed ja asjaomased, selgitamaks sportlase või muu isiku kõrvalekaldumist eeldatavast käitumisstandardist. Seega pole näiteks asjaolu, et sportlane kaotaks võistluskeelu ajaks võimaluse suurte rahasummade teenimiseks, asjaolu, et sportlase karjääri lõpuni on jäänud vähe aega, või spordisündmuste kalendri ajastus asjaomasteks teguriteks, mida tuleks võtta arvesse võistluskeelu kestuse lühendamisel käesoleva artikli põhjal. Eeldatakse, et võistluskeelu täielik tühistamine leiab aset vaid kõige erandlikumatel juhtudel.]

10.5 Võistluskeelu tühistamine või selle kestuse lühendamine erandlike asjaolude põhjal

10.5.1 Eksimuse või hooletuse puudus

Kui *sportlasel* õnnestub üksikjuhtumil tõendada *eksimuse või hooletuse puudumist*, tühistatakse vastasel juhul kohaldamisele kuuluv *võistluskeeld*. Kui *sportlase proovis* avastatakse *keelatud aine* või selle *markerid* või *metaboliidid* ja tegu on artikli 2.1 (*Keelatud aine sisaldumine*) rikkumisega, peab *sportlane võistluskeelu* tühistamiseks tõendama ka seda, kuidas *keelatud aine* tema organismi sattus. Kui käesolevat artiklit kohaldatakse ja vastasel juhul kohaldamisele kuuluv *võistluskeeld* tühistatakse, ei käsitleta vastavat dopinguvastase reegli rikkumist rikkumisena seoses *võistluskeelu* kestuse kindlaksmääramisega mitme rikkumise eest vastavalt artiklile 10.7.

[Kommentaariid artiklite 10.5.1 ja 10.5.2 juurde: Koodeks lubab võistluskeelu kestuse lühendamist või tühistamist üksnes juhul, kui sportlasel õnnestub rikkumisega seoses tõendada eksimuse või hooletuse puudumist või olulise eksimuse või hooletuse puudumist. Niisugune lähenemine sobib kokku inimõiguste põhimõtetega ja loob tasakaalu erandite arvu tunduvalt piiramist või erandite keelamist pooldavate dopinguvastaste organisatsioonide ning dopinguvastaste organisatsioonide vahel, mis lühendaksid kaheaastase võistluskeelu kestust mitmesuguste muude tegurite alusel isegi juhul, kui sportlase süü on tõendamist leidnud. Mainitud artiklid kehtivad üksnes karistuste rakendamise suhtes; need ei ole kohaldatavad selle kindlaksmääramiseks, kas dopinguvastase reegli rikkumine on aset leidnud või mitte. Artiklit 10.5.2 võib kohaldada ükskõik millise dopinguvastase reegli rikkumise suhtes, ehkki kestuse lühendamise kriteeriumide täitmine on eriti raske niisuguste dopinguvastase reegli rikkumiste korral, kus teadmine on rikkumise üheks osaks.]

Artiklid 10.5.1 ja 10.5.2 on mõeldud rakendamiseks vaid seoses juhtumitega, mille asjaolud on tõeliselt erandlikud, ning mitte seoses valdava enamikuga juhtumitest.

Artikli 10.5.1 kohaldamise näide, mille korral eksimuse või hooletuse puudus tooks kaasa karistuse täieliku tühistamise, hõlmab juhtumeid, mille korral sportlasel õnnestub tõendada, et teda saboteeriti kõigi ettevaatusabinõude rakendamisele vaatamata konkurendi poolt. Vastupidiselt pole karistuse täielik tühistamine eksimuse või hooletuse puudumise põhjal lubatud järgnevate asjaolude korral:

jätakub

10.5.2 Olulise eksimuse või hooletuse puudumine

Kui *sportlasel* või muul *isikul* õnnestub üksikjuhtumil tõendada *olulise eksimuse või hooletuse puudumist*, on võimalik vastasel juhul kohaldatava *võistluskeelu* kestuse lühendamine, kuid *võistluskeelu* lühendatud kestus ei tohi olla väiksem kui pool vastasel juhul kohaldatava *võistluskeelu* kestusest. Kui vastasel juhul kuuluks kohaldamisele eluaegne *võistluskeeld*, ei tohi antud artikli põhjal lühendatud kestus jääda alla kaheksa (8) aasta. Kui *sportlase proovis* avastatakse *keelatud aine* või selle *markerid* või *metaboliidid* ja tegu on artikli 2.1 (*Keelatud aine* või selle *metaboliidide* või *markerite* sisaldumine) rikkumisega, peab *sportlane võistluskeelu* lühendamiseks tõendama ka seda, kuidas *keelatud aine* tema organismi sattus.

(a) positiivne testitulemus, mis on põhjustatud valesti sildistatud või saastunud vitamiinidest või toidulisanditest (sportlased vastutavad kõige eest, mida nad manustavad (artikkel 2.1.1), ja neid on hoiatatud toidulisandite saastumise eest); keelatud aine manustamine sportlase isikliku arsti või treeneri poolt, millest sportlast ei teavitata (sportlased vastutavad oma meditsiinilise personali valiku ja meditsiinilise personali teavitamise eest selle kohta, et neile ei tohi manustada keelatud aineid); ning (c) sportlase söögi või joogi saboteerimine abikaasa, treeneri või muu sportlase kaaskonda kuuluva isiku poolt (sportlased vastutavad kõige eest, mida nad manustavad, ja nende isikute käitumise eest, kellele nad usaldavad juurdepääsu oma toidule ning joogile). Samas võib ükskõik milline ülalviidatud näidetest konkreetse juhtumi ainulaadsetest asjaoludest sõltuvalt kaasa tuua karistuse kestuse lühendamise olulise eksimuse või hooletuse puudumise tõttu. (Näiteks võib kestuse lühendamine olla igati õigustatud näite (a) korral, kui sportlasel õnnestub selgelt tõendada, et positiivse testi põhjuseks oli keelatud ainetega mitteseotud allikalt ostetud tavalise multivitamiini saastumine ja sportlane vältis hoolikalt muude toidulisandite manustamist.) Sportlase või muu isiku süüisuse astme hindamiseks artiklite 10.5.1 ja 10.5.2 põhjal peab esitatud tõendusmaterjal olema konkreetne ning asjaomane, selgitamaks sportlase või muu isiku kõrvalekaldumist eeldatavast käitumisstandardist. Seega pole näiteks asjaolu, et sportlane kaotaks võistluskeelu ajaks võimaluse suurte rahasummade teenimiseks, asjaolu, et sportlase karjääri lõpuni on jäänud vähe aega, või spordisündmuste kalendri ajastus asjaomasteks teguriteks, mida tuleks võtta arvesse võistluskeelu kestuse lühendamisel käesoleva artikli põhjal.

jätkub

10.5.3 Oluline abi dopinguvastase reegli rikkumiste avastamisel või tuvastamisel

Dopinguvastase rikkumisega seonduva tulemuste haldamise eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* võib enne artiklis 13 sätestatud lõpliku apellatsioonitsuse vastuvõtmist või apellatsioonitähataja aegumist peatada osa *võistluskeelu* kestusest üksikjuhtudel, mil *sportlane* või muu *isik* on osutanud *olulist abi dopinguvastasele organisatsioonile*, juurdlusorganitele või pädevale distsiplinaarorganile, mis toob kaasa teise *isiku* poolt toimepandud dopinguvastase reegli rikkumise avastamise või tuvastamise *dopinguvastase organisatsiooni* poolt või muu *isiku* toimepandud kuriteo või ametialase käitumise reeglite rikkumise avastamise või tuvastamise juurdlus- või distsiplinaarorgani poolt.

Ehkki alaealiste suhtes ei rakendata kohaldatava karistuse määramisel iseenesest erikohtlemist, on noorus ja kogemuste puudumine kindlasti teguriteks, mida tuleb arvesse võtta sportlase või muu isiku süü kindlaksmääramisel artikli 10.5.2 ning artiklite 10.3.3, 10.4 ja 10.5.1 põhjal.

Artiklit 10.5.2 ei tuleks kohaldada juhtudel, mil kehtivad artiklid 10.3.3 või 10.4, sest need artiklid võtavad kohaldatava võistluskeelu kestuse kindlaksmääramise eesmärgil niigi arvesse sportlase või muu isiku süüilisuse astet.]

[Kommentaari artikli 10.5.3 juurde: Sportlaste, sportlase tugipersonali ja muude isikute, kes tunnistavad oma vigu ja on valmis muude dopinguvastaste rikkumiste avalikustamiseks, koostöö on spordi puhtuse tagamise seisukohast tähtis.

jätkub

Lõpliku apellatsioonitsuse vastuvõtmise järel artikli 13 alusel või apellatsioonitähataja möödumisel võib *dopinguvastane organisatsioon* peatada osa vastasel juhul kohaldatava *võistluskeelu* kestusest vaid *WADA* ja asjaomase rahvusvahelise alaliidu nõusolekul. Vastasel juhul kohaldamisele kuuluva *võistluskeelu* kestuse peatamise ulatus oleneb *sportlase* või muu *isiku* poolt toimepandud dopinguvastase reegli rikkumise raskusastmest ja *sportlase* või muu *isiku* poolt osutatud *olulise abi* tähtsusest dopingu spordist kõrvaldamise nimel tehtavate jõupingutuste seisukohast. Peatada on lubatud maksimaalselt kolm neljandikku vastasel juhul kohaldamisele kuuluva *võistluskeelu* kestusest. Kui vastasel juhul kuuluks rakendamisele eluaegne *võistluskeeld*, ei tohi selle antud lõike põhjal peatamisele mittekuuluva osa kestus jääda alla kaheksa (8) aasta. Kui *dopinguvastane organisatsioon* peatab käesoleva artikli alusel ükskõik millise osa vastasel juhul kohaldatava *võistluskeelu* kestusest, peab *dopinguvastane organisatsioon* esitama tehtud otsuse kirjalikud põhjendused esimesel võimalusel kõigile *dopinguvastastele organisatsioonidele*, millel on õigus otsus edasi kaevata.

Olulise abi tähtsuse hindamisel arvessevõetavateks teguriteks on muuhulgas nt. paljastatud isikute arv, nende isikute positsioon spordiala seisukohast, kaubitsemist (artikli 2.7 kohaselt) või manustamist (artikli 2.8 kohaselt) hõlmava skeemi olemasolu ja see, kas rikkumine hõlmas ainet või võtet, mis pole testimisel hõlpsasti tuvastatav. Võistluskeelu peatamine maksimaalses ulatuses kuulub kohaldamisele vaid väga äärmuslike juhtudel. Lisateguriks, mida dopinguvastase reegli rikkumise raskusastmega seoses arvesse võtta, on võimalikud sooritusvõimet tõstvad eelised, millest olulist abi osutav isik tõenäoliselt endiselt kasu saada võib. Üldine põhimõte näeb ette, et mida varasemal tulemuste haldusprotsessi etapil olulist abi osutatakse, seda suurem on vastasel juhul kohaldatava võistluskeelu võimalik peatav osa.

jätkub

Kui *dopinguvastane organisatsioon* peaks ükskõik millise osa *võistluskeelu* peatatud kestusest hiljem ennistama seoses sellega, et *sportlane* või muu *isik* ei osutanud temalt oodatud *olulist abi*, võib *sportlane* või muu *isik* ennistamise edasi kaevata kooskõlas artikliga 13.2.

Kui sportlane või muu isik, kes on väidetavalt toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, väidab endal olevat õiguse võistluskeelu osalisele peatamisele käesoleva artikli alusel seoses sportlase või muu isiku loobumisega ärakuulamisest artikli 8.3 (ärakuulamisest loobumine) põhjal, määrab dopinguvastane organisatsioon kindlaks selle, kas võistluskeelu osaline peatamine antud artikli alusel on kohane. Kui sportlane või muu isik väidab endal olevat õiguse võistluskeelu osalisele peatamisele enne dopinguvastase reegli rikkumise artikli 8 alusel ärakuulamise lõpuleviimist, määrab ärakuulamiskolleegium kindlaks selle, kas vastasel juhul kohaldatava võistluskeelu osaline peatamine antud artikli alusel on kohane, ning võtab samal ajal vastu otsuse selle kohta, kas sportlane või muu isik on toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise. Võistluskeelu osalise peatamise korral peab vastav otsus välja tooma põhjendused, mille alusel järeldati, et esitatud teave oli usutav ja tähtis dopinguvastase reegli rikkumise või muu õigusrikkumise avastamise või tõendamise seisukohast. Kui sportlane või muu isik väidab endal olevat õiguse võistluskeelu osalisele peatamisele pärast dopinguvastase reegli rikkumise olemasolu kinnitava lõpliku otsuse vastuvõtmist, mis ei kuulu edasikaebamisele artikli 13 kohaselt, kuid sportlane või muu isik on siiski võistluskeelu all, võib sportlane või muu isik taotleda dopinguvastase reegli rikkumisega seonduvate tulemuste haldamise eest vastutavalt dopinguvastaselt organisatsioonilt võistluskeelu osalist peatamist käesoleva artikli põhjal. Kõikvõimalikud niisugused vastasel juhul kohaldatava võistluskeelu osalised peatamised eeldavad WADA ja asjaomase rahvusvahelise alaliidu nõusolekut. Juhul, kui mõni võistluskeelu osalise peatamise aluseks olev tingimus jääb täitmata, ennistab tulemusi haldama volitatud dopinguvastane organisatsioon võistluskeelu selle alguses täielikus kestuses. Dopinguvastaste organisatsioonide poolt selle artikli raames vastuvõetud otsuseid saab edasi kaevata kooskõlas artikliga 13.2.

Koodeksi raames on see ainsaks võimaluseks vastasel juhul kohaldamisele kuuluva võistluskeelu peatamiseks.]

10.5.4 Dopinguvastase reegli rikkumise kinnitamine muu tõendusmaterjali puudumise korral

Juhul, kui *sportlane* või muu *isik* tunnistab vabatahtlikult dopinguvastase reegli rikkumise toimepanekut enne teate saamist *proovi* võtmise kohta, mis võiks kaasa tuua dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamise (või, muu kui artikli 2.1 alla kuuluva dopinguvastase reegli rikkumise korral, enne esmase teate saamist väidetava rikkumise kohta artikli 7 kohaselt), ja omaksvõtmine on ainsaks usaldusväärseks tõendusmaterjaliks rikkumise kohta omaksvõtmise seisuga, võib *võistluskeelu* kestust lühendada, kuid mitte enam kui poole võrra vastasel juhul kohaldatava *võistluskeelu* kestusest.

10.5.5 Kui *sportlane* või muu *isik* tõendab õigust karistuse kestuse lühendamisele käesoleva artikli enam kui ühe sätte põhjal

[Kommentaar artikli 10.5.4 juurde: Käesolev artikkel on mõeldud kohaldamiseks juhul, kui sportlane või muu isik tunnistab omaalgatuslikult dopinguvastase reegli rikkumist olukorras, kus ükski dopinguvastane organisatsioon pole teadlik dopinguvastase reegli rikkumise toimepanekust. Artikkel pole mõeldud kohaldamiseks olukorras, kus sportlane või muu isik võtab rikkumise omaks peatse vahelejäämise usus.]

[Kommentaar artikli 10.5.5 juurde: Kohane karistus määratakse kindlaks neljaetapilise menetluse käigus. Esiteks määrab ärakuulamiskolleegium kindlaks selle, milline põhikaristustest (artikkel 10.2, artikkel 10.3, artikkel 10.4 või artikkel 10.6) on kohaldatav konkreetse dopinguvastase reegli rikkumise suhtes. Teiseks tuvastab ärakuulamiskolleegium selle, kas karistuse peatamiseks, tühistamiseks või selle kestuse lühendamiseks on alust (artiklid 10.5.1 kuni 10.5.4).

jätakub

Enne ükskõik millise lühendamise või peatamise kohaldamist kooskõlas artiklitega 10.5.2, 10.5.3 või 10.5.4 tuleb artiklite 10.2, 10.3, 10.4 ja 10.6 alusel kindlaks määrata vastasel juhul kohaldatava võistluskeelu kestus. Kui sportlase/ või muul isikul õnnestub tõendada õigust võistluskeelu kestuse lühendamisele või peatamisele kahe või enama artikli 10.5.2, 10.5.3 või 10.5.4 alusel, on võimalik võistluskeelu kestuse lühendamine või peatamine, kuid mitte alla veerandi vastasel juhul rakendatava võistluskeelu kestusest.

Samas tuleks tähelepanu pöörata asjaolule, et kõik peatamise, tühistamise või kestuse lühendamise põhjendused ei ole ühildatavad põhikaristuste sätetega. Näiteks ei kehti artikkel 10.5.2 juhtudel, mis hõlmavad artikleid 10.3.3 või 10.4, sest ärakuulamiskolleegium on artiklite 10.3.3 ja 10.4 kohaselt võistluskeelu kestuse juba kindlaks määranud, lähtudes sportlase või muu isiku süüüisuse astmest. Kolmandaks tuvastab ärakuulamiskolleegium artikli 10.5.5 alusel selle, kas sportlasel või muul isikul on õigus tühistamisele, lühendamisele või peatamisele artikli 10.5 ühe või enama sätte põhjal. Lõpetuseks võtab ärakuulamiskolleegium vastu otsuse võistluskeelu alguse kohta artikli 10.9 alusel.

Järgnevad neli näidet kirjeldavad analüüsi õiget kulgemist:

Näide 1:

Asjaolud: Halb analüütiline leid hõlmab anaboolse steroidi sisaldumist; sportlane võtab väidetava dopinguvastase reegli rikkumise kiirelt omaks; sportlane tõendab olulise eksimuse puudumist (artikkel 10.5.2); sportlane osutab olulist abi (artikkel 10.5.3).

Artikli 10 kohaldamine:

1. Artikli 10.2 alusel kohaldatavaks põhikaristuseks oleks kaheaastane võistluskeeld. (Raskendavaid asjaolusid (artikkel 10.6) arvesse ei võetaks, sest sportlane võttis rikkumise kiirelt omaks. Artikkel 10.4 ei kehti, sest steroid ei ole määratletud aine.)
2. Üksnes olulise eksimuse puudumise alusel saaks karistuse kestust lühendada poole võrra kahest aastast. Üksnes olulise abi alusel saaks karistuse kestust lühendada kolme neljandiku võrra kahest aastast.
3. Artikli 10.5.5 kohaselt saaks olulise eksimuse puudumise ja olulise abi eest ettenähtud võimalikke kestuse lühendamisi koos käsitledes karistuse kestust lühendada maksimaalselt kolme neljandiku võrra kahest aastast. Seega oleks minimaalseks karistuseks kuue kuu pikkune võistluskeeld.
4. Artikli 10.9.2 kohaselt, kui võrd sportlane võttis dopinguvastase reegli rikkumise kiiresti omaks, võib võistluskeeld alata koguni proovi võtmise päeval, kuid sportlane peab igal juhul kandma vähemalt poole võistluskeelust (minimaalselt kolm kuud) ärakuulamiskolleegiumi otsuse vastuvõtmiskuupäeva järel.

jätub

Näide 2:

Asjaolud: Halb analüütiline leid hõlmab anaboolse steroidi sisaldumist; rikkumisega kaasnevad raskendavad asjaolud ja sportlane ei suuda tõendada, et ta ei pannud dopinguvastase reegli rikkumist toime teadlikult; sportlane ei võta kiiresti omaks väidetavat dopinguvastase reegli rikkumist, kuid osutab olulist abi (artikkel 10.5.3).

Artikli 10 kohaldamine:

1. Artikli 10.6 alusel kohaldatavaks põhikaristuseks oleks kahe kuni nelja aasta pikkune võistluskeeld.
2. Olulise abi alusel saaks karistuse kestust lühendada kolme neljandiku võrra maksimaalsest neljast aastast.
3. Artikkel 10.5.5 ei kehti.
4. Artikli 10.9.2 kohaselt algaks võistluskeeld ärakuulamiskolleegiumi otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Näide 3:

Asjaolud: Halb analüütiline leid hõlmab määratletud aine sisaldumist; sportlane tõendab määratletud aine tema organismi sattumise viisi ning spordisaavutuste parandamise kavatsuse puudumise; sportlane tõendab, et temapoolne eksimus oli väga väike; sportlane osutab olulist abi (artikkel 10.5.3).

Artikli 10 kohaldamine:

1. Kuivõrd halb analüütiline leid hõlmas määratletud ainet ja sportlane on täitnud artikli 10.4 muud tingimused, jääks põhikaristus vahemikku noomitusest kahe aasta pikkuse võistluskeeluni. Ärakuulamiskolleegium hindaks sportlase eksimust karistuse rakendamisel ülalmainitud vahemikus. (Näite selguse huvides oletagem, et kolleegium kohaldaks vastasel juhul kaheksa kuu pikkust võistluskeeldu.)
2. Olulise abi alusel saaks karistuse kestust lühendada kolme neljandiku võrra kaheksast kuust. (Mitte alla kahe kuu.) Olulise eksimuse puudumine (artikkel 10.2) ei oleks kohaldatav, sest sportlase süüisuse astet võeti juba arvesse kaheksa kuu pikkuse võistluskeelu määramisel etapi 1 raames.
3. Artikkel 10.5.5 ei kehti.
4. Artikli 10.9.2 kohaselt, kuivõrd sportlane võttis dopinguvastase reegli rikkumise kiiresti omaks, võib võistluskeeld alata koguni proovi võtmise päevast, kuid sportlane peab igal juhul kandma vähemalt poole võistluskeelust ärakuulamiskolleegiumi otsuse vastuvõtmiskuupäeva järel. (Minimaalselt üks kuu.)

jätkub

Näide 4:

Asjaolud: Sportlane, kelle suhtes pole kunagi tehtud halba analüütilist leidu või tõstatatud dopinguvastase reegli rikkumise kahtlustust, võtab sundimatult omaks mitme keelatud aine sihiliku kasutamise oma soorituste parandamise eesmärgil. Sportlane osutab ka olulist abi (artikkel 10.5.3).

Artikli 10 kohaldamine:

- 1. Ehkki mitme keelatud aine sihilik kasutamine soorituste parandamise eesmärgil kuuluks üldjuhul käsitlemisele raskendavate asjaoludena (artikkel 10.6), tühistab sportlase sundimatu omaksvõtt artikli 10.6 kohaldatavuse. Asjaolu, et keelatud ainete sportlase poolt kasutamise eesmärgiks oli soorituste parandamine, tühistaks ka artikli 10.4 kohaldatavuse, olenemata sellest, kas kasutatud keelatud ained olid määratletud ained või mitte. Seega oleks kohaldatav artikkel 10.2 ja määratava võistluskeelu algseks kestuseks kaks aastat.*
- 2. Üksnes sportlase sundimatu omaksvõtu (artikkel 10.5.4) alusel saaks võistluskeelu kestust lühendada poole võrra kahest aastast. Üksnes sportlase olulise abi (artikkel 10.5.3) alusel saaks võistluskeelu kestust lühendada kuni kolme neljandiku võrra kahest aastast.*
- 3. Artikli 10.5.5 kohaselt saaks sundimatut omaksvõttu ja olulist abi koos käsitledes sanktsiooni kestust lühendada maksimaalselt kolme neljandiku võrra kahest aastast. (Võistluskeelu minimaalseks kestuseks oleks kuus kuud.)*
- 4. Kui ärakuulamiskolleegium võttis minimaalse kuue kuu pikkuse võistluskeelu kehtestamise etapi 3 raames arvesse artiklit 10.5.4, algab võistluskeeld karistuse ärakuulamiskolleegiumi poolt kehtestamise kuupäevast. Kui aga ärakuulamiskolleegium ei käsitlenud artikli 10.5.4 kohaldamist võistluskeelu kestuse lühendamiseks etapi 3 raames, võib võistluskeeld artikli 10.9.2 kohaselt alata koguni dopinguvastase reegli rikkumise toimepaneku kuupäevast, tingimusel, et vähemalt pool võistluskeelu kestusest (minimaalselt kolm kuud) kuulub kandmisele ärakuulamiskolleegiumi otsuse vastuvõtmiskuupäeva järel.]*

10.6 Raskendavad asjaolud, mis võivad võistluskeelu kestust pikendada

Kui *dopinguvastane organisatsioon* tuvastab, et dopinguvastase reegli rikkumist, välja arvatud artiklites 2.7 (*Kaubitsemine* või *kaubitsemise katse*) ja 2.8 (*Manustamine* või *manustamise katse*) sätestatud rikkumised, hõlmava üksikjuhtumiga kaasnevad raskendavad asjaolud, mis õigustavad standardse karistusega võrreldes pikema võistluskeelu kohaldamist, pikendatakse vastasel juhul kohaldamisele kuuluva võistluskeelu kestust maksimaalselt nelja (4) aasta võrra, välja arvatud juhul, kui *sportlase*l või muul *isikul* õnnestub ärakuulamiskolleegiumi jaoks vastuvõetavalt tõendada seda, et ta ei pannud dopinguvastase reegli rikkumist toime teadlikult.

Sportlane või muu *isik* võib vältida käesoleva artikli kohaldamist, võttes väidetava dopinguvastase reegli rikkumise omaks esimesel võimalusel pärast dopinguvastase reegli rikkumise kahtluse tõstatamist *dopinguvastase organisatsiooni* poolt.

[Kommentaari artikli 10.6 juurde: Raskendavate asjaolude näideteks, mis võivad õigustada standardse karistusega võrreldes pikema võistluskeelu kohaldamist, on: sportlane või muu isik pani dopinguvastase reegli rikkumise toime dopinguplaani või -skeemi osana, kas iseseisvalt või kuritegeliku kokkuleppe või ühise ürituse raames dopinguvastaste reeglite rikkumiste toimepaneku eesmärgil; sportlane või muu isik kasutas või valdas mitut keelatud ainet või keelatud võtet või kasutas või valdas keelatud ainet või keelatud võtet mitmel korral; normaalne isik saaks dopinguvastase reegli rikkumis(t)e sooritusvõimet parandavatest mõjudest tõenäoliselt kasu vastasel juhul kohaldatavast võistluskeelust pikema ajavahemiku vältel; sportlane või isik üritab vältida dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamist või menetlemist pettuse või vastutöötamise teel.]

*Kahtluste väitimiseks märgitakse siinkohal, et käesolevas kommentaaris artikli 10.6 juurde kirjeldatud näited ei ole välistuslikud ja pikema võistluskeelu kohaldamist võivad õigustada ka muud raskendavad tegurid. Koodeksi artiklite 2.7 (*Kaubitsemine* või *kaubitsemise katse*) ja 2.8 (*Manustamine* või *manustamise katse*) rikkumised ei kuulu käsitlemisele artikli 10.6 kohaldamisel, sest nende rikkumiste korral rakendatakse karistused (minimaalselt nelja-aastane ja maksimaalselt eluaegne võistluskeeld) jätavad piisavalt ruumi võimalike raskendavate olude arvessevõtmiseks.]*

10.7 Mitmekordsed rikkumised

10.7.1 Dopinguvastase reegli teistkordne rikkumine

Võistluskeelu kestus sportlase või muu isiku esmakordse dopinguvastase reegli rikkumise korral on sätestatud artiklites 10.2 ja 10.3 (selle suhtes kehtib tühistamise, lühendamise või peatamise võimalus kooskõlas artiklitega 10.4 või 10.5, või pikendamise võimalus kooskõlas artikliga 10.6). Dopinguvastase reegli teistkordsel rikkumisel jääb võistluskeelu kestus alltoodud tabelis sätestatud piiridesse.

	RS	FFMT	NSF	St	AS	TRA
<i>Teistkordne rikkumine</i>						
<i>Esmakordne rikkumine</i>						
RS	1-4	2-4	2-4	4-6	8-10	10-elu
FFMT	1-4	4-8	4-8	6-8	10-elu	elu
NSF	1-4	4-8	4-8	6-8	10-elu	elu
St	2-4	6-8	6-8	8-elu	elu	elu
AS	4-5	10-elu	10-elu	elu	elu	elu
TRA	8-elu	elu	elu	elu	elu	elu

[Kommentaari artikli 10.7 juurde: Tabelit kasutatakse järgnevalt: esmalt leitakse sportlase või muu isiku esmakordne dopinguvastase reegli rikkumine vasakpoolses tulpas ja seejärel siirdatakse risti üle tabeli teistkordsele rikkumisele vastavasse tulpas. Näide: oletame, et sportlasele määratakse artikli 10.2 rikkumise eest standardse kestusega võistluskeeld, mille järel sportlane paneb toime teistkordse rikkumise, mille suhtes kohaldatakse lühendatud kestusega karistust määratletud aine eest artikli 10.4 kohaselt. Tabelit kasutatakse teise rikkumise eest määratava võistluskeelu kestuse kindlaksmääramiseks. Tabeli rakendamiseks antud näite suhtes alustatakse vasakpoolses tulpas ja siirdatakse selle neljanda reani „St“(standardne karistus) ning liigutakse seejärel risti üle tabeli selle esimese tulpas „RS“ (lühendatud kestusega karistus määratletud aine eest) – tulemuseks on 2-4 aasta pikkune võistluskeeld teistkordse rikkumise eest. Võistluskeelu kestuse kaalumise kriteeriumiks etteantud vahemikus on sportlase või muu isiku süülsuse aste.]

Dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise tabelis toodud lühendite määratlused:

RS (lühendatud kestusega karistus määratletud aine eest artikli 10.4 kohaselt): Dopinguvastase reegli rikkumise suhtes kohaldati või tuleks kohaldada lühendatud kestusega karistust kooskõlas artikliga 10.4, sest see hõlmas määratletud ainet ja muud tingimused artikli 10.4 kohaselt olid täidetud.

FFMT (mitteesitamised ja/või testimisel mitteesalemised): Dopinguvastase reegli suhtes kohaldati või tuleks kohaldada karistust kooskõlas artikliga 10.3.3 (mitteesitamised ja/või testimisel mitteesalemised).

NSF (lühendatud karistus *olulise eksimuse* või *hooletuse* puudumise tõttu): Dopinguvastase reegli rikkumise suhtes kohaldati või tuleks kohaldada lühendatud karistust kooskõlas artikliga 10.5.2, sest *sportlase!* õnnestus tõendada *olulise eksimuse* või *hooletuse puudumist* vastavalt artiklile 10.5.2.

St (standardne karistus artikli 10.2 või 10.3.1 kohaselt): Dopinguvastase reegli suhtes kohaldati või tuleks kohaldada standardset kahe (2) aasta pikkust karistust kooskõlas artiklitega 10.2 või 10.3.1.

AS (karmistatud karistus): Dopinguvastase reegli rikkumise suhtes kohaldati või tuleks kohaldada karmistatud karistust kooskõlas artikliga 10.6, sest *dopinguvastane organisatsioon* tuvastas artiklis 10.6 sätestatud tingimused.

TRA (*Kaubitsemine* või *kaubitsemise katse* ja manustamine või manustamise *katse*): Dopinguvastase reegli suhtes kohaldati või tuleks kohaldada karistust kooskõlas artikliga 10.3.

[Kommentaari artikli 10.7.1 RS määratluse juurde: Artikli 10.7.1 kohaldamine koodeksieelsete dopinguvastaste rikkumiste suhtes – vt. artikkel 25.4.]

10.7.2 Artiklite 10.5.3 ja 10.5.4 kohaldamine dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise suhtes

Kui *sportlane* või muu *isik*, kes paneb toime dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise, tõendab õigust *võistluskeelu* osalisele peatamisele või selle kestuse lühendamisele artikli 10.5.3 või artikli 10.5.4 alusel, määrab *dopinguvastane organisatsioon* esmalt kindlaks vastasel juhul kohaldatava *võistluskeelu* kestuse, lähtudes artiklis 10.7.1 toodud tabelis määratletud ajavahemikust, ning kohaldab siis *võistluskeelu* kohast peatamist või selle kestuse lühendamist. *Võistluskeelu* kestus pärast ükskõik millise peatamise või kestuse lühendamise kohaldamist artiklite 10.5.3 ja 10.5.4 alusel peab võrduma vähemalt ühe neljandikuga vastasel juhul kohaldatava *võistluskeelu* kestusest.

10.7.3 Dopinguvastase reegli rikkumine kolmandat korda

Dopinguvastase reegli rikkumine kolmandat korda toob alati kaasa eluaegse *võistluskeelu*, välja arvatud juhul, kui kolmas rikkumine vastab *võistluskeelu* tühistamise või selle kestuse lühendamise tingimustele artikli 10.4 kohaselt, või hõlmab artikli 2.4 (Mitteesitamised ja/või testimisel mitteosalemised) rikkumist. Nendel konkreetsetel juhtudel jääb *võistluskeelu* kestus vahemikku kaheksast (8) aastast eluaegse keeluni.

10.7.4 Lisareeglid teatud mitmekordsete rikkumiste suhtes

- Seoses karistuste rakendamisega artikli 10.7 kohaselt käsitletakse dopinguvastase reegli rikkumist teistkordse rikkumisena vaid juhul, kui *dopinguvastasel organisatsioonil* õnnestub tuvastada, et *sportlane* või muu *isik* pani dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise toime pärast teate saamist dopinguvastase reegli esmakordse rikkumise kohta kooskõlas artikliga 7 (Tulemuste haldamine), või pärast mõistlike jõupingutuste rakendamist *dopinguvastase organisatsiooni* poolt kõnealuse teate edastamiseks; kui *dopinguvastane organisatsioon* ei suuda seda tõendada, käsitletakse niisuguseid rikkumisi ühe esmakordse rikkumisena ja kohaldatav karistus peab põhinema rikkumisel, millega kaasneb rangem karistus; samas võidakse mitut rikkumisuhtu käsitleda tegurina raskendavate asjaolude kindlaksmääramisel (artikkel 10.6).

[Kommentaari artikli 10.7.4 juurde: Hüpoteetiline näide: sportlane paneb 1. jaanuaril 2008 toime dopinguvastase reegli rikkumise, mille dopinguvastane organisatsioon avastab alles 1. detsembril 2008. Vahepeal, 1. märtsil 2008, paneb sportlane toime veel ühe dopinguvastase reegli rikkumise, dopinguvastane organisatsioon teavitab sportlast sellest rikkumisest 30. märtsil 2008 ja ärakuulamiskolleegium võtab 30. juunil 2008 vastu otsuse, mille kohaselt pani sportlane 1. märtsil 2008 toime dopinguvastase reegli rikkumise. Hiljem avastatud rikkumine, mis leidis aset 1. jaanuaril 2008, on käsitletav raskendavate asjaoludena, sest sportlane ei võtnud seda rikkumist vabatahtlikult omaks aegsasti pärast sportlase teavitamist hilisemast rikkumisest 30. märtsil 2008.]

- Kui *dopinguvastasele organisatsioonile* saavad dopinguvastase reegli esmakordse rikkumise käsitlemise järel teatavaks asjaolud, mis puudutavad dopinguvastase reegli rikkumist *sportlase* või muu *isiku* poolt enne esmakordsest rikkumisest teavitamist, rakendab *dopinguvastane organisatsioon* täiendavat karistust selle karistuse põhjal, mida oleks rakendatud juhul, kui kaht rikkumist oleks käsitletud samaaegselt. Kõigi *võistluste* tulemused *diskvalifitseeritakse* vastavalt artiklile 10.8 kuni varaseima dopinguvastase reegli rikkumiseni. Vältimaks raskendavate asjaolude (artikkel 10.6) tuvastamist seoses ajaliselt varem toimunud, kuid hiljem avastatud rikkumisega, peab *sportlane* või muu *isik* varasema dopinguvastase reegli rikkumise vabatahtlikult omaks võtma aegsasti pärast teavitamist rikkumisest, milles teda esimesena süüdistatakse. Sama reegel kehtib ka juhul, kui *dopinguvastasele organisatsioonile* saavad teatavaks asjaolud, mis puudutavad veel üht varasemat rikkumist dopinguvastase reegli teistkordse rikkumise käsitlemise järel.

10.7.5 Dopinguvastaste reeglite mitmekordsed rikkumised kaheksa aasta pikkuse ajavahemiku vältel.

Olemaks käsitletav mitmekordsena artikli 10.7 tähenduses, peab iga dopinguvastase reegli rikkumine leidma aset sama kaheksa aasta pikkuse ajavahemiku vältel.

10.8 Tulemuste *diskvalifitseerimine võistlustel proovide* võtmise või dopinguvastase reegli rikkumise toimepaneku järel

Lisaks tulemuste automaatsele *diskvalifitseerimisele võistluse*l, mille käigus võeti positiivne *proov* vastavalt artiklile 9 (Üksikisikute tulemuste automaatne *diskvalifitseerimine*), kuuluvad *diskvalifitseerimisele* kõik muud võistlustulemused, mis on saavutatud alates positiivse *proovi* võtmise kuupäevast (olgu *võistlusesiseselt* või *võistlusväliselt*) või muu dopinguvastase reegli rikkumise asetleidmisest kuni ükskõik millise *esialgse võistluskeelu* või *võistluskeelu* alguseni, välja arvatud juhul, kui õiglus nõuab teisiti, koos kõigi kaasnevate tagajärgedega, sealhulgas ilmajäämisega võimalikest medalitest, punktidest ja auhindadest.

10.8.1 Võistlemisõiguse taastamise eeltingimuseks dopinguvastase reegli rikkumise toimepaneku tuvastamise järel on kogu käesoleva artikli põhjal konfiskeerimisele kuuluva auhinnaraha tagastamine *sportlase* poolt.

10.8.2 Konfiskeeritud auhinnaraha jaotamine

Välja arvatud juhul, kui rahvusvahelise alaliidu reeglid näevad ette konfiskeeritud auhinnaraha jaotamist teiste *sportlaste* vahel, hüvitatakse selle arvelt esmalt auhinnaraha sissenõudmiseks nõutavad meetmed rakendanud *dopinguvastase organisatsiooni* sissenõudmiskulud ja seejärel antud juhtumi tulemuste halduse läbi viinud *dopinguvastase organisatsiooni* kulud ning võimalik ülejääk jaotatakse kooskõlas rahvusvahelise alaliidu reeglitega.

[Kommentaari artikli 10.8.2 juurde: Koodeksi ükski säte ei takista puhastel sportlastel või muudel isikutel, keda on kahjustanud dopinguvastase reegli rikkumise toimepannud isiku teod, teostamast oma ükskõik millist õigust kahjude väljanõudmiseks vastavalt isikult.]

10.9 Võistluskeelu jõustumine

Välja arvatud alltoodud juhtudel, jõustub *võistluskeeld* kuupäeval, mil ärakuulamise järel võetakse vastu *võistluskeelu* kehtestamise otsus, või (ärakuulamisest loobumise korral) *võistluskeeluga* nõustumise või selle muul viisil rakendamise kuupäeval. Ükskõik millise *esialgse võistluskeelu* (olgu kohaldatud või vabatahtlikult nõustatud) kestus lahutatakse kohaldatud *võistluskeelu* kogukestusest.

10.9.1 Sportlasest või muust isikust olenematud viivitused

Kui ärakuulamismenetlusega on kaasnenud olulised hilinemised või muud *dopingukontrolli* aspektid, mis *sportlase* või muu *isiku* tahtest ei olene, võib karistust kohaldav organ alustada *võistluskeelu* arvestamist varasemast kuupäevast, kuni *proovi* võtmise kuupäevani või dopinguvastase reegli uue rikkumise viimatisest asetleldmise kuupäevani välja.

10.9.2 Õigeaegne omaksvõtt

Kui *sportlane* või muu *isik* võtab talle *dopinguvastase organisatsiooni* poolt süüks pandava dopinguvastase reegli rikkumise esimesel võimalusel (igal juhul enne, kui *sportlane* taas võistlustel osaleb) omaks, võib *võistluskeelu* kestuse arvestus alata koguni *proovi* võtmise kuupäevast või dopinguvastase reegli uue rikkumise viimatisest asetleldmise kuupäevast. Samas peab *sportlane* või muu *isik* selle artikli kohaldamisel alati kandma vähemalt poole *võistluskeelu* kestusest alates kuupäevast, mil *sportlane* või muu *isik* karistuse kohaldamisega nõustus, karistust kohaldava ärakuulamiskolleegiumi otsuse vastuvõtmise kuupäevast või karistuse kohaldamise kuupäevast.

[Kommentaari artikli 10.9.2 juurde: Käesolev artikkel ei kehti juhul, kui *võistluskeelu* kestust on juba lühendatud artikli 10.5.4 alusel (dopinguvastase reegli rikkumise omaksvõtmine muu tõendusmaterjali puudumise korral).]

- 10.9.3 Juhul, kui kehtestatakse *esialgne võistluskeeld*, millest *sportlane* kinni peab, arvestatakse vastava *esialgse võistluskeelu* kestus maha ükskõik millisest *sportlase* suhtes kohaldatava võimaliku *võistluskeelu* kestusest.
- 10.9.4 Juhul, kui *sportlane* nõustub vabatahtlikult tulemuste haldamiseks volitatud *dopinguvastase organisatsiooni* kirjaliku *esialgse võistluskeeluga* ja hoidub edasisest võistlemisest, arvestatakse vastava vabatahtliku *esialgse võistluskeelu* kestus maha ükskõik millisest *sportlase* suhtes lõpptulemusena rakendatava võimaliku *võistluskeelu* kestusest. *Sportlase* vabatahtliku *esialgse võistluskeeluga* nõustumise koopia tuleb esimesel võimalusel edastada kõikidele osapooltele, kellel on õigus teate saamiseks potentsiaalse dopinguvastase reegli rikkumise kohta artikli 14.1 kohaselt.
- 10.9.5 *Võistluskeelu* kestusest ei kuulu mahaarvamisele mis tahes ajavahemik enne *esialgse võistluskeelu* või vabatahtliku *esialgse võistluskeelu* jõustumiskuupäeva, olenemata sellest, kas *sportlane* otsustas võistlemisest loobuda või arvati ajutiselt võistkonnast välja.

[Kommentaar artikli 10.9.4 juurde: *Sportlase vabatahtlik nõustumine esialgse võistluskeeluga ei kujuta endast sportlasepoolset omaksvõtmist ja seda ei tohi kasutada mingil viisil, mis võib viia negatiivsete järelduste tegemisele sportlase suhtes.*]

[Kommentaar artikli 10.9 juurde: Artikli 10.9 teksti on muudetud selguse loomiseks selles, et *sportlase* tahtest mitteolenevad viivitused, õigeaegne omaksvõtt *sportlase* poolt ja *esialgne võistluskeeld* on ainsateks õigustusteks *võistluskeelu* arvestuse alustamisele enne ärakuulamiskolleegiumi otsuse kuupäeva. Muudatus hoiab ära eelneva teksti mittejärjepideva tõlgendamise ja kohaldamise.]

10.10 Staatus võistluskeelu vältel

10.10.1 Osalemise keeld võistluskeelu vältel

Ükski *sportlane* või muu *isik*, kellele on määratud *võistluskeeld*, ei tohi *võistluskeelu* kestel mingil viisil osaleda ükskõik millisel *võistlusel* või tegevuses (välja arvatud heakskiidetud dopinguvastased koolitus- või rehabilitatsiooniprogrammid), mis on volitatud või korraldatud ükskõik millise *allakirjutaja* või *allakirjutaja* liikmesorganisatsiooni, klubi või *allakirjutaja* liikmesorganisatsiooni muu liikmesorganisatsiooni poolt, või *võistlustel*, mis on volitatud või korraldatud ükskõik millise professionaalse liiga või ükskõik millise rahvusvahelise või riikliku tasandi *ürituste* korraldaja poolt.

Sportlane või muu *isik*, kelle võistluskeelu keetus ületab nelja (4) aastat, võib nelja (4) *võistluskeelu* all oldud aasta järel osaleda kohalikul spordi*üritustel* spordialal, mis erineb sellest spordialast, millega tegeledes *sportlane* või muu *isik* dopinguvastase reegli rikkumise toime pani, kuid seda üksnes tingimusel, et kohaliku spordi*ürituse* tase pole selline, mis võiks anda taolisele *sportlasele* või muule *isikule* otseselt või kaudselt õiguse võistlemiseks (või osalemiseks nõutavate punktide kogumiseks) riiklikel meistrivõistlustel või rahvusvahelisel *üritusel*.

Võistluskeeldu kandva *sportlase* või muu *isiku* suhtes kohaldatakse ka edasipidi *testimist*.

[Kommentaari artikli 10.10.1 juurde: Näiteks ei või võistluskeeldu kandev *sportlane* osaleda tema rahvusliku spordialaliidu või selle liikmeks oleva klubi poolt korraldatavates treeninglaagrites, demonstratsiooniesinemistel või treeningutel. Lisaks ei tohi võistluskeeldu kandev *sportlane* võistelda mitteallakirjutanud professionaalsetes liigades (nt. National Hockey League, National Basketball Association, jne.) või osaleda mitteallakirjutanud rahvusvaheliste *ürituste* korraldajate või mitteallakirjutanud riikliku tasandi *ürituste* korraldajate korraldatud *üritustel*, ilma et sellega kaasneksid artiklis 10.10.2 sätestatud tagajärjed. Ühe spordiala raames määratud karistusi võetakse arvesse ka muude spordialade korral (vt. artikkel 15.4 Vastastikune tunnustamine).]

10.10.2 Osalemiskeelu rikkumine võistluskeelu vältel

Juhul, kui *võistluskeeldu* kandev *sportlane* või muu *isik* peaks rikkuma osalemise keeldu *võistluskeelu* vältel vastavalt artiklis 10.10.1 kirjeldatule, kuuluvad niisuguse osalemise tulemused *diskvalifitseerimisele* ja algselt kehtestatud *võistluskeelu* arvestus algab uuesti rikkumise toimepaneku kuupäevast alates. Uue *võistluskeelu* kestust võib lühendada artikli 10.5.2 kohaselt juhul, kui *sportlase*l või muul *isikul* õnnestub tõendada *olulise eksimuse* või *hooletuse* puudumist seoses osalemise keelu rikkumisega. Otsuse selle osas, kas *sportlane* või muu *isik* rikkus osalemise keeldu või mitte, ja kas kestuse lühendamine artikli 10.5.2 kohaselt on õigustatud või mitte, võtab vastu *dopinguvastane organisatsioon*, mille tulemuste haldus töö kaasa *võistluskeelu* algse kestuse kehtestamise.

10.10.3 Rahalise toetuse peatamine võistluskeelu vältel

Lisaks peatavad *allakirjutajad*, *allakirjutajate* liikmesorganisatsioonid ja valitsused ükskõik millise dopinguvastase reegli rikkumise korral, mis ei hõlma artiklis 10.4 kirjeldatud määratud aineid, osaliselt või täielikult vastava *isiku* spordiga seonduva rahalise toetuse või muud spordiga seoses osutatavad hüved.

[Kommentaari artikli 10.10.2 juurde: Kui sportlane või muu isik on väidetavalt pannud toime osalemiskeelu rikkumise võistluskeelu vältel, määrab dopinguvastane organisatsioon, mille vastutusele kuulus tulemuste haldamine võistluskeelu kaasa toonud dopinguvastase rikkumise korral, kindlaks selle, kas sportlane või muu isik rikkus keeldu, ja kui rikkus, siis kas sportlasele või muul isikul on õnnestunud põhjendada taasalustatud võistluskeelu lühendamise õigustatust kooskõlas artikliga 10.5.2. Käesoleva artikli raames dopinguvastaste organisatsioonide poolt tehtud otsuseid võib edasi kaevata vastavalt artiklile 13.2.

Juhul, kui sportlase tugipersonal või muu isik osutab sportlasele olulist abi osalemiskeelu rikkumisel võistluskeelu vältel, võib dopinguvastane organisatsioon, mille volialasse vastav sportlase tugipersonal või muu isik kuulub, rakendada niisuguse abi suhtes kohaseid karistusi kooskõlas oma distsiplinaarreeglitega.]

10.11 Ennistamistestimine

Võistlemisõiguse ennistamise eeltingimuseks määratud *võistluskeelu* kestuse lõppemise järel on *sportlase* kättesaadavus *esialgse võistluskeelu* või *võistluskeelu* suvalisel ajavahemikul *võistlusvälise testimise* jaoks ükskõik millise *dopinguvastase organisatsiooni* poolt, millel on volitused testimiseks, ning ajakohase ja täpse asukohateabe esitamine vastava nõude esitamisel. Kui *võistluskeelu* all olev *sportlane* lõpetab oma sportlaskarjääri ja kõrvaldatakse *registreeritud võistlusvälise testimise kogumitest*, kuid soovib hiljem ennistamist, ei kuulu *sportlane* ennistamisele enne, kui *sportlane* on teavitanud vastavaid *dopinguvastaseid organisatsioone* ning olnud *võistlusvälise testimise* objektiks ajavahemiku vältel, mis on võrdne *võistluskeelu* ülejäänud kestusega pärast *sportlase* sportlaskarjääri lõpetamise kuupäeva.

10.12 Rahaliste karistuste kohaldamine

Dopinguvastased organisatsioonid võivad oma reeglites näha ette rahalisi karistusi dopinguvastaste reeglite rikkumiste eest. Samas ei saa ühtki rahalist karistust käsitleda *võistluskeelu* kestuse lühendamise või muu vastasel juhul *koodeksi* põhjal kohaldatava karistuse piiramise alusena.

[Kommentaari artikli 10.12 juurde: Näiteks juhul, kui ärakuulamiskolleegium peaks mõne juhtumi korral tuvastama, et koodeksi alusel kohaldatava karistuse ja dopinguvastase organisatsiooni reeglites ettenähtud karistuse kumulatiivsel mõjul võivad olla liiga karmid tagajärjed, kuulub äramuutmisele dopinguvastase organisatsiooni rahaline karistus ning mitte koodeksi muud karistused (nt. võistluskeeld ja tulemuste tühistamine.)]

ARTIKKEL 11 TAGAJÄRJED VÕISTKONDADE JAOKS

11.1 *Testimine võistkondlike spordialade korral*

Kui enam kui ühe *võistkondliku spordialaga* tegeleva võistkonna liikme suhtes on teada antud võimalikust dopinguvastase reegli rikkumisest vastavalt artiklile 7 seoses mingi *üritusega*, rakendab *ürituse* juhtivorgan võistkonna suhtes *ürituse* ajal kohast *sihttestimist*.

11.2 *Tagajärjed võistkondlike spordialade korral*

Kui enam kui kahe *võistkondliku spordialaga* tegeleva võistkonna liikme korral on kinnitust leidnud dopinguvastase reegli rikkumine *ürituse* kestel, kohaldab *ürituse* juhtivorgan võistkonna suhtes kohast karistust (nt. punktide kaotus, *võistluselt* või *ürituselt diskvalifitseerimine* või muu karistus), lisaks dopinguvastase reegli rikkumise toime pannud konkreetsete *spordlaste* suhtes rakendatavatele võimalikele *tagajärgedele*.

11.3 *Ürituse juhtivorgan võib kehtestada rangemad tagajärjed võistkondlike spordialade korral*

Ürituse juhtivorgan võib *ürituse* korraldamisel otsustada reeglite kehtestamise kasuks, mis näevad *üritusega* seoses võistkondlike spordialade korral ette rangemaid *tagajärgi* võrdluses artiklis 11.2 sätestatuga.

[Kommentaari artikli 11.3 juurde: Näiteks võib Rahvusvaheline Olümpiakomitee kehtestada reeglid, mis nõuavad võistkonna diskvalifitseerimist olümpiamängudel vähem arvu olümpiamängude vältel asetleidnud dopinguvastaste reeglite rikkumiste põhjal.]

ARTIKKEL 12 SPORDIÜHENDUSTE SUHTES KOHALDATAVAD SANKTSIOONID

Miski käesolevas *koodeksis* ei takista ükskõik millisel *koodeksi* heaks kiitnud *allakirjutajal* või valitsusel jõustada oma reegleid sanktsioonide kohaldamiseks muu spordiühenduse suhtes, mis kuulub *allakirjutaja* või valitsuse volialasse.

ARTIKKEL 13 APELLATSIOONKAEBUSED

- 13.1 Otsused, mille suhtes saab esitada apellatsioonkaebusi
Koodeksi või *koodeksi* põhjal kehtestatud reeglite alusel vastuvõetud otsustele saab esitada apellatsioonkaebusi kooskõlas artiklites 13.2 kuni 13.4 või mujal *koodeksis* sätestatuga. Vastavad otsused jäävad apellatsioonimenetluse ajaks jõusse, välja arvatud juhul, kui apellatsiooniorgan otsustab teisiti. Enne apellatsioonimenetluse algatamist peavad ammendatud olema kõik *dopinguvastaste organisatsioonide* reeglites sätestatud otsusejärgse ülevaatuse võimalused, eeldusel, et vastavad ülevaatused järgivad alltoodud artiklis 13.2.2 sätestatud põhimõtteid (välja arvatud artiklis 13.1.1 sätestatu).

[Kommentaar artikli 12 juurde: Käesolev artikkel loob selguse selles, et *koodeks* ei piira ükskõik milliseid võimalikke organisatsioonidevahelisi distsiplinaarõigusi.]

13.1.1 WADA pole kohustatud sisemeetmeid ammendama

Kui WADA-l on õigus apellatsioonkaebuse esitamiseks artikli 13 alusel ja ükski muu osapool pole esitanud apellatsioonkaebust lõplikule otsusele *dopinguvastase organisatsiooni* menetluse raames, võib WADA vastava otsuse edasi kaevata vahetult CAS-i, ilma muude *dopinguvastase organisatsiooni* menetluse raames võimaldatavate meetmete täieliku ärakasutamise kohustusega.

13.2 Apellatsioonkaebused otsuste suhtes, mis seonduvad dopinguvastaste reeglite rikkumiste, *tagajärgede* ja *esialgsete võistluskeeldudega*

Dopinguvastase reegli rikkumise toimepanekut puudutavat otsust, dopinguvastase reegli rikkumise *tagajärgi* kehtestavat otsust või dopinguvastase reegli rikkumise mittetoimepanekut puudutavat otsust; otsust selle kohta, et dopinguvastase reegli rikkumise menetlus ei saa jätkuda protseduurilistel põhjustel (sealhulgas nt. aegumise tõttu); otsust artikli 10.10.2 (Osalemiskeelu rikkumine *võistluskeelu* vältel) põhjal; otsust, mille kohaselt *dopinguvastasel organisatsioonil* puudub pädevus otsuste vastuvõtmiseks väidetava dopinguvastase reegli rikkumise toimepaneku või selle *tagajärgede* osas; *dopinguvastase organisatsiooni* otsust loobuda *halva analüütilise leiu* või *atüüpilise leiu* menetlemisest dopinguvastase rikkumisena, või otsust loobuda dopinguvastase reegli rikkumise menetlemisest artikliga 7.4 kooskõlas läbiviidud juurdluse järel; ning otsust *esialgse võistluskeelu* rakendamise kohta esialgse ärakuulamise tulemusena või artikli 7.5 rikkumise korral võib edasi kaevata üksnes käesolevas artiklis 13.2 sätestatud korras.

[Kommentaari artikli 13.1.1 juurde: Kui otsus on vastu võetud enne dopinguvastase organisatsiooni menetluse lõppjärku (näiteks esimesel ärakuulamisel) ja ükski osapool ei soovi seda otsust dopinguvastase organisatsiooni menetluse järgmisele tasandile (nt. juhatusele) edasi kaevata, võib WADA dopinguvastase organisatsiooni sisemenetluse ülejäänud etapid vahele jätta ning apellatsioonkaebuse vahetult CAS-ile esitada.]

13.2.1 *Rahvusvahelise tasandi sportlasi* hõlmavad apellatsioonkaebused

Juhtumite korral, mis seonduvad osalemisega *rahvusvahelisel üritusel*, või juhtumite korral, mis hõlmavad *rahvusvahelise tasandi sportlasi*, saab apellatsioonkaebusi esitada üksnes CAS-le, antud kohtu suhtes kohaldatavas korras.

13.2.2 Riikliku tasandi *sportlasi* hõlmavad apellatsioonkaebused

Juhtumite korral, mis hõlmavad riikliku tasandi *sportlasi*, vastavalt iga *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* määratlusele, kellel puudub õigus apellatsioonkaebuse esitamiseks vastavalt artiklile 13.2.1, võib apellatsioonkaebuse esitada sõltumatule ja erapooletule organile kooskõlas *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* poolt kehtestatud reeglitega. Taolisi apellatsioonkaebusi käsitlevad reeglid peavad järgima alltoodud põhimõtteid:

- õigeaegne ärakuulamine;
- õiglane, erapooletu ja sõltumatu ärakuulamiskolleegium;
- õigus esindamisele kaitsja poolt *isiku* omal kulul; ning
- õigeaegne, kirjalik, argumenteeritud otsus.

[Kommentaar artikli 13.2.1 juurde: CAS-i otsused on lõplikud ja siduvad, välja arvatud ükskõik milline seadusega nõutav ülevaatamiskohustus, mis on kohaldatav vahekohtu otsuse tühistamise või jõustamise suhtes.]

[Kommentaar artikli 13.2.2 juurde: Käesoleva artikli nõuete täitmiseks võib dopinguvastane organisatsioon anda oma riikliku tasandi sportlasele õiguse apellatsioonkaebuse esitamiseks vahetult CAS-le.]

13.2.3 *Isikud*, kellel on õigus apellatsioonkaebust esitada

Artiklis 13.2.1 määratletud juhtumite korral on järgnevatel isikutel õigus apellatsioonkaebuse esitamiseks CAS-le: (a) *sportlane* või muu *isik*, kes on edasikaevatava otsuse objektiks; (b) teine osapool juhtumis, mille osas otsus vastu võeti; (c) vastav rahvusvaheline alaliit; (d) *isiku* elukohariigi või riikide, mille kodanikuks või loomanikuks *isik* on, *riiklik dopinguvastane organisatsioon*; (e) Rahvusvaheline Olümpiakomitee või Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, kui otsus võib avaldada mõju olümpiamängudele või paraolümpiamängudele, sealhulgas otsused, mis puudutavad osalusõigust olümpiamängudel või paraolümpiamängudel; ning (f) *WADA*.

Artiklis 13.2.2 määratletud juhtumite korral on osapooled, kellel on õigus apellatsioonkaebuse esitamiseks riikliku tasandi läbivaatusorganile, sätestatud *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* reeglitega, kuid vähemalt järgnevad osapooled peavad olema kaasatud: (a) *sportlane* või muu *isik*, kes on edasikaevatava otsuse objektiks; (b) teine osapool juhtumis, mille osas otsus vastu võeti; (c) vastav rahvusvaheline alaliit; (d) *isiku* elukohariigi *riiklik dopinguvastane organisatsioon*; ja (e) *WADA*. Artiklis 13.2.2 määratletud juhtumite korral on *WADA*-l ja rahvusvahelisel alaliidul samuti õigus apellatsioonkaebuse esitamiseks CAS-le riikliku tasandi läbivaatusorgani otsuse suhtes.

Ükskõik millisel apellatsioonkaebust esitava osapoolel on õigus CAS-i abile kõikvõimaliku asjaomase teabe hankimisel *dopinguvastaselt organisatsioonilt*, kelle otsuse suhtes apellatsioonkaebus esitatakse, ja vastav teave kuulub esitamisele juhul, kui CAS seda taotleb.

WADA jaoks on apellatsioonkaebuse esitamise või sekkumise tähtjaks alltooduist hilisem:

- (a) Kakkümmend üks (21) päeva pärast viimast päeva, mil juhtumi ükskõik milline muu osapool oleks võinud apellatsioonikaebuse esitada, või
- (b) Kakkümmend üks (21) päeva pärast kõigi otsusega seonduvate materjalide kättesaamist WADA poolt.

Mis tahes muudest siintoodud sätetest olenemata on ainsaks *isikuks*, kes võib *esialgse võistluskeelu* suhtes apellatsioonkaebuse esitada, *sportlane* või muu *isik*, kelle suhtes *esialgne võistluskeeld* rakendati.

13.3 *Dopinguvastase organisatsiooni* suutmatus õigeaegselt otsusele jõuda

Kui *dopinguvastane organisatsioon* ei suuda konkreetsel juhul jõuda WADA poolt kehtestatud mõistliku tähtaja raames otsusele selle kohta, kas dopinguvastase reegli rikkumine pandi toime või mitte, võib WADA otsustada apellatsioonkaebuse esitamise kasuks vahetult CAS-le, otsekui *dopinguvastane organisatsioon* oleks teinud dopinguvastase reegli rikkumist eitava otsuse.

[Kommentaari artikli 13.3 juurde: Iga dopinguvastase reegli rikkumise juurdlemise ja tulemuste haldamise menetluse eripäraseid asjaolusid arvesse võttes ei ole mõeldav teatud kindla ajavahemiku kehtestamine dopinguvastase organisatsiooni jaoks otsuse vastuvõtmiseks, mille möödumisel võib WADA sekkuda ning esitada apellatsioonkaebuse vahetult CAS-le. Samas on WADA enne vastava meetme rakendamist kohustatud dopinguvastase organisatsiooniga nõu pidama ja andma dopinguvastasele organisatsioonile võimaluse selgitada, miks otsuse vastuvõtmine viibib. Käesoleva artikli ükski säte ei keela rahvusvahelisel alaliidul kehtestada reegleid, mis annaksid rahvusvahelisele alaliidule õiguse kaasata oma volialasse juhtumeid, mille korral tulemuste haldamine rahvusvahelise alaliidu mõne rahvusliku spordialaliidu poolt on kohatult viibinud.]

Kui CAS ärakuulamiskolleegium otsustab, et dopinguvastase reegli rikkumine leidis aset ja WADA käitus apellatsioonkaebust vahetult CAS-le esitades õigesti, on *dopinguvastane organisatsioon* kohustatud hüvitama WADA-le viimase poolt apellatsioonkaebusega seoses kantud kulud ning juristide töötasud.

13.4 Apellatsioonkaebused raviotstarbelise kasutamise erandi võimaldamise või võimaldamisest keeldumise otsuste suhtes

Sportlane või *dopinguvastane organisatsioon*, mille otsus tühistati, võib esitada CAS-le apellatsioonkaebusi WADA otsuste suhtes raviotstarbelise kasutamise erandi võimaldamise või võimaldamisest keeldumise tühistamise kohta. *Dopinguvastaste organisatsioonide* otsuste suhtes, välja arvatud WADA keeldumised raviotstarbelise kasutamise erandite võimaldamisest, mida WADA pole tühistanud, võivad *rahvusvahelise tasandi sportlased* esitada apellatsioonkaebusi CAS-ile ja muud *sportlased* artiklis 13.2.2 kirjeldatud riikliku tasandi läbivaatusorganile. Kui riikliku tasandi läbivaatusorgan tühistab otsuse raviotstarbelise kasutamise erandi võimaldamisest keeldumise kohta, võib WADA selle otsuse CAS-i edasi kaevata.

Kui *dopinguvastane organisatsioon* ei suuda nõuetekohaselt esitatud raviotstarbelise kasutamise erandi taotlust mõistliku aja vältel menetleda, võib *dopinguvastase organisatsiooni* suutmatust otsusele jõuda käsitleda keeldumisena käesoleva artikliga kehtestatud apellatsioonioiguste tähenduses.

13.5 Apellatsioonkaebused otsustele *koodeksi* kolmanda ja neljanda osa põhjal

Seoses WADA aruandega mittevastavusest kooskõlas artikliga 23.4.5 või ükskõik milliste *tagajärgedega*, mis kohaldatakse *koodeksi* kolmanda osa (Rollid ja kohustused) alusel, on üksusel, mida WADA aruanne käsitleb, või mille suhtes *tagajärjed koodeksi* kolmanda osa põhjal kohaldatakse, õigus apellatsioonkaebuse esitamiseks CAS-le kooskõlas vastava kohtu ees rakendatavate sätetega.

13.6 Apellatsioonkaebused labori akrediteeringu peatamise või tühistamise otsuste osas

WADA otsuste suhtes labori WADA akrediteeringu peatamise või tühistamise kohta võib apellatsioonkaebuse esitada ainult vastav labor otse CAS-le.

ARTIKKEL 14 KONFIDENTSIAALSUS JA ARUANDLUS

Dopinguvastase võitluse tulemuste, läbipaistvuse ja aruandluskohustuse ning dopinguvastase reegli väidetava rikkumise toime pannud isikute erahuvide austamise kooskõlastamise põhimõtted on järgnevad:

14.1 Teave *halbade analüütiliste leidude, atüüpiliste leidude* ja muude potentsiaalsete dopinguvastase reegli rikkumiste kohta

14.1.1 *Sportlaste* ja muude *isikute* teavitamine

Sportlast, kelle *proovis* tuvastatakse *halb analüütiline leid* algse läbivaatuse järel artiklite 7.1 või 7.3 alusel, või *sportlast* või muud *isikut*, kes on väidetavalt toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise pärast algset läbivaatust artikli 7.4 alusel, teavitatakse tulemuste haldamise eest vastutava *dopinguvastase organisatsiooni* poolt kooskõlas artikliga 7 (Tulemuste haldus).

[Kommentaari artikli 13 juurde: Koodeksi eesmärgiks on dopinguvastaste küsimuste lahendamine õiglaste ja läbipaistvate sisemenetluste kaudu, mille suhtes kehtib lõplik apellatsioonioigus. Dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastased otsused muudetakse läbipaistvaks artiklis 14. Määratletud isikutele, sealhulgas WADA-le, antakse seejärel võimalus nende otsuste edasikaebamiseks. Pöörake tähelepanu asjaolule, et huvitatud isikute ja organisatsioonide määratlus, kellel on õigus apellatsioonkaebuste esitamiseks artikli 13 alusel, ei hõlma sportlasi või nende alaliite, kes võivad oma konkurentide diskvalifitseerimisest kasu saada.]

14.1.2 *Riiklike dopinguvastaste organisatsioonide, rahvusvaheliste alaliitude ja WADA teavitamine*

Sama *dopinguvastane organisatsioon* teavitab ka *sportlase riiklikku dopinguvastast organisatsiooni*, rahvusvahelist alaliitu ja WADA-t hiljemalt artiklites 7.1 kuni 7.4 kirjeldatud protsessi lõpuks.

14.1.3 *Teavituse sisu*

Teavitus peab hõlmama: *sportlase* nime, riiki, spordiala ja võistlusdistsipliini spordiala raames, *sportlase* võistlustasandit, kas test viidi läbi *võistlusesiseselt* või *võistlusväliselt*, *proovi* võtmise kuupäeva ning labori poolt teavitatud analüütilist tulemust.

14.1.4 *Olekuaruanded*

Samasid *isikuid* ja *dopinguvastaseid organisatsioone* tuleb regulaarselt teavitada ükskõik millise läbivaatuse või menetluse olekust ning järeldustest, mis viiakse läbi artiklite 7 (Tulemuste haldus), 8 (Õigus õiglasele ärakuulamisele) või 13 (Apellatsioonkaebused) alusel, koos aegsasti esitatava kirjaliku argumenteeritud selgituse või otsusega, mis selgitab küsimuse lahendamist.

14.1.5 *Konfidentsiaalsus*

Teabesaajatest organisatsioonid avaldavad teavet vaid teadmisvajadusega *isikutele* (asjaomase *riikliku olümpiakomitee* ja rahvusliku spordialaliidu vastav personal, *võistkondliku spordiala* korral võistkond), kuni tulemuste halduse eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* on üldsust teavitanud või pole suutnud üldsust teavitada kooskõlas alltoodud artikliga 14.2.

[Kommentaari artikli 14.1.5 juurde: Iga *dopinguvastane organisatsioon* kehtestab oma *dopinguvastastes reeglites* menetlused *konfidentsiaalse teabe* kaitsmiseks ja *konfidentsiaalse teabe dopinguvastase organisatsiooni* ükskõik millise töötaja või esindaja poolt volitamata avalikustamise juurdlemiseks ning *distsiplinaarkorras* karistamiseks.]

14.2 Avalikustamine

- 14.2.1 Ükskõik millise *sportlase* või muu *isiku*, kes on *dopinguvastase organisatsiooni* väitel toime pannud dopinguvastase reegli rikkumise, isikusamasuse avalikustamine tulemuste haldamise eest vastutava *dopinguvastase organisatsiooni* poolt on lubatud üksnes pärast seda, kui vastavat *sportlast* või muud *isikut* on teavitatud kooskõlas artiklitega 7.2, 7.3 või 7.4 ja asjaomast dopinguvastast organisatsiooni kooskõlas artikliga 14.1.2.
- 14.2.2 Hiljemalt kaksümmend (20) päeva pärast seda, kui ärakuulamisel vastavalt artiklile 8 on tuvastatud dopinguvastase reegli rikkumine, kui taolisest ärakuulamisest on loobunud või kui väidet dopinguvastase reegli rikkumise kohta pole õigeaegselt vaidlustatud, on tulemuste halduse eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* kohustatud teavitama avalikkust dopinguvastase asja olemusest, näidates muuhulgas ära spordiala, rikutud dopinguvastase reegli, rikkumise toimepannud *sportlase* või muu *isiku* nime, asjaomase *keelatud aine* või *keelatud võtte* ning kohaldatud *tagajärjed*. Sama *dopinguvastane organisatsioon* peab kahekümne (20) päeva jooksul teavitama avalikkust ka dopinguvastaste reeglite rikkumisi puudutavatest apellatsioonietsustest. Lisaks peab *dopinguvastane organisatsioon* avalikustamiseks ettenähtud ajavahemiku jooksul edastama kõik ärakuulamis- ja apellatsioonietsused WADA-le.

- 14.2.3 Seoses iga juhtumiga, mille korral ärakuulamise või apellatsioonkaebuse menetlemise järel tuvastatakse, et *sportlane* või muu *isik* ei pannud toime dopinguvastase reegli rikkumist, on otsuse avalikustamine lubatud vaid selle objektiks oleva *sportlase* või muu *isiku* nõusolekul. Tulemuste halduse eest vastutav *dopinguvastane organisatsioon* rakendab mõistlikke jõupingutusi vastava nõusoleku saamiseks ja avalikustab otsuse nõusoleku saamisel tervikuna või *sportlase* või muu *isiku* jaoks vastuvõetaval toimetatud kujul.
- 14.2.4 Artikli 14.2 tähenduses seisneb avalikustamine vähemalt nõutava teabe avaldamises *dopinguvastase organisatsiooni* koduleheküljel ja selle ülesjätmises vähemalt üheks (1) aastaks.
- 14.2.5 Ükski *dopinguvastane organisatsioon*, WADA akrediteeritud labor või nende personali liige ei tohi võtta avalikkuse ees sõna menetluses oleva juhtumi konkreetsete asjaolude kohta (erandiks on menetluse ja teadustöö üldine kirjeldamine), välja arvatud vastuseks *sportlasele*, muule *isikule* või nende esindajatele omistatud avalike sõnavõttudele.
- 14.3 *Sportlase* asukohateave
- Nagu näeb lisaks ette *rahvusvaheline testimisstandard*, on *sportlased*, kes on nende rahvusvahelise alaliidu või riikliku *dopinguvastase organisatsiooni* poolt lülitatud *registreeritud testimiskogumi* koosseisu, kohustatud esitama täpset, ajakohast asukohateavet. Rahvusvahelised alaliidud ja riiklikud *dopinguvastased organisatsioonid* kooskõlastavad *sportlaste* tuvastamist ning ajakohase asukohateabe kogumist ja esitavad selle WADA-le.

Kõnealune teave tehakse kättesaadavaks (ADAMS'i kaudu, kui see on mõistlikkuse piires võimalik) muudele *dopinguvastastele organisatsioonidele*, kellele on antud volitused *sportlase* testimiseks vastavalt artiklile 15. Vastava teabe range konfidentsiaalsus peab alati tagatud olema; seda tohib kasutada üksnes *testimise* planeerimiseks, koostöötamiseks või läbiviimiseks ning see kuulub hävitamisele niipea, kui seda enam mainitud eesmärkidel kasutamiseks tarvis pole.

14.4 Statistiline aruandlus

Dopinguvastased organisatsioonid avaldavad vähemalt kord aastas üldise statistilise aruande oma *dopingukontrollialasest* tegevusest ja edastavad selle ühe eksemplari WADA-le. Lisaks võivad *dopinguvastased organisatsioonid* avaldada aruandeid, milles tuuakse ära kõigi testitud *sportlaste* nimed ja kõigi *testimiste* kuupäevad.

14.5 *Dopingukontrolli* teabe arvelduskoda

WADA toimib keskse arvelduskojana *dopingukontrolli* *testimisandmete* ja -tulemuste jaoks *rahvusvahelise tasandi sportlaste* ning riikliku tasandi *sportlaste* korral, kes on kaasatud nende *riiklike dopinguvastaste organisatsioonide registreeritud testimiskogumisse*. Testide koostöötatud jaotuse planeerimise lihtsustamiseks ja tarbetu dubleerimise vältimiseks *testimise* läbiviimisel erinevate *dopinguvastaste organisatsioonide* poolt teavitab iga *dopinguvastane organisatsioon* WADA arvelduskoda kõigist niisuguste *sportlaste* suhtes sooritatud *võistlusesisestest* ja *võistlusvälistest* testidest esimesel võimalusel pärast vastavate testide sooritamist. Vastav teave tehakse kättesaadavaks *sportlasele*, *sportlase* riiklikule spordialaliidule, *riiklikule olümpiakomiteele* või *riiklikule paraolümpiakomiteele*, *riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile*, *rahvusvahelisele spordialaliidule* ja *Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele* või *Rahvusvahelisele Paraolümpiakomiteele*.

Võimaldamaks talitlust arvelduskojana *dopingukontrolli testimisandmete* jaoks on WADA välja töötanud andmebaasi haldusvahendi ADAMS, milles kajastuvad isikuandmete kaitse põhimõtted. WADA pööras ADAMS'i väljatöötamisel erilist tähelepanu kooskõla tagamisele isikuandmete kaitse statuutide ja normidega, mis kehtivad WADA ning muude ADAMS'it kasutavate organisatsioonide suhtes. WADA säilitab *sportlast, sportlase tugipersonali* või muid dopinguvastastes tegevustes osalevaid isikuid puudutavaid isikuandmeid eraelu puutumatus eest vastutavate Kanada ametivõimude järelevalve all range konfidentsiaalsuse tingimustes ning kooskõlas eraelu puutumatus *rahvusvahelise standardiga*. WADA avaldab vähemalt kord aastas statistilisi aruandeid, mis võtavad kokku WADA käsutusse laekuva teabe, kindlustades sealjuures alati *sportlaste* eraelu puutumatus igakülgse austamise, ning osaleb isikuandmete kaitse eest vastutavate riiklike ja regionaalsete ametivõimudega peetavatel aruteludel.

14.6 Isikuandmete kaitse

Oma *koodeksist* tulenevate ülesannete täitmisel võivad *dopinguvastased organisatsioonid* koguda, säilitada, töödelda või avaldada *sportlaste* ja kolmandate isikutega seonduvaid isikuandmeid. Iga *dopinguvastane organisatsioon* kohustub tagama oma tegevuse kooskõla kohaldatavate andmekaitse- ja eraelu puutumatus kaitse seadustega vastava teabega ümberkäimisel, nagu ka eraelu puutumatus *rahvusvahelise standardiga*, mille WADA kehtestab selle tagamiseks, et *sportlased* ning mittesportlased oleksid täielikult teavitatud ja nõustuksid vajaduse korral nende isikuandmete kasutamisega seoses *koodeksist* tulenevate dopinguvastaste tegevustega.

ARTIKKEL 15 DOPINGUKONTROLLIALASTE KOHUSTUSTE MÄÄRATLEMINE

15.1 Testimine üritustel

Proovide võtmine dopingukontrolli jaoks leiab praegu ja peaks ka tulevikus aset leidma nii rahvusvahelistel üritustel kui ka riiklikel üritustel. Samas peaks üksainus organisatsioon kandma vastutust testimise algatamise ja juhtimise eest ürituse vältel, kui allpool pole ette nähtud teisiti. Rahvusvahelistel üritustel algatab dopingukontrolliproovide võtmise ja juhib seda rahvusvaheline organisatsioon, mis on ürituse juhtivorganiks (nt. Rahvusvaheline Olümpiakomitee olümpiamängude korral, rahvusvaheline alaliit maailmameistrivõistluste korral ning Panameerika Spordiorganisatsioon Panameerika mängude korral). Riiklikel üritustel algatab dopingukontrolliproovide võtmise ja juhib seda vastava riigi pädev riiklik dopinguvastane organisatsioon.

[Kommentaari artikli 15 juurde: Tulemuslikkuse nimel peavad dopinguvastased meetmed hõlmama mitmeid dopinguvastaseid organisatsioone, mis viivad läbi kaalukaid programme nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Ühe rühma kohustuste piiramise asemel teise rühma ainupädevuse kasuks tegeleb koodeksi kohustuste kattumisega seonduvate potentsiaalsete probleemide haldamisega, esiteks märksa kõrgema üldise ühtlustustaseme loomise ja teiseks tähtsusejärjestus- ning koostööreeglite kehtestamise teel konkreetsetes valdkondades.]

15.1.1 Kui *dopinguvastane organisatsioon*, mis ei vastuta *testimise* algatamise ja juhtimise eest *üritusel*, soovib sellele vaatamata viia läbi *sportlaste* täiendavat *testimist* *ürituse* kestel, kohustub kõnealune *dopinguvastane organisatsioon* esmalt *ürituse* juhtivorganiga nõu pidama loa saamiseks ükskõik millise täiendava *testimise* jaoks ning selle kooskõlastamiseks. Kui *dopinguvastast organisatsiooni* ei rahulda *ürituse* juhtivorganilt saadud vastus, võib *dopinguvastane organisatsioon* paluda WADA'lt luba täiendava *testimise* läbiviimiseks ja vastava täiendava *testimise* kooskõlastamise viisi kindlaksmääramiseks. WADA ei anna niisuguseks täiendavaks *testimiseks* luba enne *ürituse* juhtivorgani teavitamist ja sellega konsulteerimist.

15.2 *Võistlusväline testimine*

Võistlusvälise testimise algatamise ja juhtimisega tegelevad nii rahvusvahelised kui ka riiklikud organisatsioonid. *Võistlusvälist testimist* võivad algatada ja juhtida: (a) WADA; (b) Rahvusvaheline Olümpiakomitee või Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, seoses olümpiamängude või paraolümpiamängudega; (c) *sportlase* rahvusvaheline alaliit; või (d) mis tahes muu *dopinguvastane organisatsioon*, mille volialasse kuulub *sportlase testimine* vastavalt artiklile 5.1 (Testide ulatuse planeerimine). *Võistlusväline testimine* kooskõlastatakse ADAMS'i kaudu juhul, kui see on mõistlikkuse piires teostatav, kombineeritud *testimiste* tulemuslikkuse maksimeerimiseks ja üksikute *sportlaste* tarbetu korduva *testimise* vältimiseks.

[Kommentaar artikli 15.1.1 juurde: Enne loa andmist riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile *testimise* algatamiseks ja läbiviimiseks rahvusvahelisel *üritusel* peab WADA nõu *ürituse* juhtivorganiks oleva rahvusvahelise organisatsiooniga. Enne loa andmist rahvusvahelisele alaliidule *testimise* algatamiseks ja läbiviimiseks riiklikul *üritusel* peab WADA nõu selle riigi riikliku dopinguvastase organisatsiooniga, kus *üritus* aset leiab. "Testimist algatav ja juhtiv" dopinguvastane organisatsioon võib soovi korral sõlmida kokkuleppeid muude organisatsioonidega, delegeerimaks neile vastutust proovide võtmise või dopingukontrolliprotsessi muude aspektide eest.]

[Kommentaar artikli 15.2 juurde: Täiendavaid volitusi *testimise* läbiviimiseks saab anda kahepoolsete või mitmepoolsete kokkulepete sõlmimise teel allkirjutajate ning valitsuste vahel.]

15.3 Tulemuste haldus, ärakuulamid ja karistused

Välja arvatud alltoodud artiklis 15.3.1 sätestatud juhud, kuulub tulemuste haldus ja ärakuulamiste korraldamine selle *dopinguvastase organisatsiooni* vastutusele ning läbiviimisele kooskõlas selle *dopinguvastase organisatsiooni* protseduurireeglitega, mis algatas *proovide* võtmise ja juhtis seda (või organisatsioonile, mis rikkumise avastas, kui *proovide* võtmist ei toimunud). Kui vastaval *dopinguvastasel organisatsioonil* pole volitusi tulemuste halduse läbiviimiseks, antakse volitused tulemuste haldamiseks vaikimisi asjaomasele rahvusvahelisele alaliidule. Olenemata sellest, milline organisatsioon tulemuste haldust või ärakuulamisi läbi viib, tuleb austada artiklites 7 ja 8 osutatud põhimõtteid ning järgida I osa sissejuhatuses tuvastatud reegleid, mis kuuluvad kaasamisele ilma oluliste muudatusteta.

[Kommentaari artikli 15.3 juurde: Mõningatel juhtudel võivad proovide võtmise algatanud ja seda juhtinud dopinguvastase organisatsiooni protseduurireeglid näha ette tulemuste halduse läbiviimist mõne muu organisatsiooni poolt (nt. sportlase rahvuslik spordialaliit). Niisugusel juhul kuulub kõnealuse dopinguvastase organisatsiooni vastutusele veendumine selles, et vastava muu organisatsiooni reeglid on koodeksiga kooskõlas.

Sportlase või muu isiku rahvusvaheline alaliit on määratud tulemuste haldamise seisukohast viimaseks instantsiks, vältimaks olukorra tekkimist, kus ühelgi dopinguvastasel organisatsioonil pole volitusi tulemuste haldamiseks. Mõistagi võib rahvusvaheline alaliit kehtestada oma dopinguvastased reeglid, mille kohaselt kannab tulemuste halduse eest hoolt sportlase või muu isiku rahvuslik spordialaliit.]

15.3.1 Tulemuste haldus ja ärakuulamiste läbiviimine dopinguvastase reegli rikkumise korral, mis ilmneb *riikliku dopinguvastase organisatsiooni* poolt läbiviidud testist või mille vastav organisatsioon avastas, ning mis seondub *sportlasega*, kes ei ole vastava riigi kodanik, elanik, loaomanik või spordiorganisatsiooni liige, leiab aset kooskõlas asjaomase rahvusvahelise alaliidu reeglitega. Tulemuste haldus ja ärakuulamiste läbiviimine Rahvusvahelise Olümpiakomitee, Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee või *suurürituse korraldaja* testide alusel antakse üle asjaomasele rahvusvahelisele alaliidule, nagu ka *ürituselt* või *ürituse* tulemuste *diskvalifitseerimisest* raskemate karistuste kohaldamine.

[Kommentaari artikli 15.3.1 juurde: Ei kehtestata mingit absoluutset reeglit tulemuste haldamiseks ja ärakuulamiste läbiviimiseks juhul, kui riiklik dopinguvastane organisatsioon testib välisriigi kodanikust sportlast, kes ei kuuluks riikliku dopinguvastase organisatsiooni volialasse juhul, kui sportlane ei viibiks selle riigis. Käesoleva artikli raames jäetakse rahvusvahelisele alaliidule õigus näiteks selle otsustamiseks oma reeglitest lähtuvalt, kas juhtumi haldamine tuleks anda üle sportlase riiklikule dopinguvastasele organisatsioonile, jätta proovi võtnud dopinguvastasele organisatsioonile või usaldada rahvusvahelisele alaliidule.]

15.4 Vastastikune tunnustus

15.4.1 Võttes arvesse apellatsioonkaebuse esitamise õigust vastavalt artiklile 13, tunnustavad ja austavad kõik muud *allakirjutajad koodeksi* ükskõik millise *allakirjutaja testimisi*, raviotstarbelise kasutamise erandeid ning ärakuulamise tulemusi või muid lõplikke lahendeid, mis on kooskõlas *koodeksiga* ning vastava *allakirjutaja* pädevuses.

15.4.2 *Allakirjutajad* tunnustavad samasid meetmeid muude kogude poolt, mis pole *koodeksiga* liitunud, kui nende kogude reeglid on muus osas *koodeksiga* kooskõlas.

[Kommentaari artikli 15.4.1 juurde: Käesoleva artikli tõlgendamine seoses raviotstarbelise kasutamise eranditega on varasematel aegadel mõningat segadust tekitanud. Kui rahvusvahelise alaliidu reeglid või kokkulepe rahvusvahelise alaliiduga ei näe ette teisiti, puuduvad riiklikel dopinguvastastel organisatsioonidel 'volitused' raviotstarbelise kasutamise erandite võimaldamiseks rahvusvahelise tasandi sportlastele.]

[Kommentaari artikli 15.4.2 juurde: Kui koodeksiga mitteliitunud organi otsus on teatud osas koodeksile vastav ja muus osas koodeksile mittevastav, peaksid allakirjutajad püüdlema otsuse rakendamise poole koodeksi põhimõtete ühtlustatult. Näiteks juhul, kui koodeksiga kokkusobivat menetlust rakendav mitteallakirjutaja on tuvastanud dopinguvastase reegli rikkumise sportlase poolt, mis põhineb keelatud aine sisaldumisel tema organismis, kuid kohaldatav võistluskeeld on koodeksis sätestatud lühem, peaksid kõik allakirjutajad tunnustama dopinguvastase reegli rikkumise tuvastamist ja sportlase riiklik dopinguvastane organisatsioon viima läbi ärakuulamise kooskõlas artikliga 8 koodeksis sätestatud pikema võistluskeelu kohaldamise vajaduse kindlaksmääramiseks.]

ARTIKKEL 16 SPORDIVÕISTLUSTEL OSALEVATE LOOMADE DOPINGUKONTROLL

- 16.1 Iga spordiala korral, mis hõlmab loomade osalemist *võistlustel*, kehtestab ning jõustab vastav rahvusvaheline alaliit dopinguvastased reeglid spordialaga seotud loomade jaoks. Need dopinguvastased reeglid hõlmavad *keelatud ainete* nimekirja, kohaseid *testimismenetlusi* ja *proove* analüüsima volitatud laborite nimekirja.
- 16.2 Spordialaga seotud loomadega seonduvate dopinguvastaste reeglite rikkumiste tuvastamise, tulemuste haldamise, õiglaste ärakuulamise, *tagajärgede* ja apellatsioonkaebuste osas kehtestab ning jõustab vastava spordiala rahvusvaheline alaliit reeglid, mis on põhimõtteliselt kooskõlas *koodeksi* artiklitega 1, 2, 3, 9, 10, 11, 13 ja 17.

ARTIKKEL 17: AEGUMINE

Ükskõik millise meetme algatamine *sportlase* või muu *isiku* vastu mõne selles *koodeksis* sisalduva dopinguvastase reegli rikkumise tõttu on lubatud vaid juhul, kui kõnealuse meetme algatamine leiab aset kaheksa (8) aasta jooksul rikkumise väidetava sooritamise kuupäevast alates.

II OSA: HARIDUS JA TEADUS

ARTIKKEL 18: HARIDUS

18.1 Põhimõte ja esmane eesmärk

Dopinguvaba sporti edendavate teavitus- ja koolitusprogrammide põhimõtteks on *koodeksi* sissejuhatuses kirjeldatud spordi vaimu kaitsmine dopinguga õõnestamise eest. Niisuguste ettepanekute esmaseks eesmärgiks on ennetus. Eesmärgiks on hoida ära *keelatud ainete* ja *keelatud võtete* tahtlik või tahtmatu *kasutamine sportlaste* poolt.

Kõik allakirjutajad kohustuvad oma võimaluste ja vastutuse piires ning üksteisega koostöös kavandama, ellu viima ja hindama dopinguvaba sporti edendavaid teavitus- ning koolitusprogramme ja teostama järelevalvet nende üle.

18.2 Programmid ja tegevused

Need programmid varustavad *sportlasi* ja muid *isikuid* ajakohase ning täpse teabega vähemalt järgnevatel teemadel:

[Kommentaari artikli 18.2 juurde: Dopinguvastased teavitus- ja koolitusprogrammid ei peaks piirduma riikliku või rahvusvahelise tasandi sportlastega, vaid hõlmama kõiki isikuid, sh. noori, kes tegelevad spordiga ükskõik millise allakirjutaja, valitsuse või muu koodeksiga liitunud spordiorganisatsiooni volialas. (Vt. sportlase määratlus.) Vastavad programmid peaksid hõlmama ka sportlaste tugipersonali. Eeltoodud põhimõtted on kooskõlas UNESCO konventsiooniga hariduse ja koolituse osas.]

- *Keelatud nimekirja* kuuluvad ained ja võtted
- Dopinguvastaste reeglite rikkumised
- Dopingu kasutamise *tagajärjed*, sh. karistused, tervisemõjud ja sotsiaalsed tagajärjed
- *Dopingukontrolli* menetlused
- *Sportlaste ja sportlase tugipersonali õigused* ning kohustused
- Raviotstarbelise kasutamise erandid
- Toidulisanditega kaasnevate riskide maandamine
- Dopingu kahjulik mõju spordi vaimule

Vastavad programmid peaksid edendama spordi vaimu niisuguse keskkonna loomiseks, mis toetab jõuliselt dopinguvaba sporti ja avaldab positiivset ning pikaajalist mõju *sportlaste* ja muude *isikute* poolt tehtud valikutele.

Need programmid peaksid olema suunatud koolides ja spordiklubides sportivatele noortele (nende arenguastet arvesse võttes), lapsevanematele, täiskasvanud sportlastele, spordiametnikele, treeneritele, meditsiinilisele personalile ning meediale. (Meedia peaks vastava teabe toetamisele ja levitamisele kaasa aitama.)

Sportlase tugipersonal peaks harima ja nõustama *sportlasi* *koodeksi* põhjal kehtestatud dopinguvastaste poliitikate ning reeglite osas.

Kõik *allkirjutajad* kohustuvad edendama ja toetama *sportlaste* ning *sportlase tugipersonali* aktiivset osalemist haridusprogrammides dopinguvaba spordi nimel.

18.3 Tegevusjuhendid

Kõik *allakirjutajad* kohustuvad tegema koostööd üksteise ja valitsustega innustamaks asjatundlikke, pädevaid kutselisi ühendusi ning asutusi töötama välja ja rakendama ellu kohaseid tegevusjuhendeid, häid tavasid ning eetikanorme, mis seonduvad dopinguvastase võitlusega spordis, ja *koodeksiga* kooskõlas olevaid karistusi.

18.4 Kooskõlastamine ja koostöö

WADA toimib keskse arvelduskojana teavitus- ja haridusressursside ning/või WADA või *dopinguvastaste organisatsioonide* poolt väljatöötatud programmide jaoks.

Kõik *allakirjutajad* ja *sportlased* ning muud *isikud* kohustuvad tegema koostööd üksteise ja valitsustega oma jõupingutuste kooskõlastamiseks dopinguvastase teavituse ning hariduse valdkonnas, kogemuste jagamiseks ja vastavate programmide tulemuslikkuse tagamiseks dopingu ärahoidmisel spordis.

ARTIKKEL 19: TEADUSTÖÖ

19.1 Dopinguvastase teadustöö eesmärgid

Dopinguvastane uurimistöö aitab kaasa tulemuslike *dopingukontrolli* programmide väljatöötamisele ja ellurakendamisele ning dopinguvaba sporti käsitleva teavitus- ja koolitustegevuse tõhustamisele.

Kõik *allkirjutajad* kohustuvad koostöös üksteise ja valitsustega julgustama ning edendama vastavat teadustööd ja rakendama kõik mõistlikud meetmed selle tagamiseks, et vastava teadustöö tulemusi kasutatakse *koodeksi* põhimõtetega kokkusobivate eesmärkide poole püüdlemiseks.

19.2 Teadustöö liigid

Asjaomane dopinguvastane teadustöö võib hõlmata näiteks sotsioloogilisi, käitumisteaduslikke, juriidilisi ja eetilisi uuringuid lisaks meditsiinilistele, analüütilistele ning füsioloogilistele uurimustele. Läbi tuleks viia uuringuid teaduspõhiste füsioloogiliste ja psühholoogiliste koolitusprogrammide, mis on kooskõlas *koodeksi* põhimõtetega ja austavad neis osalevate inimeste õigusi, väljatöötamise ning tõhususe hindamise kohta, nagu ka uuringuid teaduslikest arengutest tulenevate uudsete ainete või võtete *kasutamise* kohta.

19.3 Teadustöö kooskõlastamine ja tulemuste jagamine

Soovitav on dopinguvastase uurimistöö kooskõlastamine *WADA* kaudu. Intellektuaalse omandi õigusi arvesse võttes tuleks *WADA*-le esitada dopinguvastases teadustöös saavutatud tulemuste koopiad, ning vastavaid tulemusi tuleks vastavalt vajadusele jagada ka asjaomaste *allkirjutajate* ja *sportlaste* ning muude *isikutega*.

19.4 Teadustöö praktikad

Dopinguvastane teadustöö peab olema kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud eetiliste praktikatega.

19.5 *Keelatud ainete* ja *keelatud võtete* kasutamist hõlmav teadustöö

Teadustöö käigus tuleks vältida *keelatud ainete* või *keelatud võtete* manustamist *sportlastele*.

19.6 Tulemuste väärkasutus

Rakendada tuleks kohaseid ettevaatusabinõusid dopinguvastase teadustöö tulemuste väärkasutuse ja dopingu huvides rakendamise vältimiseks.

III OSA: ROLLID JA KOHUSTUSED

Kõik *allkirjutajad* kohustuvad tegutsema partnerluse ja koostöö vaimus, tagamaks dopinguvastase võitluse edukuse spordis ning *koodeksi* järgimise.

[Kommentaar: Allkirjutajate ja sportlaste või muude isikute kohustusi on käsitletud koodeksi erinevates artiklites; neile lisanduvad selles osas loetletud kohustused.]

ARTIKKEL 20: ALLAKIRJUTAJATE TÄIENDAVID ROLLID JA KOHUSTUSED

- 20.1 Rahvusvahelise Olümpiakomitee rollid ja kohustused
  - 20.1.1 *Koodeksiga* kooskõlas olevate dopinguvastaste poliitikate ning reeglite kehtestamine olümpiamängude jaoks.
  - 20.1.2 Olümpialiikumise alla kuuluvate rahvusvaheliste alaliitude *koodeksile* vastavuse taotlemine Rahvusvahelise Olümpiakomitee poolse tunnustamise eeltingimusena.
  - 20.1.3 Olümpiatoetuste maksmise osaline või täielik peatamine *koodeksile* mittevastavatele spordiorganisatsioonidele.
  - 20.1.4 Kohaste meetmete rakendamine *koodeksile* mittevastavuse vältimiseks kooskõlas artikliga 23.5.
  - 20.1.5 *Sõltumatu vaatleja programmi* läbiviimise võimaldamine ja sellele kaasaaitamine.
  - 20.1.6 Dopinguvastaste reeglite järgimisega nõustumise nõudmine kooskõlas *koodeksiga* kõigilt *sportlastelt* ja *sportlase tugipersonali* kõigilt liikmetelt, kes osalevad olümpiamängudel treeneri, juhendaja, mänedžeri, meeskonna abilise, ametniku, meedikuna või parameedikuna, vastava osalemise eeltingimusena.
  - 20.1.7 Kõigi oma volialasse kuuluvate võimalike dopinguvastase reegli rikkumiste jõuline menetlemine, sealhulgas selle juurdlemine, kas *sportlase tugipersonal* või muud *isikud* võivad igasse vastavasse dopingujuhtumisse segatud olla.

- 20.1.8 Olümpiamängude korraldustootluste vastuvõtmine üksnes riikidelt, mille valitsus on *UNESCO konventsiooni* ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud, ning mille *riiklik olümpiakomitee*, riiklik paraolümpiakomitee ja *riiklik dopinguvastane organisatsioon* vastavad *koodeksile*.
- 20.1.9 Dopinguvastase hariduse edendamine.
- 20.1.10 Koostöö tegemine asjaomaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*;
- 20.2 Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee rollid ja kohustused
- 20.2.1 *Koodeksiga* kooskõlas olevate dopinguvastaste poliitikate ning reeglite kehtestamine paraolümpiamängude jaoks.
- 20.2.2 Paraolümpialiikumise alla kuuluvate riiklike paraolümpiakomiteede *koodeksile* vastavuse taotlemine Rahvusvahelise Paraolümpiakomitee poolse tunnustamise eeltingimusena.
- 20.2.3 Paraolümpiatootuste maksmise osaline või täielik peatamine *koodeksile* mittevastavatele spordiorganisatsioonidele.
- 20.2.4 Kohaste meetmete rakendamine *koodeksile* mittevastavuse vältimiseks kooskõlas artikliga 23.5.
- 20.2.5 *Sõltumatu vaatleja programmi* läbiviimise võimaldamine ja sellele kaasaaitamine.

- 20.2.6 Dopinguvastaste reeglite järgimisega nõustumise nõudmine kooskõlas *koodeksiga* kõigilt *sportlastelt* ja *sportlase tugipersonali* kõigilt liikmetelt, kes osalevad paraolümpiamängudel treeneri, juhendaja, mänedžeri, meeskonna abilise, ametniku, meediku või parameedikuna, vastava osalemise eeltingimusena.
- 20.2.7 Kõigi oma volialasse kuuluvate võimalike dopinguvastase reegli rikkumiste jõuline menetlemine, sealhulgas selle juurdlemine, kas *sportlase tugipersonal* või muud *isikud* võivad igasse vastavasse dopingujuhtumisse segatud olla.
- 20.2.8 Dopinguvastase hariduse edendamine.
- 20.2.9 Koostöö tegemine asjaomaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*.
- 20.3 Rahvusvaheliste alaliitude rollid ja kohustused
- 20.3.1 *Koodeksiga* kooskõlas olevate dopinguvastaste poliitikate ning reeglite kehtestamine.
- 20.3.2 Rahvuslike spordialaliitude poliitikate, reeglite ja programmide *koodeksile* vastavuse taotlemine liikmelisuse eeltingimusena.
- 20.3.3 Dopinguvastaste reeglite järgimisega nõustumise nõudmine kooskõlas *koodeksiga* kõigilt *sportlastelt* ja *sportlase tugipersonali* kõigilt liikmetelt, kes osalevad *võistlusel* või rahvusvahelise alaliidu või mõne selle liikmesorganisatsiooni poolt volitatud või korraldatud üritusel treeneri, juhendaja, mänedžeri, meeskonna abilise, ametniku, meediku või parameedikuna, vastava osalemise eeltingimusena.

- 20.3.4 *Sportlaste, kes ei ole rahvusvahelise alaliidu või mõne selle rahvuslikust spordialaliidust liikme alalised liikmed, kohustamine olema kättesaadav proovi võtmiseks ja täpse ning ajakohase asukohateabe esitamiseks rahvusvahelise alaliidu registreeritud testimiskogumi osana, kooskõlas rahvusvahelise alaliidu või suurürituse korraldaja poolt kehtestatud võistlemisõiguse tingimustega.*
- 20.3.5 Kõigilt oma rahvuslikelt spordialaliitudelt niisuguste reeglite kehtestamise nõudmist, mis nõuaksid dopinguvastaste reeglite järgimisega nõustumist kooskõlas *koodeksiga* kõigilt *sportlastelt* ja *sportlase tugipersonali* kõigilt liikmetelt, kes osalevad *võistlusel* või rahvusliku spordialaliidu või mõne selle liikmesorganisatsiooni poolt volitatud või korraldatud üritusel treeneri, juhendaja, mänedžeri, meeskonna abilise, ametniku, meedikuna või parameedikuna, vastava osalemise eeltingimusena.
- 20.3.6 Kohaste meetmete rakendamine *koodeksile* mittevastavuse vältimiseks kooskõlas artikliga 23.5.
- 20.3.7 *Sõltumatu vaateleja programmi rahvusvahelistel üritustel* läbiviimise võimaldamine ja sellele kaasaaitamine.
- 20.3.8 Toetuste maksmise osaline või täielik peatamine oma rahvuslikest spordialaliitudest liikmetele, mis ei vasta *koodeksile*.
- 20.3.9 Kõigi oma volialasse kuuluvate võimalike dopinguvastase reegli rikkumiste jõuline menetlemine, sealhulgas selle juurdlemine, kas *sportlase tugipersonal* või muud *isikud* võivad igasse vastavasse dopingujuhtumisse segatud olla.

[Kommentaar artikli 20.3.4 juurde: See hõlmab näiteks professionaalsete liigade sportlasi.]

- 20.3.10 Alates 1. jaanuarist 2010, kõigi jõupingutuste rakendamine maailmameistrivõistluste korraldusõiguste andmiseks üksnes nendele riikidele, mille valitsus on *UNESCO konventsiooni* ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud, ning mille *riiklik olümpiakomitee*, riiklik paraolümpiakomitee ja *riiklik dopinguvastane organisatsioon* vastavad *koodeksile*.
- 20.3.11 Dopinguvastase hariduse edendamine.
- 20.3.12 Koostöö tegemine asjaomaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*;
- 20.4 Riiklike olümpiakomiteede ja riiklike paraolümpiakomiteede rollid ning kohustused
- 20.4.1 Oma dopinguvastaste poliitikate ja reeglite kooskõla tagamine *koodeksiga*.
- 20.4.2 Rahvuslike spordialaliitude dopinguvastaste poliitikate ja reeglite *koodeksile* vastavuse taotlemine kohaldatavate sätetega liikmelisuse või tunnustamise eeltingimusena.
- 20.4.3 *Sportlaste*, kes ei ole rahvusliku spordialaliidu alalised liikmed, kohustamine olema kättesaadav *proovi* võtmiseks ja täpse ning ajakohase asukohateabe esitamiseks riikliku *registreeritud testimiskogumi* osana üks aasta enne olümpiamänge ja paraolümpiamänge, olümpiamängudel ning paraolümpiamängudel osalemise eeltingimusena.

- 20.4.4 Koostöö tegemine oma riikliku dopinguvastase organisatsiooniga.
- 20.4.5 Kõigilt oma rahvuslikelt spordialaliitudelt niisuguste reeglite kehtestamise nõudmist, mis nõuaksid dopinguvastaste reeglite järgimisega nõustumist kooskõlas *koodeksiga sportlase tugipersonali* kõigilt liikmetelt, kes osalevad *võistlusel* või rahvusliku spordialaliidu või mõne selle liikmesorganisatsiooni poolt volitatud või korraldatud üritusel treeneri, juhendaja, mänedžeri, meeskonna abilise, ametniku, meedikku või parameedikuna, vastava osalemise eeltingimusena.
- 20.4.6 Toetuse maksmise osaline või täielik peatamine dopinguvastaseid reegleid rikkunud *sportlasele* või *sportlase tugipersonalile võistluskeelu* kestel.
- 20.4.7 Toetuste maksmise osaline või täielik peatamine oma rahvuslikest spordialaliitudest liikmetele või tunnustatud rahvuslikele spordialaliitudele, mis ei vasta *koodeksile*.
- 20.4.8 Kõigi oma valialasse kuuluvate võimalike dopinguvastase reegli rikkumiste jõuline menetlemine, sealhulgas selle juurdlemine, kas *sportlase tugipersonal* või muud *isikud* võivad igasse vastavasse dopingujuhtumisse segatud olla.
- 20.4.9 Dopinguvastase hariduse edendamine.
- 20.4.10 Koostöö tegemine asjaomaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude *dopinguvastaste organisatsioonidega*;

20.5 *Riiklike dopinguvastaste organisatsioonide rollid ja kohustused*

20.5.1 *Koodeksiga kooskõlas olevate dopinguvastaste reeglite ja poliitikate kehtestamine.*

20.5.2 *Koostöö tegemine muude asjaomaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude dopinguvastaste organisatsioonidega;*

20.5.3 *Vastastikusele testimisele üleskutsumine riiklike dopinguvastaste organisatsioonide vahel.*

20.5.4 *Dopinguvastase teadustöö edendamine.*

20.5.5 *Määratud toetuse maksmise osaline või täielik peatamine dopinguvastaseid reegleid rikkunud sportlasele või sportlase tugipersonalile võistluskeelu kestel.*

20.5.6 *Kõigi oma volialasse kuuluvate võimalike dopinguvastase reegli rikkumiste jõuline menetlemine, sealhulgas selle juurdlemine, kas sportlase tugipersonal või muud isikud võivad igasse vastavasse dopingujuhtumisse segatud olla.*

20.5.7 *Dopinguvastase hariduse edendamine.*

20.6 *Suurürituste korraldajate rollid ja kohustused*

20.6.1 *Koodeksiga kooskõlas olevate dopinguvastaste poliitikate ja reeglite kehtestamine oma ürituste jaoks.*

20.6.2 *Kohaste meetmete rakendamine koodeksile mittevastavuse vältimiseks kooskõlas artikliga 23.5.*

- 20.6.3 *Sõltumatu vaatleja programmi läbiviimise võimaldamine ja sellele kaasaaitamine.*
- 20.6.4 *Dopinguvastaste reeglite järgimisega nõustumise nõudmine kooskõlas koodeksiga kõigilt sportlastelt ja sportlase tugipersonali kõigilt liikmetelt, kes osalevad üritusel treeneri, juhendaja, mänedžeri, meeskonna abilise, ametniku, meedikü või parameedikuna, vastava osalemise eeltingimusena.*
- 20.6.5 *Kõigi oma volialasse kuuluvate võimalike dopinguvastase reegli rikkumiste jõuline menetlemine, sealhulgas selle juurdlemine, kas sportlase tugipersonal või muud isikud võivad igasse vastavasse dopingujuhtumisse segatud olla.*
- 20.6.6 *Alates 1. jaanuarist 2010, kõigi jõupingutuste rakendamine ürituste korraldamiseks üksnes nendes riikides, mille valitsus on UNESCO konventsiooni ratifitseerinud, heaks kiitnud, kinnitanud või sellega ühinenud, ning mille riiklik olümpiakomitee, riiklik paraolümpiakomitee ja riiklik dopinguvastane organisatsioon vastavad koodeksile.*
- 20.6.7 *Dopinguvastase hariduse edendamine.*
- 20.6.8 *Koostöö tegemine asjaomaste riiklike organisatsioonide ja asutuste ning muude dopinguvastaste organisatsioonidega.*
- 20.7 *WADA rollid ja kohustused*
- 20.7.1 *Koodeksiga kooskõlas olevate poliitikate ja menetluste kehtestamine ning ellurakendamine.*
- 20.7.2 *Järelevalve teostamine allakirjutajate vastavuse üle koodeksile.*

- 20.7.3 *Koodeksi* ellurakendamise suhtes kohaldatavate *rahvusvaheliste standardite* heakskiitmine.
- 20.7.4 Laborite akrediteerimine ja reakrediteerimine *proovide* analüüsi läbiviimiseks või volituste andmine *proovide* analüüsi läbiviimiseks.
- 20.7.5 Parimate lahenduste mudelite väljatöötamine ja heakskiitmine.
- 20.7.6 Dopinguvastase teadustöö edendamine, läbiviimine, tellimine, rahastamine ja kooskõlastamine ning dopinguvastase teadustöö edendamine.
- 20.7.7 Tulemusliku *sõltumatu vaateleja programmi* väljatöötamine ja elluviimine.
- 20.7.8 *Dopingukontrolli* sooritamine muude *dopinguvastaste organisatsioonide* volituste alusel ja koostöö tegemine asjaomaste riiklike ning rahvusvaheliste organisatsioonide ja asutustega, sealhulgas, kuid mitte üksnes, päringute ning juurdluste sooritamisele kaasaaitamine.

ARTIKKEL 21: *SPORTLASTE* JA MUUDE *ISIKUTE* TÄIENDAVALD ROLLID NING KOHUSTUSED

- 21.1 *Sportlaste* rollid ja kohustused
  - 21.1.1 Kõigi käesoleva *koodeksi* põhjal kehtestatud kohaldatavate dopinguvastaste poliitikate ja reeglite teadmine ning järgimine.
  - 21.1.2 *Proovide* võtmiseks kättesaadav olemine.

- 21.1.3 Vastutuse võtmine, dopinguvastase võitluse kontekstis, kõige eest, mida nad manustavad ja *kasutavad*.
- 21.1.4 Meditsiinilise personali teavitamine oma kohustusest mitte *kasutada keelatud aineid ja keelatud võtteid* ning vastutuse võtmine selle tagamise eest, et ükskõik milline saadav meditsiiniline ravi ei ole vastuolus käesoleva *koodeksi* põhjal kehtestatud dopinguvastaste poliitikate ja reeglitega.
- 21.2 *Sportlase tugipersonali* rollid ja kohustused
- 21.2.1 Kõigi käesoleva *koodeksi* põhjal kehtestatud ja nende või nende poolt toetatavate *sportlaste* suhtes kohaldatavate dopinguvastaste poliitikate ja reeglite teadmine ning järgimine.
- 21.2.2 Koostöö tegemine *sportlaste testimise* programmiga.
- 21.2.3 Oma mõjujõu rakendamine *sportlaste* väärtuste ja käitumise suhtes dopinguvastaste hoiakute edendamiseks.

ARTIKKEL 22: VALITSUSTE OSALUS

Iga valitsuse pühendumisest koodeksile annab märku 3. märtsil 2003 vastuvõetud Kopenhaageni deklaratsiooni spordis dopingu kasutamise vastu allkirjastamine ja *UNESCO konventsiooni* ratifitseerimine, heakskiitmine, kinnitamine või sellega ühinemine. Järgnevad artiklid sätestavad *allakirjutajate* ootused.

- 22.1 Iga valitsus rakendab kõik abinõud ja meetmed, mis on tarvilikud vastavuse tagamiseks *UNESCO konventsiooniga*.
- 22.2 Iga valitsus innustab kõiki oma avalikke teenistusi või asutusi jagama *dopinguvastaste organisatsioonidega* teavet, millest võib kasu olla dopinguvastases võitluses, tingimusel, et see pole seadusega keelatud.

- 22.3 Iga valitsus tunnustab vahekohtumenetlust eelistatud viisina dopinguga seonduvate vaidluste lahendamiseks.
- 22.4 Kõikvõimalikud riigipoolsed sekkumised dopinguvastase võitlusega seoses viiakse kooskõlla *koodeksiga*.
- 22.5 Valitsused peaksid täitma selles artiklis määratletud ootused 1. jaanuariks 2010.
- 22.6 Valitsuse suutmatust *UNESCO konventsiooni* 1. jaanuariks 2010 ratifitseerida, heaks kiita, kinnitada või sellega ühineda või *UNESCO konventsiooni* edaspidi järgida võib kaasa tuua osalemisõiguse tühistamise artiklites 20.1.8 (Rahvusvaheline Olümpiakomitee), 20.3.10 (Rahvusvaheline alaliit) ja 20.6.6 (*Suurürituste korraldajad*) sätestatud *ürituste* korraldusõiguste taotlemisel, ning võib kaasa tuua täiendavaid tagajärgi, näiteks ilmajäämine ametikohtadest *WADA*-s; ilmajäämine õigusest kandideerida *rahvusvahelise ürituse* läbiviimisele riigis või kandidatuuri tagasilükkamine; *rahvusvaheliste ürituste* ärajäämine; sümboolsed tagajärjed ja muud tagajärjed vastavalt Olümpiahartale.

[Kommentaar artikli 22 juurde: Suurem osa valitsustest ei saa ühineda või olla seotud eraõiguslike valitsusväliste õigusaktidega (nagu koodeks). Sel põhjusel ei paluta valitsustel saada koodeksi allakirjutajateks, vaid allkirjastada Kopenhaageni deklaratsioon ja ratifitseerida, heaks kiita või kinnitada UNESCO konventsioon või ühineda sellega. Ehkki heakskiidumehhanismid võivad olla erinevad, kujutab koodeksis väljendatud püüe võidelda dopinguga kooskõlastatud ja ühtlustatud programmi kaudu endast väga suures osas spordiliikumise ning valitsuste ühist jõupingutust.]

OSA IV: HEAKSKIITMINE, VASTAVUS, MUUDATUSED JA TÕLGENDAMINE

ARTIKKEL 23: NÕUSTUMINE, VASTAVUS JA MUUDATUSED

23.1 Koodeksiga nõustumine

23.1.1 Koodeksiga nõustunud *allakirjutajateks* on järgnevad juriidilised isikud: WADA, Rahvusvaheline Olümpiakomitee, rahvusvahelised alaliidud, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, *riiklikud olümpiakomiteed*, riiklikud paraolümpiakomiteed, *suurürituste korraldajad* ja *riiklikud dopinguvastased organisatsioonid*. Need isikud nõustuvad koodeksiga nõustusdeklaratsiooni allkirjastamise teel heakskiidu saamise järel nende vastavatelt juhtivorganitelt.

23.1.2 Muud spordiorganisatsioonid, mis ei pruugi olla *allakirjutaja* kontrolli all, võivad WADA kutsel samuti koodeksiga nõustuda.

23.1.3 WADA avaldab kõigi nõustujate nimekirja.

[Kommentaar artikli 23.1.1 juurde: Iga nõustuv allakirjutaja allkirjastab eraldi nõustusdeklaratsiooni standardse vormi identse koopia ja edastab selle WADA-le. Nõutav on nõustumise heakskiitmine kooskõlas iga organisatsiooni alusdokumentidega. Näiteks rahvusvahelise alaliidu korral on nõutav selle kongressi ja WADA korral asutava kogu heakskiit.]

[Kommentaar artikli 23.1.2 juurde: Professionaalseid liigaseid, mis ei kuulu hetkeseisuga ühegi valitsuse või rahvusvahelise alaliidu volialasse, kutsutakse üle koodeksiga nõustuma.]

23.2 Koodeksi ellurakendamine

23.2.1 *Allakirjutajad* rakendavad *koodeksi* kohaldatavad sätted ellu poliitikate, statuutide, reeglite või määruste kaudu, kooskõlas oma volitustega ja oma vastavate vastutusvaldkondade piires.

23.2.2 Järgnevad artiklid (ja vastavad kommentaarid), mis kehtivad *dopinguvastase organisatsiooni* poolt läbiviidava dopinguvastase tegevuse ulatuse suhtes, kuuluvad kaasamisele *allakirjutajate* poolt ilma oluliste muudatusteta (lubatud on võimalikud ebaolulised keelelised muudatused viitamaks organisatsiooni nimele, spordialale, osanumbritele jne.):

- Artikkel 1 (Dopingu määratlus)
- Artikkel 2 (Dopinguvastaste reeglite rikkumised)
- Artikkel 3 (Dopingu tõendamine)
- Artikkel 4.2.2 (Määratletud ained)
- Artikkel 4.3.3 (WADA määratlus *keelatud nimekirja* osas)
- Artikkel 7.6 (Sportlaskarjääri lõpetamine)
- Artikkel 9 (Üksikisiku tulemuste automaatne *diskvalifitseerimine*)
- Artikkel 10 (Üksikisikute sanktsioonid)

jätkub

[Kommentaar artikli 23.2.2 juurde: Miski selles koodeksis ei keela dopinguvastasel organisatsioonil kehtestada ja jõustada oma spetsiifilisi distsiplinaarreegleid sportlase tugipersonali dopinguga seonduva tegevuse suhtes, mis samas ei kujuta iseenesest dopinguvastase reegli rikkumist koodeksi tähenduses. Näiteks võib rahvuslik spordialaliit või rahvusvaheline alaliit keelduda treeneri litsentsi pikendamisest juhul, kui mitmed sportlased on toime pannud dopinguvastaste reeglite rikkumisi kõnealuse treeneri järelevalve all viibides.]

- Artikkel 11 (*Tagajärjed* võistkondade jaoks)
- Artikkel 13 (Apellatsioonkaebused), välja arvatud 13.2.2 ja 13.5
- Artikkel 15.4 (Vastastikune tunnustus)
- Artikkel 17 (Aegumine)
- Artikkel 24 (*Koodeksi tõlgendamine*)
- Lisa 1 – Määratlused

Allakirjutaja reeglitele ei tohi lisada täiendavaid sätteid, mis muudaksid käesolevas artiklis osutatud artiklite mõju.

23.2.3 *Koodeksi* ellurakendamisel kutsutakse *allakirjutajaid* üles kasutama WADA poolt soovitatavaid parimate lahenduste mudeleid.

23.3 Vastavus *koodeksile*

23.3.1 *Allakirjutajaid* ei käsitleta *koodeksile* vastavatena seni, kuni nad pole *koodeksiga* nõustunud ja selle artiklitega 23.1 ning 23.2 kooskõlas ellu rakendanud. Nõustumise tagasivõtmise järel ei käsitleta neid vastavatena.

23.4 Järelevalve teostamine vastavuse üle *koodeksi* ja *UNESCO konventsiooniga*

23.4.1 Järelevalvet vastavuse üle *koodeksiga* teostatakse WADA poolt või WADA-ga kokkulepitud viisil. Järelevalvet *UNESCO konventsioonis* kajastatud kohustuste järgimise üle teostatakse *UNESCO konventsiooni* osapoolte konverentsil, liikmesriikide ja WADA-ga peetavate nõupidamiste järel.

WADA nõustab valitsusi *koodeksi* ellurakendamise osas *allakirjutajate* poolt ja *allakirjutajaid UNESCO konventsiooni* valitsuste poolt ratifitseerimise, heakskiitmise, kinnitamise või sellega ühinemise osas.

- 23.4.2 Järelevalve lihtsustamiseks esitab iga *allakirjutaja* WADA-le aruande omapoolse vastavuse kohta *koodeksile* kord kahe aasta jooksul ja selgitab mittevastavuse põhjuseid.
- 23.4.3 WADA poolt artikli 23.4.2 alusel nõutava vastavuse teabe esitamatajätmine *allakirjutaja* poolt või WADA poolt *koodeksi* muude artiklite alusel nõutava teabe esitamatajätmine *allakirjutaja* poolt on käsitletav mittevastavusena *koodeksile*.
- 23.4.4 Kõik WADA vastavusaruanded peavad saama WADA asutava kogu heakskiidu. WADA peab *allakirjutajaga* dialoogi enne tema mittevastavaks kuulutamist. Ükskõik milline WADA aruanne, mis kuulutab *allakirjutaja* mittevastavaks, peab saama WADA asutava kogu heakskiidu istungil, mis peetakse pärast seda, kui *allakirjutajale* on antud võimalus oma kirjalike argumentide esitamiseks asutavale kogule. WADA asutava kogu järeltust, millega *allakirjutaja* mittevastavaks tunnistatakse, saab edasi kaevata vastavalt artiklile 13.5.
- 23.4.5 WADA esitab vastavust puudutavaid aruandeid Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele, Rahvusvahelisele Paraolümpiakomiteele, rahvusvahelistele alaliitudele ja *suurürituste korraldajatele*. Need aruanded peavad olema kättesaadavad ka avalikkusele.

23.4.6 WADA arutleb mittevastavuse põhjendusi ja võib erandlikel juhtudel teha Rahvusvahelisele Olümpiakomiteele, Rahvusvahelisele Paraolümpiakomiteele, rahvusvahelistele alaliitudele ning *suurürituste korraldajatele* ettepaneku mittevastavuse ajutiseks lubamiseks.

23.5 *Allakirjutaja koodeksile mittevastavuse täiendavad tagajärjed*

Ükskõik millise *allakirjutaja* mittevastavus *koodeksile* võib kaasa tuua täiendavaid tagajärgi lisaks osalemisõiguse tühistamisele *ürituste* korraldusõiguse taotlemisel kooskõlas artiklitega 20.1.8 (Rahvusvaheline Olümpiakomitee), 20.3.10 (Rahvusvahelised alaliidud) ja 20.6.6 (*Suurürituste korraldajad*), näiteks: ilmajäämine ametikohtadest WADA-s; ilmajäämine õigusest *rahvusvahelise ürituse* läbiviimisele riigis või kandidatuuri tagasilükkamine; *rahvusvaheliste ürituste* ärajäämine; sümboolsed tagajärjed ja muud tagajärjed vastavalt olümpiahartale.

Asjaomane *allakirjutaja* saab taoliste tagajärgede kohaldamist CAS-i edasi kaevata kooskõlas artikliga 13.5.

[Kommentaari artikli 23.4.6 juurde: WADA annab endale aru selle kohta, et allakirjutajate ja valitsuste vahel eksisteerivad olulised erinevused dopinguvastase võitlusega seonduvate kogemuste, ressursside ning dopinguvastaste läbiviimise õigusliku konteksti osas. WADA võtab niisuguseid erinevusi organisatsiooni vastavuse tuvastamisel arvesse.]

- 23.6 *Koodeksi muutmine*
- 23.6.1 *WADA kannab vastutust järelevalve teostamise eest koodeksi arengu ja täiustamise üle. Sportlasi ja kõiki allakirjutajaid ning valitsusi kutsutakse vastavas protsessis osalema.*
- 23.6.2 *WADA algatab väljapakutud muudatuste sisseviimise koodeksisse ning tagab konsultatiivprotsessi olemasolu soovitude vastuvõtmiseks ja nendele vastamiseks ning soovitatavaid muudatusi käsitlevate arvamuste ja tagasiside saamise lihtsustamiseks sportlastelt, allakirjutajatelt ning valitsustelt.*
- 23.6.3 *Koodeksi muudatused peavad kohase nõupidamise järel saama WADA asutava kogu kahe kolmandiku heakskiidu, sealhulgas enamiku nii avaliku sektori kui ka Olümpialiikumise liikmete häältest. Kui pole ette nähtud teisiti, jõustuvad muudatused kolme (3) kuu jooksul pärast nende heakskiitmist.*
- 23.6.4 *Allakirjutajad kohandavad oma reegleid 2009. aasta koodeksi kaasamiseks 1. jaanuaril 2009 või enne seda, jõustumisega 1. jaanuaril 2009. Allakirjutajad viivad kõik koodeksi hilisemad muudatused sisse ühe (1) aasta jooksul pärast nende heakskiitmist WADA asutava kogu poolt.*
- 23.7 *Koodeksiga nõustumise tühistamine*
Allakirjutajad võivad oma nõustumise koodeksiga tagasi võtta tingimusel, et nad teavitavad WADA-t sellest kirjalikult kuus kuud ette.

ARTIKKEL 24: KOODEKSI TÕLGENDAMINE

- 24.1 *Koodeksi* ametliku teksti eest kannab hoolt WADA ja see avaldatakse inglise ning prantsuse keeles. Vasturääkivuste esinemise korral ingliskeelse ja prantsuskeelse versiooni vahel loetakse kehtivaks ingliskeelne versioon.
- 24.2 *Koodeksi* erinevate sätete suhtes väljatoodud märkusi kasutatakse *koodeksi* tõlgendamiseks.
- 24.3 *Koodeksit* tõlgendatakse iseseisva ja autonoomse tekstina, viideteta *allakirjutajate* või valitsuste kehtivale seadusandlusele või statuutidele.
- 24.4 *Koodeksi* erinevates osades ja artiklites sisalduvad pealkirjad on kasutusele võetud üksnes mugavuse huvides, need ei kuulu käsitlemisele *koodeksi* sisu koosseisu kuuluvana ega mõjuta mis tahes viisil nende sätete sõnastust, millele nad viitavad.
- 24.5 *Koodeksit* ei kohaldata tagasiulatuvalt asjade suhtes, mis olid menetluses enne päeva, mil *allakirjutaja koodeksiga* nõustus ja selle oma reeglitesse kaasas. Samas käsitletakse *koodeksi* eelseid dopinguvastaste reeglite rikkumisi siiski „esmakordsete rikkumiste“ või „teistkordsete rikkumistena“ karistuste kindlaksmääramisel artikli 10 põhjal *koodeksjärgsete rikkumiste* eest.
- 24.6 Maailma dopinguvastase programmi ja *koodeksi* eesmärk, ulatus ning korraldus ja LISA I – MÄÄRATLUSED kuuluvad käsitlemisele *koodeksi* lahutamatu osadena.

ARTIKKEL 25: ÜLEMINEKUSÄTTED

25.1 2009. aasta *koodeksi* üldine rakendamine

2009. aasta *koodeks* jõustub täies ulatuses alates 1. jaanuarist 2009 ("jõustumiskuupäev").

25.2 Tagasiulatuvuse puudumine, kui ei kehti soodsama seaduse põhimõte

Ükskõik millise dopinguvastase reegli rikkumise juhtumi korral, mis on jõustumiskuupäeva seisuga menetluses, ja ükskõik millise dopinguvastase reegli rikkumise juhtumi korral, mis algatatakse jõustumiskuupäeva järel dopinguvastase reegli rikkumise põhjal, mis leidis aset enne jõustumiskuupäeva, kehtivad juhtumi suhtes sisulised dopinguvastased reeglid, mis olid jõus väidetava dopinguvastase rikkumise asetleidmise ajal, välja arvatud juhul, kui asja arutlev kolleegium otsustab, et vastava juhtumi asjaoludest tulenevalt kehtib soodsama seaduse põhimõte.

25.3 Rakendamine enne 2009. aasta *koodeksit* vastuvõetud otsuste suhtes

Juhtumite korral, kus dopinguvastase reegli rikkumist kinnitav lõplik otsus võeti vastu enne jõustumiskuupäeva, kuid *sportlane* või muu *isik* on jõustumiskuupäeva seisuga endiselt *võistluskeelu* all, on *sportlase*l või muul *isikul* võimalus pöörduda dopinguvastase reegli rikkumisega seonduva tulemuste halduse eest vastutanud *dopinguvastase organisatsiooni* poole palvega *võistluskeelu* kestuse lühendamiseks 2009. aasta *koodeksit* arvesse võttes. Vastav taotlus tuleb esitada enne *võistluskeelu* kestuse ammendumist. Dopinguvastase organisatsiooni poolt vastuvõetud otsust saab edasi kaevata kooskõlas artikliga 13.2. 2009. aasta *koodeks* ei ole kohaldatav ühegi dopinguvastase reegli rikkumise juhtumi suhtes, mille korral lõplik otsus dopinguvastase reegli rikkumise toimepaneku kohta on vastu võetud ja *võistluskeelu* kestus on ammendunud.

25.4 Rakendamine teatud *koodeksi*eelsete rikkumiste suhtes

Artikli 10.7.1 kohaldamisega seoses käsitletakse *koodeksi*eelset dopinguvastase reegli rikkumist, mille korral rikkumine hõlmas ainet, mis kuulub 2009. aasta *koodeksi* kohaselt määratletud ainete alla, ning kohaldatud *võistluskeelu* kestus oli alla kahe (2) aasta, lühendatud kestusega karistusena (RS).

25.5 *Koodeksi* täiendavad muudatused

Koodeksi ükskõik millised täiendavad muudatused jõustuvad artiklis 23.6 sätestatud viisil.

[Kommentaari artikli 25.4 juurde: Välja arvatud artiklis 25.3 kirjeldatud olukord, mille korral dopinguvastase reegli rikkumist kinnitav lõplik otsus on vastu võetud enne koodeksi või 2009. aasta koodeksile eelnenud koodeksi alusel ja võistluskeeld on täies ulatuses kantud, ei tohi 2009. aasta koodeksit kasutada eelneva karistuse ümberkvalifitseerimiseks.]

LISA I: MÄÄRATLUSED

LISA 1: MÄÄRATLUSED

ADAMS: Dopinguvastane haldus- ja juhtimissüsteem (ADAMS) kujutab endast andmete sisestamiseks, säilitamiseks, jagamiseks ning edastamiseks mõeldud veebipõhist andmebaasi haldusvahendit, mis on loodud huvirühmade ja WADA abistamiseks nende dopinguvastastes tegevustes kooskõlas andmekaitsealase seadusandlusega.

Halb analüütiline leid: Aruanne laborilt või muult WADA poolt heakskiidetud üksuselt, mis kinnitab kooskõlas rahvusvahelise standardiga laborite jaoks ja seonduvate tehniliste dokumentidega keelatud aine või selle metaboliidide või markerite (sealhulgas endogeensete ainete suurte koguste) või keelatud võtte kasutamise tõendite sisaldumist proovis.

Dopinguvastane organisatsioon: Dopingukontrolli protsessi ükskõik millise osa algatamiseks, teostamiseks või jõustamiseks nõutavate reeglite kehtestamise eest vastutav allakirjutaja. Eeltoodu hõlmab näiteks Rahvusvahelist Olümpiakomiteed, Rahvusvahelist Paraolümpiakomiteed, muid suurürituste korraldajaid, mis viivad oma üritustel läbi testimist, WADA-d, rahvusvahelisi alaliituseid ja riiklikke dopinguvastaseid organisatsioone.

Sportlane: Ükskõik milline isik, kes tegeleb spordiga rahvusvahelisel tasandil (vastavalt iga rahvusvahelise alaliidu määratlusele) või riiklikul tasandil (vastavalt iga riikliku dopinguvastase organisatsiooni määratlusele, sealhulgas, kuid mitte üksnes, selle registreeritud testimiskogumisse kuuluvad isikud), ning ükskõik milline muu võistleja, kes kuulub muul viisil ükskõik millise allakirjutaja või muu koodeksiga nõustunud spordiorganisatsiooni volialasse. Rahvusvahelise ja riikliku tasandi võistlejate suhtes tuleb kohaldada kõiki koodeksi sätteid, sealhulgas näiteks testimise ning raviotstarbelise kasutamise erandite osas.

Mõningad riiklikud dopinguvastased organisatsioonid võivad otsustada testimise ja dopinguvastaste reeglite rakendamise kasuks tervisesportlastest või veteranidest võistlejate suhtes, kes ei kujuta endast hetkeseisuga või potentsiaalselt riikliku tasandi võistlejaid. Samas ei ole riiklikud dopinguvastased organisatsioonid kohustatud rakendama niisuguste isikute suhtes kõiki koodeksi aspekte. Lubatud on eraldi riiklike reeglite kehtestamine dopingukontrolli läbiviimiseks mitterahvusvahelise või mitteriikliku tasandi võistlejate suhtes, ilma et see koodeksiga vastuollu läheks. Näiteks võib riik otsustada tervisesportlastest võistlejate testimise kasuks, kuid mitte nõuda neilt raviotstarbelise kasutamise erandeid või asukohateavet. Samal viisil võib suurürituse korraldaja, mis korraldab ürituse üksnes veteranidest võistlejate jaoks, otsustada võistlejate testimise kasuks, kuid mitte nõuda neilt eelnevalt raviotstarbelise kasutamise erandeid või asukohateavet. Artikli 2.8 (Manustamine või manustamise katse) ja dopinguvastase teabe ning koolituse tähenduses on sportlane ükskõik milline isik, kes tegeleb spordiga ükskõik millise allakirjutaja, valitsuse või muu koodeksile alluva spordiorganisatsiooni volituste raames.

[Kommentaari määratluse 'sportlane' juurde: Määratlusest selgub, et koodeksi dopinguvastased reeglid kehtivad kõigi rahvusvahelise ja riikliku tasandi sportlaste suhtes, kusjuures rahvusvahelise tasandi spordi ning riikliku tasandi spordi täpsed määratlused sätestatakse vastavalt rahvusvaheliste alaliitude ja riiklike dopinguvastaste organisatsioonide dopinguvastastes reeglites. Riiklikul tasandil kehtivad koodeksi põhjal kehtestatud dopinguvastased reeglid minimaalselt kõigi isikute suhtes, kes kuuluvad riigi koondistesse, ja kõigi isikute suhtes, kellel on õigus osaleda ükskõik millise spordiala riiklikel meistrivõistlustel. Samas ei tähenda eeltoodu seda, et kõik vastavad sportlased peaksid olema kaasatud riikliku dopinguvastase organisatsiooni registreeritud testimiskogumisse. Samuti võimaldab määratlus igal riiklikul dopinguvastasel organisatsioonil, mis selle kasuks otsustab, laiendada oma dopinguvastast programmi nõnda, et see hõlmaks lisaks riikliku tasandi sportlastele ka madalamate tasandite võistlejaid. Dopinguvastane teave ja koolitus peaksid olema kõigil tasanditel tegevate võistlejate käsutuses.]

Sportlase tugipersonal: Ükskõik milline juhendaja, treener, mänedžer, agent, võistkonna personal, ametnik, meditsiiniline või parameditsiiniline personal, lapsevanem või mis tahes muu isik, kes töötab koos spordivõistlusele osaleva või selleks valmistuva sportlasega, ravib või abistab teda.

Katse: Sihilik käitumine viisil, mis kujutab endast olulist etappi käitumisviisis, mis oli mõeldud lõppema dopinguvastase reegli rikkumise toimepanekuga. Samas ei saa dopinguvastase reegli rikkumine põhineda üksnes rikkumise toimepaneku katsel, kui isik loobub katsesest enne selle avastamist katses mitteosaleva kolmanda osapoole poolt.

Atüüpiline leid: Aruanne laborilt või muult WADA poolt heakskiidetud üksuselt, mis taotleb edasist juurdlust kooskõlas rahvusvahelise standardiga laborite jaoks või seonduvate tehniliste dokumentidega enne halva analüütilise leiu tuvastamist.

CAS: Rahvusvaheline Spordiarbitraaži Kohus.

Koodeks: Maailma dopinguvastane koodeks.

Võistlus: Ühekordne võidujooks, matš, mäng või muu sarnane spordivõistlus. Näiteks korvpallimäng või 100 meetri jooksu finaali olümpiamängudel. Etapipõhiste võistluste ja muude spordivõistluste korral, kus auhindu jagatakse igapäevaste tulemuste või muude vahetulemuste põhjal, tehakse võistluse ning ürituse vahel vahet asjaomase rahvusvahelise alaliidu reeglitele vastavalt.

Dopinguvastaste reeglite rikkumise tagajärjed: Dopinguvastase reegli rikkumine sportlase või muu isiku poolt võib lõppeda ühe või enama alltoodud tagajärgedega: (a) Diskvalifitseerimine tähendab sportlase tulemuste tühistamist teatud kindlal võistlusel või üritusel, koos kõigi sellest tulenevate tagajärgedega, sealhulgas võimalikest medalitest, punktidest ja auhindadest ilmajäämisega; (b) Võistluskeeld tähendab seda, et sportlasel või muul isikul keelatakse teatud kindla ajavahemiku vältel osaleda ükskõik millisel võistlusel või muus tegevuses või rahastamises vastavalt artiklile 10.9; ning (c) Esialgne võistluskeeld tähendab seda, et sportlasel või muul isikul keelatakse ajutiselt osaleda ükskõik millisel võistlusel enne lõpliku otsuse vastuvõtmist artikli 8 (Õigus õiglasele ärakuulamisele) põhjal läbiviidaval ärakuulamisel.

Diskvalifitseerimine: Vt. *Dopinguvastaste reeglite rikkumise tagajärjed* ülalpool.

Dopingukontroll: Kõik etapid ja protsessid testide ulatuse planeerimisest kuni võimalike apellatsioonkaebuste lõpliku lahendamiseni, sealhulgas kõik vahepealsed etapid ning protsessid, näiteks asukohateabe esitamine, *proovide* võtmine ja käitlemine, laboratoorne analüüs, raviotstarbelise kasutamise erandid, tulemuste haldus ning ärakuulamised.

Üritus: Üksikute *võistluste* seeria, mis viiakse läbi ühe juhtivorgani poolt (nt. olümpiamängud, FINA maailmameistrivõistlused või Panameerika mängud).

Ürituse kestus: Ajavahemik *ürituse* alguse ja lõpu vahel, mille määrab kindlaks *ürituse* juhtivorgan.

Võistlusesisene: Kui rahvusvahelise alaliidu või muu asjaomase *dopinguvastase organisatsiooni* reeglid ei näe ette teisiti, tähendab *võistlusesisene* ajavahemikku, mis algab kaksteist tundi enne *võistlust*, milles *sportlane* on osalema registreeritud, ja kestab vastava *võistluse* ning *võistlusega* seonduva proovivõtumenetluse lõpuni.

Sõltumatu vaatleja programm: Vaatlejate rühm WADA järelevalve all, kes vaatlevad *dopingukontrolli* läbiviimist teatud *üritustel* ja võivad anda selle kohta suuniseid ning esitavad aruandeid vaatlustulemuste kohta.

Võistluskeeld: Vt. *Dopinguvastaste reeglite rikkumise tagajärjed* ülalpool.

Üksikspordiala: Ükskõik milline spordiala, mis ei ole *võistkondlik spordiala*.

Rahvusvaheline üritus: Üritus, kus Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, rahvusvaheline alaliit, *suurürituse korraldaja* või muu rahvusvaheline spordiorganisatsioon on *ürituse* juhtivorganiks või määrab *ürituse* tehnilised ametnikud.

Rahvusvahelise tasandi sportlane: *Sportlased*, kes on määratud ühe või enama rahvusvahelise alaliidu poolt rahvusvahelise alaliidu *registreeritud testimiskogumi* koosseisu.

Rahvusvaheline standard: WADA poolt *koodeksi* toetuseks kehtestatud standard. Kooskõla *rahvusvahelise standardiga* (vastandina muule alternatiivsele standardile, korrale või menetlusele) peab olema piisav järeldamiseks, et *rahvusvahelise standardi* poolt käsitletavad menetlused viidi läbi nõuetekohaselt. *Rahvusvahelised standardid* hõlmavad kõiki tehnilisi dokumente, mis on välja antud kooskõlas vastava *rahvusvahelise standardiga*.

Suurürituste korraldajad: *Riiklike olümpiakomiteede* kontinentaalsed ühendused ja muu mitut spordiala hõlmavad rahvusvahelised organisatsioonid, mis toimivad ükskõik millise kontinentaalse, regionaalse või muu *rahvusvahelise ürituse* juhtivorganina.

Marker: Ühend, ühendite rühm või bioloogiline parameeter (parameetrid), mis annavad tunnistust *keelatud aine* või *keelatud võtte kasutamisest*.

Metaboliit: Ükskõik milline aine, mis on tekkinud biotransformatsiooniprotsessi tulemusena.

Alaealine: Füüsiline *isik*, kes pole saavutanud oma elukohariigi kohaldatavate seadustega sätestatud täiskasvanuiga.

Riiklik dopinguvastane organisatsioon: Üksus(ed), millele iga riik on omistanud esmased volitused ja vastutuse dopinguvastaste reeglite kehtestamiseks ning juurutamiseks, *proovide* võtmise juhtimiseks, testitulemuste haldamiseks ja ärakuulamiste läbiviimiseks riiklikul tasandil. Eeltoodu hõlmab üksust, mis võib olla määratud mitme riigi poolt toimima vastavate riikide regionaalse *dopinguvastase organisatsioonina*. Kui pädev(ad) riiklik(ud) võimuorgan(id) pole niisugust üksust moodustanud, peab selleks olema vastava riigi *riiklik olümpiakomitee* või selle poolt määratud asutus.

Riiklik üritus: Rahvusvahelise või riikliku tasandi *sportlasi* hõlmav spordiüritus, mis ei ole *rahvusvaheline üritus*.

Riiklik olümpiakomitee: Rahvusvahelise Olümpiakomitee poolt tunnustatud organisatsioon. Mõiste *riiklik olümpiakomitee* peab hõlmama ka riiklikku spordikonföderatsiooni nendes riikides, kus riiklik spordikonföderatsioon täidab tüüpilise *riikliku olümpiakomitee* kohustusi dopinguvastase võitluse valdkonnas.

Etteteatamiseta: Dopingukontroll, mis viiakse läbi *sportlast* ette teavitamata ja mille korral *sportlane* on teavitamise hetkest kuni *proovi* andmiseni pideva järelevalve all.

Eksimuse või hooletuse puudus: Kui *sportlasel* õnnestub tõendada, et ta ei teadnud ega kahtlustanud ega poleks isegi ülimalt ettevaatlikkuse korral võinud mõistlikkuse piires teada või kahtlustada *keelatud aine* või *keelatud võtte kasutamist* või *rakendamist*.

Olulise eksimuse või hooletuse puudus: Kui *sportlasel* õnnestub tõendada, et tema eksimus või hooletus polnud üldiste asjaolude taustal vaadeldes ja *eksimuse või hooletuse puuduse* kriteeriume arvesse võttes dopinguvastase reegli rikkumise suhtes olulise tähtsusega.

Võistlusväline: Ükskõik milline *dopingukontroll*, mis pole *võistlusesisene*.

Osaleja: Ükskõik milline *sportlane* või *sportlase tugipersonal*.

Isik: Füüsiline *isik*, organisatsioon või muu üksus.

Valdamine: Tegelik, füüsiline *valdamine*, või konstruktiivne *valdamine* (mis tuleb leida vaid juhul, kui *isikul* on ainukontroll keelatud aine või keelatud võtte või keelatud aine või keelatud võtte asukohaks olevate ruumide üle); kuid tingimusel, et kui isikul puudub ainukontroll keelatud aine või keelatud võtte või keelatud aine või keelatud võtte asukohaks olevate ruumide üle, tuleb konstruktiivne valdamine leida vaid juhul, kui isik oli teadlik keelatud aine või keelatud võtte olemasolust ja kavatses teostada kontrolli selle üle. Siiski ei saa dopinguvastase reegli rikkumine põhineda üksnes *valdamisel*, kui *isik* on enne ükskõik millise teate saamist dopinguvastase reegli rikkumise toimepaneku kohta *isiku* poolt astunud konkreetseid samme, mis näitavad, et *isik* ei olnud kunagi kavatsenud valdajaks saada ja on valdamisest lahti ütelnud, teavitades sellest selgesõnaliselt *dopinguvastast organisatsiooni*. Selle määratluse võimalikele vasturääkivustele vaatamata kujutab *keelatud aine* või *keelatud võtte* ostmine (sh. elektrooniliste vms. vahendite kaudu) endast valdamist ostu sooritanud *isiku* poolt.

[Kommentaari määratluse 'valdamine' juurde: Antud määratluse põhjal kujutaksid sportlase autost leitud steroidid endast rikkumist, välja arvatud juhul, kui sportlasele õnnestub tõendada, et autot kasutas keegi teine; niisugusel juhul peab dopinguvastane organisatsioon tõendama, et vaatamata ainukontrolli puudumisele auto üle oli sportlane steroididest teadlik ja kavatses teostada kontrolli nende üle. Samaselt peab dopinguvastane organisatsioon juhul, kui steroide avastatakse koduses apteegis, mis on sportlase ja tema abikaasa ühise kontrolli all, tõendama, et sportlane oli steroididest teadlik ning kavatses teostada kontrolli nende üle.]

Keelatud nimekiri: Keelatud ainete ja keelatud võtete nimekiri.

Keelatud võte: Ükskõik milline keelatud nimekirja kuuluv võte.

Keelatud aine: Ükskõik milline keelatud nimekirja kuuluv aine.

Esialgne ärakuulamine: Artikli 7.5 tähenduses, kiirendatud korras läbiviidav lühendatud ärakuulamine, mis leiab aset enne ärakuulamist vastavalt artiklile 8 (Õigus õiglasele ärakuulamisele), millega seoses sportlast teavitatakse ja talle antakse võimalus kirjalikuks või suuliseks ärakuulamiseks.

Esialgne võistluskeeld: Vt. *Dopinguvastaste reeglite rikkumise tagajärjed* ülalpool.

Avalikustamine või avalikkuse teavitamine: Teabe edastamine või levitamine üldsusele või isikutele, kes ei ole isikud, kellel on õigus varasemaks teavitamiseks kooskõlas artikliga 14.

Registreeritud testimiskogum: Iga rahvusvahelise alaliidu ja riikliku dopinguvastase organisatsiooni poolt eraldi moodustatav tippaseme sportlaste kogum, kes on nii võistlusesisese kui ka võistlusvälise testimise objektiks vastava rahvusvahelise alaliidu või riikliku dopinguvastase organisatsiooni testide ulatuse plaani osana. Iga rahvusvaheline alaliit avaldab nimekirja, milles tuvastatakse selle registreeritud testimiskogumisse kuuluvad sportlased kas nime järgi või täpselt määratletud spetsiifiliste kriteeriumide põhjal.

Proov: Ükskõik milline dopingukontrolli eesmärgil kogutud bioloogiline aines.

[Kommentaari määratluse 'proov' juurde: Mõnikord on väidetud, et vereproovide võtmine rikub teatud religioossete või kultuuriliste rühmade põhimõtteid. On jõutud järeldusele, et niisugustel väidetest puudub alus.]

Allakirjutajad: Üksused, mis allkirjastavad *koodeksi* ja nõustuvad *koodeksist* kinni pidama, sealhulgas Rahvusvaheline Olümpiakomitee, rahvusvahelised alaliidud, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, *riiklikud olümpiakomiteed*, riiklikud paraolümpiakomiteed, *suurürituste korraldajad*, *riiklikud dopinguvastased organisatsioonid* ning WADA.

Oluline abi: Artikli 10.5.3 tähenduses peab *isik olulise abi* esitamiseks: (1) allkirjastatud kirjalikus tunnistuses täielikult teatavaks tegema kogu tema valduses oleva dopinguvastaste reeglite rikkumistega seonduva teabe, ning (2) tegema täielikku koostööd ükskõik millise kõnealuse teabega seonduva juhtumi juurdlemisel ja otsuste vastuvõtmisel, muuhulgas näiteks andma tunnistusi ärakuulamisel, kui *dopinguvastane organisatsioon* või ärakuulamiskolleegium seda taotleb. Lisaks peab esitatud teave olema usaldusväärne ja moodustama olulise osa igast algatatavast juurdlusest, või, kui juurdlust ei algatata, oleks olnud piisavaks aluseks, mille põhjal juurdlust algatada.

Manipuleerimine: Muutmine kohatul eesmärgil või kohatul viisil; kohatu mõju avaldamine; kohatu sekkumine; takistamine, eksiteele viimine või ükskõik milliste kelmuste rakendamine tulemuste muutmiseks või normaalsete menetluste teokssaamise takistamiseks; või väärteabe esitamine *dopinguvastasele organisatsioonile*.

Sihttestimine: Sportlaste valik *testimiseks*, mille korral teatud kindlad *sportlased* või *sportlaste* rühmad valitakse *testimiseks* mittejhuslikel alustel teatud kindlal ajal.

Võistkondlik spordiala: Spordiala, mille korral on *võistluse* käigus lubatud vahetada mängijaid.

Testimine: *Dopingukontrolli* protsessi osad, mis hõlmavad testimise ulatuse planeerimist, *proovide* kogumist, *proovide* käitlemist ja *proovide* transportimist laborisse.

Kaubitsemine: Keelatud aine või keelatud võtte müümine, andmine, transportimine, saatmine, kohaletoimetamine või edastamine (kas füüsiliselt või ükskõik milliste elektrooniliste vms. vahendite abil) *sportlase, sportlase tugipersonali* või ükskõik millise muu *isiku* poolt, kes kuulub *dopinguvastase organisatsiooni* volialasse, ükskõik millisele kolmandale isikule; samas ei hõlma käesolev määratlus heas usus tegutseva meditsiinilise personali tegevust, millega kaasneb *keelatud aine* kasutamine ausatel ja seaduslikel raviga seonduvatel eesmärkidel või muu vastuvõetava põhjenduse alusel, ning ei hõlma tegevust, millega kaasneb *keelatud ainete* kasutamine, mis pole *võistlusvälise testimise* korral keelatud, välja arvatud juhul, kui asjaolud tervikuna tõendavad, et vastavad *keelatud ained* ei ole mõeldud kasutamiseks ausatel ja seaduslikel raviga seonduvatel eesmärkidel.

UNESCO konventsioon: Spordis dopingu kasutamise vastane rahvusvaheline konventsioon, mis võeti vastu UNESCO peakonverentsi 33. istungjärgul 19. oktoobril 2005, sealhulgas kõik konventsiooni liikmesriikide ja Spordis dopingu kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni liikmete konverentsi poolt vastuvõetud täiendused.

Kasutamine: Ükskõik millise *keelatud aine* või *keelatud võtte* tarvitamine, rakendamine, sissevõtmine, süstimine või mis tahes muul viisil tarbimine.

WADA: Maailma Dopinguvastane Agentuur.